

OCENA ZA ROK 2021 z działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Laszczynach i Filii w Zmysłówce

**Ocena obejmuje okres:
od 1 stycznia 2021 roku do 31 grudnia 2021 roku**

Nazwa jednostki:

Środowiskowy Dom Samopomocy w Laszczynach Laszczyny 62 37-306 Grodzisko Dolne tel. 17 2436493 e-mail: sdsLaszczyny@interia.pl www.sdsLaszczyny.pl	Środowiskowy Dom Samopomocy w Laszczynach - Filia w Zmysłówce Zmysłówka 68 37-306 Grodzisko Dolne tel. 17 2401062 e-mail: sdsLaszczyny@interia.pl www.sdsLaszczyny.pl
--	--

Jednostka prowadząca lub zlecająca:

Urząd Gminy w Grodzisku Dolnym
Grodzisko Dolne 125a
37-306 Grodzisko Dolne
tel. 17 2428265; 17 2436003

Liczba miejsc statutowych:

Dom posiada 60 miejsc statutowych, w podziale:

- 1) 30 miejsc w Laszczynach,
- 2) 30 miejsc w Filii w Zmysłówce.

Typy domów:

Dom jest dziennym ośrodkiem wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym:

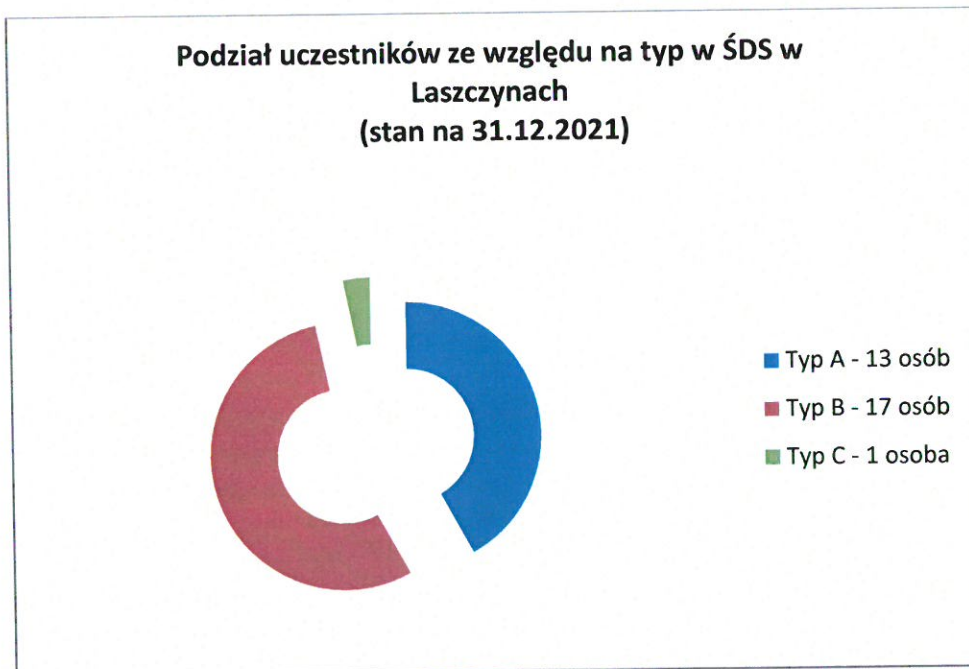
TYP A - dla osób przewlekle psychicznie chorych,

TYP B - dla osób z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim, znacznym i umiarkowanym, a także dla osób z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, jeżeli jednocześnie występują inne zaburzenia, zwłaszcza neurologiczne,

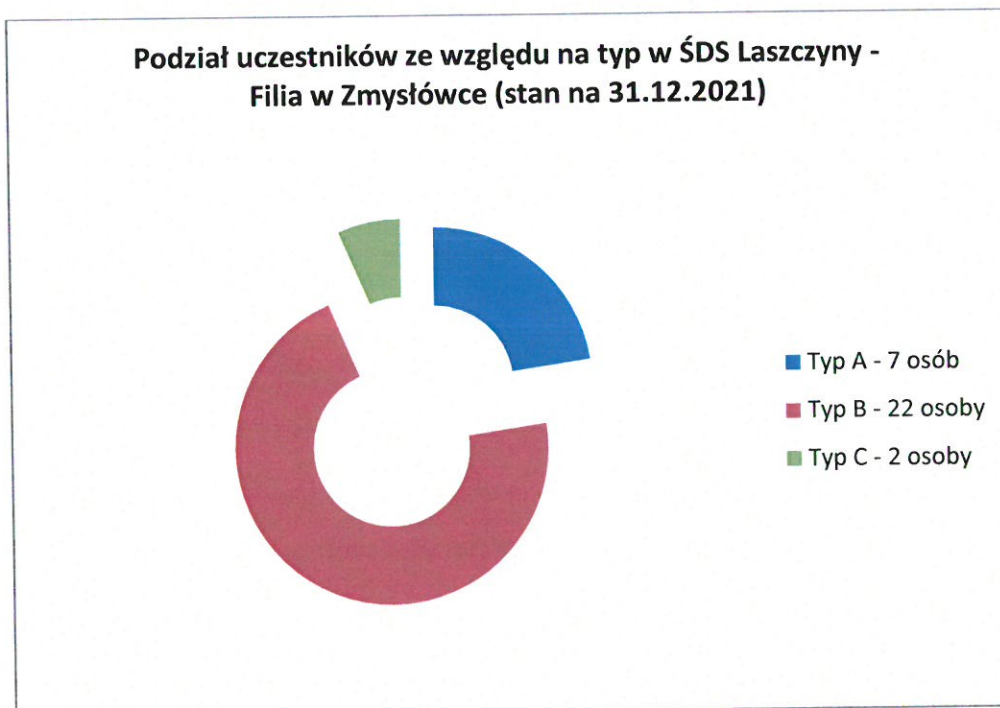
TYP C - dla osób wykazujących inne przewlekle zaburzenia czynności psychicznych.

Dom jest również ośrodkiem wsparcia dla osób ze spektrum autyzmu lub niepełnosprawnościami sprzężonymi, które są uczestnikami Domu typu A, B i C.

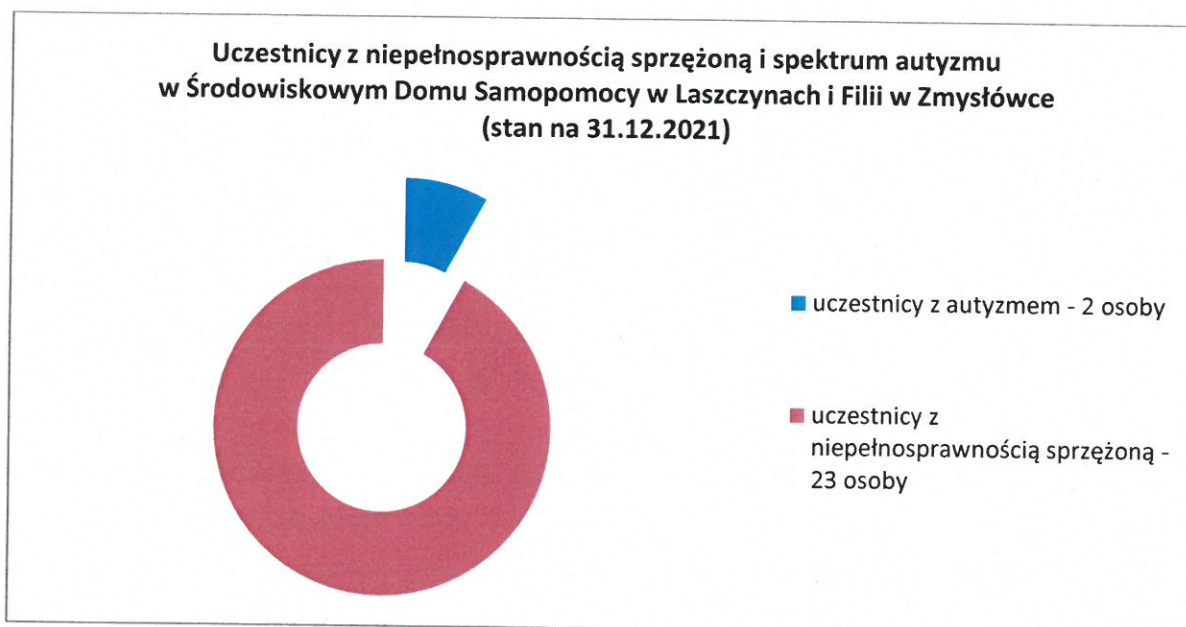
Rys.1 Podział uczestników ze względu na typ w ŚDS w Laszczynach:

Rys. 2 Podział uczestników ze względu na typ w ŚDS Laszczyny – Filia Zmysłówce:

Rys. 3 Uczestnicy z niepełnosprawnością sprzężoną i spektrum autyzmu w ŚDS Laszczynach i Filii Zmysłówce:

Cele działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Laszczynach i Filii w Zmysłówce:

Celami działalności Domu są:

- 1) zapewnianie oparcia społecznego osobom z zaburzeniami psychicznymi poprzez świadczenie przez Dom usług w ramach indywidualnych i zespołowych treningów samoobsługi oraz treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu rodzinnym i społecznym, zwiększania ich zaradności i samodzielności życiowej, a także integracji społecznej,
- 2) rozwijanie umiejętności uczestników, niezbędnych do możliwie jak najbardziej samodzielnego przygotowania do życia w środowisku rodzinnym i społecznym oraz podtrzymywanie dobrej kondycji psychofizycznej i budowanie sieci oparcia społecznego poprzez zaspokojenie ich podstawowych potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i społecznych, przy jednoczesnym umożliwieniu im pozostania w naturalnym środowisku.

Ogólne informacje:

Środowiskowy Dom Samopomocy w Laszczynach funkcjonuje od 15 grudnia 2009 roku. Jest ośrodkiem wsparcia pobytu dziennego dla osób przewlekle psychicznie chorych, osób z niepełnosprawnością intelektualną i osób wykazujących inne przewlekle zaburzenia czynności psychicznych. Po trzech latach poszerzył on swoją działalność o Filię w Zmysłówce, ze względu na brak wolnych miejsc dla kolejnych chętnych uczestników.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Laszczynach – Filia w Zmysłówce powstał 20 grudnia 2012 roku i objął swoją działalnością kolejne potrzebujące osoby. Natomiast od października 2019 roku została zwiększona w nim liczba miejsc statutowych o kolejne 15.

Obie placówki są Domami o zasięgu gminnym, które obejmują swoim wsparciem uczestników z Gminy Grodzisko Dolne oraz innych Gmin na zasadzie porozumienia: Żołyńca, Przeworsk, Tryńcza, Rakszawa, Leżajsk i miasta Leżajsk.

W ciągu 2021 roku z usług Środowiskowego Domu Samopomocy w Laszczynach i Filii w Zmysłówce, na podstawie decyzji administracyjnej wydanej przez kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grodzisku Dolnym, skorzystało łącznie 64 osoby, z czego 1 osoba przeszła do Domu Pomocy Społecznej, 1 osoba zrezygnowała z przyczyn osobistych, a 4 osoby zostały nowo przyjęte.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku nasze Domy obejmowały wsparciem łącznie 62 osoby, z tego 31 osób w Laszczynach i 31 osób w Zmysłówce. Jedna osoba była osobą oczekującą na umieszczenie w Domu.

1. Formy i efekty prowadzonej działalności

Środowiskowy Dom Samopomocy w Laszczynach i Filia w Zmysłówce w działalności w 2021 roku realizowały swoje cele poprzez różnorodne formy wsparcia, treningi, terapię i zajęcia dostosowane do indywidualnych potrzeb i możliwości uczestników, jak również możliwości organizacyjnych i finansowych placówki. Zakres tych usług wynikał z aktu prawnego jakim jest *Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 roku w Sprawie Środowiskowych Domów Samopomocy (Dz. U. 2020, poz.249)*.

Postępowanie wspierająco - aktywizujące realizowane w 2021 roku w Środowiskowym Domu Samopomocy w Laszczynach i Filii w Zmysłówce obejmowało następujące formy i efekty prowadzonej działalności, które przedstawia poniższa tabela:

FORMY I EFEKTY PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI W 2021 ROKU	
FORMY	EFEKTY
<p>W 2021 ROKU BYŁY ZAPLANOWANE PONIŻSZE FORMY I SPOSOBY REALIZACJI ZADAŃ:</p> <p>1. TRENING FUNKCJONOWANIA W CODZIENNYM ŻYCIU, w tym:</p> <p>a) TRENING DBAŁOŚCI O WYGLĄD ZEWNĘTRZNY</p> <p>Nauka/podtrzymywanie i doskonalenie umiejętności dotyczących dbałości o wygląd zewnętrzny:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie estetyki wyglądu zewnętrznego • edukacja na temat systematycznego stosowania zabiegów pielęgnacyjnych typu: golenie twarzy, itp. • nauka dbania o wygląd włosów: strzyżenie, farbowanie, modelowanie, suszenie włosów i itp. • podtrzymywanie potrzeby dbania o czystość odzieży i obuwia • edukacja na temat konieczności codziennej zmiany bielizny osobistej • nauka umiejętności prawidłowego ubierania się wg potrzeb, ze względu na porę roku, adekwatnie do okoliczności, wieku i warunków atmosferycznych 	<p>1. TRENING FUNKCJONOWANIA W CODZIENNYM ŻYCIU, w tym:</p> <p>a) TRENING DBAŁOŚCI O WYGLĄD ZEWNĘTRZNY</p> <p>Uczestnicy podczas tego treningu poszerzali swoją wiedzę dotyczącą schludnego wyglądu oraz dbałości o czystość odzieży i obuwia. Uczyli się odpowiednio dobrać swój strój do okoliczności, swojego wieku i panującej pogody. Część podopiecznych dbała o swój wygląd i czystość ubioru na niewystarczającym poziomie, w związku z tym potrzebują ciągłej motywacji i nadzoru terapeuty/opiekuna, aby schludnie reprezentować swoją osobę.</p> <p>Podczas tego treningu uczestnicy również nabyli umiejętności higieniczne dbania o wygląd włosów poprzez stosowanie zabiegów estetycznych takich jak: mycie, suszenie, czesanie, farbowanie, modelowanie, strzyżenie. Zabiegi te poprawiały samopoczucie uczestników, dzięki temu ukazały u części osób samoistną potrzebę dbania o wygląd zewnętrzny, jednak niektórzy wymagali ciągłych upomnień w tej kwestii.</p> <p>Zadbana twarz i zarost to ozdoba mężczyzny, jednak niechlujny postarza i daje wrażenie braku higieny. W związku z tym niektórzy uczestnicy uczyli</p>

b) TRENING NAUKI HIGIENY

Wyrabianie i utrwalanie prawidłowych nawyków higienicznych:

- wyrabianie nawyku samodzielnego dbania o higienę osobistą
- poznawanie i doskonalenie zasad utrzymywania higieny osobistej
- wpajanie nawyku częstego bezwzględnego mycia i dezynfekcji rąk: przed posiłkiem i po posiłku, po pracy w pracowniach, po korzystaniu z toalety, po przyjeździe z zewnątrz, przed wejściem do budynku i busa w tym ze względu na COVID19
- nauka wykonywania prostych zabiegów kosmetycznych i higienicznych
- poznawanie podstawowych przyborów toaletowych i kosmetyków oraz wykorzystywanie ich w praktyce (grzebień, szczoteczka do zębów, obcinaczki do paznokci, chusteczki higieniczne, szczoteczka do czyszczenia paznokci, mydła, szamponu, dezodorantu, pasty do zębów, podpaski, wkładki higieniczne itp.)
- przypominanie zasad korzystania z łazienki, prysznicza, wc i umywalki
- prawidłowe korzystanie z prysznicza w tym: mycie całego ciała, poszczególnych jego części, mycie głowy i włosów
- kształtowanie nawyku estetycznego i higienicznego korzystania z toalety
- nauka sygnalizowania o potrzebach fizjologicznych
- pielęgnacja dłoni i paznokci oraz dbanie o ich estetyczny wygląd (obcinanie, czyszczenie, piłowanie)
- pielęgnacja stóp
- dbanie o higienę jamy ustnej oraz doskonalenie umiejętności prawidłowego mycia zębów

się prawidłowego golenia twarzy. Część panów samodzielnie dbała o swój zarost, części asystował terapeuta/opiekun lub całkowicie wykonywał tę czynność za uczestnika ze względu na jego ograniczenia.

Powyższy trening przyczynił się do zwiększenia satysfakcji uczestników z własnego wyglądu zewnętrznego, jednak nadal są osoby, które wymagają pracy w tym zakresie.

b) TRENING NAUKI HIGIENY

Trening nauki higieny pozwolił na kształtowanie i doskonalenie czynności związanych z higieną osobistą.

W związku z nadal trwającą pandemią wszyscy uczestnicy wyrabiali nawyki higieniczne takie jak częste, prawidłowe mycie i dezynfekcja rąk: przed i po posiłku, po pracy w pracowni, po korzystaniu z toalety, po przyjeździe z zewnątrz, przed wejściem do budynku i busa. Większość z nich była motywowana, aby zachowywać higienę na wysokim poziomie z uwagi na możliwość zakażenia Covid-19.

Większość uczestników umie samodzielnie i prawidłowo korzystać z urządzeń sanitarnych, i przyborów toaletowych, jednak część wymagała asysty lub całkowitej pomocy terapeuty/opiekuna przy czynnościach samoobsługowych związanych z codziennym funkcjonowaniem np. przy korzystaniu z toalety, kremowaniu twarzy czy też czesaniu włosów.

Niektórzy uczestnicy doskonalili umiejętności dbania o higienę osobistą poprzez korzystanie z prysznicza, aby utrzymać na prawidłowym poziomie higienę: całego ciała, poszczególnych jego części, głowy i włosów.

Dłonie to nasza wizytówka, w związku z tym zwracano uwagę niektórym uczestnikom aby zadbali o estetyczny wygląd dłoni i paznokci. Część uczestników samodzielnie czyściła, obcinała i piłowała paznokcie, jednak kilku uczestnikom pomagano w tych czynnościach z uwagi na ich ograniczenia.

Nieprawidłowe utrzymanie higieny jamy ustnej wpływa na zdrowie, ale także na kontakty międzyludzkie, w związku z tym część uczestników wymagała ćwiczeń mycia zębów. Kilukrotnie powtórzenia zajęć dały efekt lepszego samopoczucia uczestników, poprawy kontaktów oraz nauki systematyczności w dbaniu o higienę jamy ustnej samodzielnie podejmując tę czynność.

- uświadamianie konsekwencji zaniedbań w sferze higieny osobistej

c) TRENING KULINARNY

Nauka/podtrzymywanie i doskonalenie umiejętności z zakresu zwiększenia samodzielności poprzez:

- naukę zasad higienicznego i estetycznego przygotowania posiłków
- naukę systematycznego utrzymania porządku w pracowni, sprzątanie oraz dezynfekcja swojego stanowiska pracy i sprzętów znajdujących się na wyposażeniu pracowni kulinarnej
- przestrzeganie zasad BHP podczas wykonywania czynności kuchennych
- zapoznanie się z zasadami racjonalnego żywienia: piramida zdrowia, witaminy, składniki odżywcze
- naukę i utrwalenie umiejętności zaplanowania i przygotowywania prostych posiłków wraz z sporządzeniem listy potrzebnych do tego produktów
- naukę nakrywania, dekorowania i podawania do stołu oraz kulturalnego zachowania się przy nim podczas spożywania posiłku z doбором właściwych sztuców
- poznawanie nowych dań - praca z książką kucharską
- poznawanie technologii wykonania: sałatek, przekąsek, ciasteczek, ciast, kanapek, deserów i przetworów zimowych
- wykonywanie wstępnej obróbki produktów tj. mycie i obieranie jarzyn, owoców
- naukę i ćwiczenie umiejętności krojenia różnych produktów
- naukę parzenia kawy, herbaty, przygotowania kompotu
- poznawanie zasad prawidłowego przechowywania żywności
- systematyczne sprawdzanie terminów

Przeprowadzono liczne rozmowy z uczestnikami na temat konsekwencji zaniedbań w sferze higieny osobistej, uświadamiano ich, że brak higieny naraża ich na liczne choroby. Nie wszyscy uczestnicy nabyli prawidłowych nawyków higienicznych na wystarczającym poziomie w związku z tym, trening będzie kontynuowany, aby każdy uczestnik miał szansę na nabycie lub udoskonalenie umiejętności dbania o siebie i swoje zdrowie.

c) TRENING KULINARNY

Większa część planu treningu kulinarnego została zrealizowana.

Kładziono szczególny nacisk na higienę, przestrzeganie zasad BHP, estetyczny wygląd posiłków oraz utrzymanie bieżącego porządku w pracowni poprzez sprzątanie i dezynfekcję swojego stanowiska pracy.

Wszystkie prowadzone działania w pracowni kulinarnej miały na celu zwiększenie samodzielności i zaradności podopiecznych, jednak w czasie panowania epidemii były one częściowo ograniczone do biernego uczestnictwa.

Ośrodek umożliwił uczestnikom codzienne spożycie gorącego posiłku (obiadu). W okresie od stycznia do czerwca posiłki były przygotowywane wyłącznie przez terapeutę/opiekuna pracowni. Gdy tylko zaistniała taka możliwość podopieczni powrócili do czynnego udziału w treningach.

W czasie gdy uczestnicy nie mogli aktywnie brać udziału w treningu pracowano z książką kucharską, zapoznając grupę z daniami regionalnymi oraz ze świata.

Uczestnicy w miarę swoich możliwości sumiennie wypełniali dyżury porządkowe na jadalni oraz w pracowni kulinarnej.

Większość uczestników brała udział w planowaniu posiłków, przygotowywaniu list zakupowych z uwzględnieniem zasad racjonalnego odżywiania się, dzięki czemu część uczestników nabyła umiejętność dbania o swoje zdrowie poprzez spożywane produkty.

Przeprowadzono rozmowy na temat odpowiedniego zachowania się przy stole oraz zademonstrowano technikę nakrywania i dekorowania do stołu. Część uczestników nabyła umiejętność przygotowania stołu do posiłku natomiast pozostali nadal wymagają nauki w tym zakresie.

Spora część uczestników pod nadzorem terapeuty/opiekuna potrafiła przygotować proste

- przydatności produktów spożywczych
- organizowanie spotkań okolicznościowych oraz świątecznych: kultywowanie tradycji świąt Wielkanocnych, wieczerzy Wigilijnej, Andrzejek

d) TRENING UMIEJĘTNOŚCI PRAKTYCZNYCH

Zwiększenie zaradności życiowej, samodzielności oraz wypracowywanie poczucia obowiązku, dokładności, zaangażowania i samodyscypliny w zakresie czynności porządkowych:

- nauka obsługi sprzętu gospodarstwa domowego typu: odkurzacz, zmywarka, robot kuchenny, kuchenka mikrofalowa, piekarnik, płyta indukcyjna, maszynka do mięsa i innego znajdującego się na wyposażeniu ośrodka
- obsługa sprzętu RTV (telewizor, radiomagnetofon, DVD, mini wieża)
- nauka prania ręcznego
- nauka prania w pralce automatycznej: zapoznanie z poszczególnymi funkcjami i programami pralki automatycznej, dobieranie prania w zależności od kolorystyki i faktury materiału, odpowiedni dobór i dozowanie środków piorących, prawidłowe wieszanie prania na suszarce, składanie ubrań po wyschnięciu oraz prawidłowe przechowywanie odzieży
- nauka obsługi żelazka i dostosowanie odpowiedniego programu podczas prasowania, nauka prasowania prostych, a następnie skomplikowanych ubrań
- nauka rzetelnego wypełniania obowiązków dyżurnego
- kształtowanie nawyku systematycznego dbania o czystość i porządek na terenie ośrodka, w pracowniach i na stanowiskach pracy
- wykonywanie czynności porządkowych, odpowiednie użycie środków czystości, dezynfekcji zgodnie z ich przeznaczeniem oraz środków ochrony indywidualnej (fartuszek, rękawiczki ochronne)

potrawy, ciasta i desery, które spożyto w ramach zapewnianych przez ośrodek posiłków. Aby je przygotować uczestnicy byli zmuszeni uczyć się takich czynności jak: mycie i obieranie jarzyn, owoców, ćwiczenie umiejętności krojenia różnych produktów, sprawdzanie terminów przydatności artykułów, prawidłowe odmierzanie produktów do potraw.

Mimo wielu ćwiczeń większość uczestników w dalszym ciągu nie jest w pełni samodzielną podczas przygotowania posiłku i nadal wymaga pomocy opiekuna pracowni.

d) TRENING UMIEJĘTNOŚCI PRAKTYCZNYCH

Dzięki udziałowi w treningu umiejętności praktycznych większość uczestników nabyła potrzebne do codziennego funkcjonowania umiejętności praktyczne, które potrafią wykorzystywać w życiu codziennym. Uczestnicy stali się bardziej samodzielnymi i zwiększyli swoją wiarę we własne możliwości, co przeniosło się na lepsze prowadzenie np. swoich gospodarstw domowych.

W ramach tego treningu uczestnicy w miarę swoich możliwości brali udział w dyżurach porządkowych oraz angażowali się w bieżące prace porządkowe (odkurzali, zamiatali, ścierali kurz, myli okna, lustra, myli podłogi), przez co kształtowali nawyk utrzymania porządku i czystości na terenie ośrodka. Niektórzy wykonywali nawet proste naprawy czy remonty oraz dbali o teren wokół budynku (pielęgowali rośliny doniczkowe, wykonywali prace ogrodowe w rabatkach przy ośrodku, kosili trawnik, grabili liście, segregowali i wynosili śmieci). Dzięki wykonywaniu tych czynności rozwinęli posiadane umiejętności w zakresie estetyki otoczenia, czystości i porządku.

Niektórzy uczestnicy potrafią samodzielnie obsłużyć wybrane urządzenia będące na wyposażeniu ośrodka (np. urządzenia AGD, narzędzia i przybory kuchenne, urządzenia RTV, elektronarzędzia), spora grupa uczestników tylko częściowo przyswoiła obsługę tych urządzeń, natomiast pozostali nadal wymagają pomocy terapeuty/opiekuna w tej kwestii.

Niektórzy uczestnicy poznali obsługę pralki automatycznej i prawidłowo jej używali, potrafili załadować, wyprać oraz wyjąć i rozwiesić pranie. Potrafili także samodzielnie bądź przy pomocy terapeuty/ opiekuna prasować proste lub skomplikowane ubrania oraz poskładać je.

Podczas wykonywania tego treningu duży nacisk

- nauka dezynfekcji powierzchni, materiałów, akcesoriów stosowanych w zajęciach
- aktywizowanie uczestników w bieżące prace porządkowe takie jak: odkurzanie, zamiatanie, ścieranie kurzu, mycie okien, luster, mycie i konserwacja podłóg, segregacja i wynoszenie śmieci z podziałem na: makulaturę, szkło, plastik
- dbanie o teren wokół budynku: odśnieżanie, grabienie liści, obsługa narzędzi ogrodniczych: grabki, kosiarka, topata, motyka, taczki
- wykonywanie prac związanych z pielęgnacją roślin doniczkowych i w rabatkach przy budynku: podlewanie, sadzenie, przesadzanie
- angażowanie w drobne prace remontowo-naprawcze

Nauka/doskonalenie i usprawnianie umiejętności z zakresu samoobsługi:

- samodzielnego jedzenia przy użyciu odpowiednich sztuców
- samodzielnego ubierania się i rozbierania
- samodzielnego zawiązywania sznurowadeł, zapinania guzików, zasuwania zamków

e) TRENING GOSPODAROWANIA WŁASNymi ŚRODKAMI FINANSOWymi

Wypracowywanie umiejętności racjonalnego gospodarowania własnym budżetem oraz nauka zarządzania finansami poprzez:

- prowadzenie mini sklepiu - ćwiczenie wykonywania zakupów, dbanie o asortyment mini sklepiu
- nauka umiejętnego planowania swoich finansów
- planowanie i sumowanie wydatków miesięcznych z uwzględnieniem zakupu żywności, opłat stałych (np. energia elektryczna, woda, opał), leków
- nauka i pomoc przy prawidłowym gospodarowaniu własnym budżetem (wydawanie, oszczędzanie itp.)
- poznanie wartości pieniądza: rozpoznawanie wartości nominałów na banknotach i monetach

kładziony był na naukę odpowiedniego użycia środków czyszczących i dezynfekujących oraz środków ochrony indywidualnej (fartuszki, rękawiczki ochronne) i naukę dokładnej dezynfekcji używanych powierzchni, materiałów czy akcesoriów stosowanych w zajęciach.

Nauka/doskonalenie i usprawnianie umiejętności z zakresu samoobsługi:

Większość uczestników dobrze radziła sobie z umiejętnością samodzielnego ubierania się i rozbierania, zakładania i zdejmowania obuwia oraz spożywania posiłków, ale są i tacy którzy potrzebują ciągłej pomocy terapeutów/opiekunów w tym zakresie.

e) TRENING GOSPODAROWANIA WŁASNymi ŚRODKAMI FINANSOWymi

Trening ten służył uczestnikom do rozwijania umiejętności gospodarowania własnym budżetem. Podczas treningu uczyli się planowania i wydatkowania pieniędzy w zakresie kształtowania i utrwalania orientacji w wartości pieniądza i towaru, umiejętności planowania wydatków wg potrzeb, gospodarowania pieniędzmi i planowania najpotrzebniejszych zakupów oraz oszczędnego gospodarowania i właściwego wydawania pieniędzy.

Tylko nieliczni potrafią zarządzać swoimi finansami z uwzględnieniem opłat stałych tj. energia elektryczna, woda, opał, leki, zakup żywności, z planowaniem i sumowaniem wydatków miesięcznych. Byli także uczestnicy którzy dopiero uczyli się poznawania nominałów i monet oraz ich wartości, wymagali oni wsparcia w każdej czynności związanej z finansami.

Rozmawiano z uczestnikami co to są oszczędności, w jakim celu oszczędzamy. Uczono ich, że najlepszą motywacją na oszczędzanie jest wyznaczenie sobie

- dokonywanie prawidłowych obliczeń poprzez naukę mnożenia, dzielenia, dodawania i odejmowania
- nauka umiejętnego planowania i robienia zakupów tj.: przygotowanie listy potrzebnych artykułów, rozpoznawanie przydatności do użycia, orientacja w cenach danych produktów, nauka korzystania ze sklepu samoobsługowego, odnajdywania poszczególnych produktów w sklepie: wielobranżowym, odzieżowym oraz nauka odpowiedniego zachowania się przy kasie
- pomoc uczestnikowi w poznaniu zasad funkcjonowania instytucji finansowych na rynku oraz konsekwencji zaciągania zobowiązań i umów (telefon, pożyczki)
- obsługa bankomatu

2. TRENING UMIEJĘTNOŚCI INTERPERSONALNYCH I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW

Trening ten pozwoli uczestnikom na ćwiczenie właściwych postaw, aby móc tworzyć pozytywne relacje z innymi osobami oraz zintegrować się ze środowiskiem. Ma na celu także pomagać podopiecznym w rozwiązywaniu problemów i podejmowaniu decyzji. Trening realizowany będzie poprzez:

- doskonalenie współpracy i zasad partnerstwa oraz nawiązywania kontaktu z otoczeniem i prawidłowego funkcjonowania w grupie
- nauka umiejętnego wyrażania własnego zdania oraz stawiania własnych granic oraz respektowania granic innych osób
- pomoc w rozwiązywaniu sytuacji konfliktowych

celu, np. na prezenty na święta, wyjazd na wakacje, remont mieszkania, komputer, sprzęt AGD i RTV, na starość; na „czarną godzinę”. Aby mogli zaoszczędzić uczono uczestników robienia listy zakupów oraz zwracania uwagi na ceny, gdyż w różnych sklepach produkty mogą znacząco różnić się cenowo. Uwrażliwiano uczestników aby uważali na promocje, bywa, że produkt posiada jakieś wady np. krótki okres przydatności oraz aby sprawdzali ceny jednostkowe za kilogram, nie za opakowanie, gdyż gramatura opakowań jest różna. Wielu uczestników dość dobrze radziło sobie z tą czynnością, ale nadal nie jest to na wystarczającym poziomie.

W ośrodku prowadzony był mini sklepik, gdzie uczestnicy ćwiczyli wykonywanie zakupów. Jednocześnie kilkoro uczestników dbało o asortyment w mini sklepiku udając się pod nadzorem terapeuty/opiekuna do marketów, wybierali oni produkty o korzystnych cenach i długim terminie przydatności, dokonywali obliczeń ile towaru mogą zakupić za daną kwotę oraz uczyli się odpowiedniego zachowania przy kasie.

Spora większość uczestników w dalszym ciągu ma problemy z właściwym gospodarowaniem swoimi środkami finansowymi, tylko nieliczni orientowali się jakie mają źródło dochodu a jakie ponoszą comiesięczne wydatki.

Pomagano uczestnikom w poznaniu zasad funkcjonowania instytucji finansowych, sposobów ich działania, uświadamiano jakie konsekwencje niosą za sobą zaciąganie pożyczek czy podpisywanie umów.

2. TRENING UMIEJĘTNOŚCI INTERPERSONALNYCH I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW

Trening dotyczy wszystkich możliwych celowych działań związanych z kontaktem z drugą osobą czy grupą osób. Uczestnicy uczyli się przestrzegać obowiązujących norm społecznych, zachowań akceptowalnych społecznie tj. stosować się do zasad współżycia społecznego.

Podczas zajęć miało miejsce rozwijanie zachowań asertywnych w celu zwiększania umiejętności radzenia sobie z trudnymi sytuacjami międzyludzkimi, które pojawiają się w codziennym życiu. Udzielano pomocy w rozwiązywaniu sytuacji konfliktowych powstałych pomiędzy uczestnikami. Wzmacniano pozytywne zachowania, natomiast starano się przeciwdziałać lub w razie potrzeby wyciszać negatywne, które prowadzą do zaostrzenia

powstałych w grupie

- wzmacnianie pozytywnych a przeciwdziałanie destrukcyjnym zachowaniom
- nauka i doskonalenie umiejętności w zakresie komunikacji
- rozwijanie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania pozytywnych kontaktów interpersonalnych i społecznych oraz kształtowanie pozytywnych relacji z osobami bliskimi, rodziną, pozostałymi uczestnikami Domu oraz społecznością lokalną: sąsiadami, w urzędach i instytucjach użyteczności publicznej
- wzmacnianie u podopiecznych poczucia własnej wartości, rozwijanie samoakceptacji i pozytywnego obrazu siebie
- nabycie umiejętności adekwatnego reagowania na krytykę oraz wyrażanie jej w sposób akceptowalny społecznie
- rozwijanie postawy życzliwości i szacunku wobec siebie
- pomoc uczestnikom w pokonywaniu trudności, rozwiązywaniu problemów z którymi się borykają oraz wsparcie w ponoszeniu konsekwencji swoich działań
- doskonalenie umiejętności wyrażania emocji, nauka rozpoznawania i kontrolowania własnych emocji zarówno pozytywnych jak i negatywnych oraz potrzeb i uczuć
- kształtowanie umiejętności radzenia sobie ze stresem i zachowaniami trudnymi w codziennym życiu
- kształtowanie umiejętności adekwatnego zachowania się w różnych sytuacjach społecznych: stosownego zachowania się w miejscach publicznych oraz przestrzegania norm społecznych

3. TRENING UMIEJĘTNOŚCI SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO

Kształtowanie umiejętności właściwego spędzania czasu wolnego, przeciwdziałania dyskryminacji oraz integracja uczestników:

- prowadzenie działań promujących zdrowie, aktywny tryb życia i wypoczynek

konfliktów. Uczono uczestników, iż podczas rozmowy, z cechami szacunku wobec siebie i drugiej osoby, można dojść do porozumienia. Ukazywano im, że każda nasza decyzja czy wybór niesie za sobą konsekwencje.

Uświadamiano jakie uczucia wzbudzamy w innych osobach swoim zachowaniem i wypowiedziami. Wpajano umiejętność empatii, ciepła, szacunku, a także otwartości w stosunku do innych osób. Doskonalono umiejętności wyrażania emocji, rozpoznawania i kontrolowania ich, szczególnie w sytuacjach stresujących. Uczono uczestników jak sobie radzić w sytuacjach trudnych, jak rozładować nagromadzone napięcie, jak się "odstresować". Uczyli się współpracować w grupie i respektować zasady w niej panujące. Ćwiczyli wyrażanie własnego zdania oraz stawiania własnych granic z respektowaniem granic innych osób. Kształtowano rozpoznawanie problemów indywidualnych, które utrudniają funkcjonowanie w kontaktach z innymi osobami. Uczestnicy ćwiczyli umiejętności nawiązywania i podtrzymywania kontaktów interpersonalnych słuchania, zadawania pytań, inicjowania rozmowy, dyskusowania. Ćwiczone umiejętność autoprezentacji, przedstawienia swojej osoby z jak najlepszej strony. Wszystkie te czynności miały na celu pomóc uczestnikom w nawiązywaniu nowych znajomości.

Nabywali również umiejętności odmawiania, reagowania na krytykę, opierania się presji grupy, wyrażania prośb oraz przyjmowania komplementów. Podczas tego treningu uczono uczestników umiejętności adekwatnego zachowania się w różnych sytuacjach społecznych: stosownego zachowania się w miejscach publicznych oraz przestrzegania norm społecznych.

Na zajęciach ciągle starano się wzmacniać u uczestników poczucie własnej wartości, rozwijać pozytywny obraz siebie, aby czuli się akceptowani i mieli poczucie wsparcia.

3. TRENING UMIEJĘTNOŚCI SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO

Z powodu nadal trwającej pandemii w 2021 roku wszystkie spotkania towarzyskie, kulturalne, okolicznościowe, festiwale, wycieczki rekreacyjne, wyjazdy sportowe i różnego rodzaju wyjścia zostały ograniczone tylko do tych, które odbywały się na świeżym powietrzu lub był

- aktywne spędzanie czasu wolnego na świeżym powietrzu: spacer, sylwoterapia, przebywanie na łonie natury, wśród przyrody, grzybobranie, wspólne gry i zabawy
- kształtowanie umiejętności dostosowania się do otoczenia, okoliczności oraz integracja między uczestnikami i wzajemną pomoc
- rozwijanie indywidualnych talentów i zdolności artystycznych
- przygotowania do artystycznych występów publicznych, a następnie udział w różnego typu spotkaniach towarzyskich i kulturalnych tj.: występach i pokazach artystycznych, konkursach, festiwalach, przeglądach lub w czasie pandemii nagrywanie i wysyłanie nagrań z przygotowanych występów
- udział w grach i zabawach świetlicowych - gry planszowe, krzyżówki, quizy, kalambury, układanie puzzli, gry karciane, warcaby, szachy
- rozwijanie i realizowanie własnych zainteresowań
- rozwijanie zainteresowań podopiecznych literaturą: czytanie czasopism, gazet, książek i słuchanie książek oraz audiobooków
- poszerzanie wiedzy poprzez oglądanie programów edukacyjnych w telewizji, internecie oraz słuchaniem audycji radiowych
- korzystanie ze sprzętów audiowizualnych (telewizor, radio)
- prowadzenie kroniki oraz pisanie artykułów do gazety lokalnej i na stronę internetową
- rozwijanie zainteresowań filmem (seanse filmowe na ośrodku), muzyką (śpiew, karaoke, elementy gry na instrumentach np. keyboard), sztuką (udział w konkursach plastycznych, wystawach)
- obchodzenie urodzin uczestników zgodnie z przypadającą datą
- integracja społeczna poprzez organizację i uczestnictwo w spotkaniach okolicznościowych, wyjazdach, wycieczkach jednodniowych lub kilkudniowych, dniach godności, wyjazdach do kawiarni/restauracji (po ustaniu pandemii)
- wyjazdy do kościoła: uczestnictwo w mszy św., spowiedzi, uczestnictwo w drodze krzyżowej (po ustaniu pandemii)
- spotkania z zaprzyjaźnionymi ośrodkami zajmującymi się problemami osób niepełnosprawnych w celu wymiany

zapewniony odpowiedni dystans wśród uczestników i panował reżim sanitarny dostosowany do sytuacji. Wśród tego typu wyjść znalazły się: Warsztaty Artystyczne w Łopuszce Wielkiej, wycieczka do Bolestraszy, Konkurs Twórczości Osób z Niepełnosprawnością i ich przyjaciół pt. „Moje miejsce na Ziemi, gdzie spełniam swoje marzenia” w Starym Mieście oraz udział w inscenizacji wydarzeń dotyczących „Solidarności” nagrywanej na potrzeby konkursu filmowego.

Uczestnicy poznali także nową formę terapii – alpakoterapię.

Niektóre ze spotkań przyjęło formę zdalną np.: Powiatowy Przegląd Kolęd i Pastorałek Osób Niepełnosprawnych, Konkurs Filmowy pt. „Ale historia”, Przegląd Twórczości Artystycznej Środowiskowych Domów Samopomocy Województwa Podkarpackiego. Dzięki udziałowi w wymienionych wyżej spotkaniach uczestnicy kształtowali umiejętność dostosowania się do otoczenia i wzajemnie sobie pomagali oraz integrowali się ze sobą.

Uczestnicy wzięli również udział w trzech wyjazdach do kina na indywidualne seanse.

W ramach tego treningu uczestnicy aktywnie spędzali czas wolny na świeżym powietrzu podczas spacerów, przebywania na łonie natury, zajęciach na siłowni zewnętrznej, różnego rodzaju grach i zabawach zespołowych oraz jeżdżąc na rowerze.

Odbывało się również kultywowanie tradycji świątecznych poprzez zorganizowanie Wigilii oraz Śniadania Wielkanocnego we własnym gronie.

Większość uczestników chętnie brała udział w zajęciach usprawniających pamięć, koncentrację, spostrzegawczość i uwagę poprzez różnego rodzaju gry planszowe, świetlicowe, puzzle, szachy, klocki, rozwiązywanie krzyżówek, łamigłówek itp.

Rozwijali również swoje zainteresowania literaturą poprzez czytanie książek o różnej tematyce oraz czytanie ciekawych artykułów zamieszczonych w prasie. Znaczna część uczestników poszerzała swój światopogląd przez słuchanie audiobooków, audycji radiowych czy oglądanie wybranych programów telewizyjnych. Uczestnicy realizowali również swoje zainteresowania poprzez użycie Internetu.

Zostały ograniczone wyjazdy do kościoła na Msze Święte.

Natomiast wszyscy uczestnicy mieli możliwość celebrowania swoich urodzin wg przypadającej daty.

Dzięki udziałowi w tym treningu większość uczestników nauczyła się właściwie zarządzać swoim wolnym czasem, z uwzględnieniem indywidualnych

doświadczeń i zawierania nowych znajomości (po ustaniu pandemii)

4. PORADNICTWO PSYCHOLOGICZNE

Wszyscy uczestnicy zostaną objęci pomocą psychologiczną, w skład której wchodzi:

- terapia psychologiczna dostosowana do zaburzeń psychicznych, niepełnosprawności intelektualnej oraz innych deficytów, dysfunkcji przejawianych przez podopiecznych
- kształtowanie umiejętności radzenia sobie z lękiem, napięciem, niepokojem, agresją, drażliwością oraz innymi negatywnymi procesami emocjonalnymi
- wyjaśnianie schematów nieprzystosowawczych zachowań oraz pomoc w ich zmianie na bardziej adaptacyjne, efektywniejsze funkcjonowanie
- udzielanie poradnictwa psychologicznego w różnorodnych sytuacjach trudnych, problemowych z którymi zgłaszają się uczestnicy
- rozwijanie samoświadomości, samoakceptacji oraz pozytywnej samooceny
- wyjaśnianie doświadczanych procesów psychicznych związanych z przejawianą jednostką chorobową
- wskazywanie możliwości rozwojowych i poznawczych uczestników ŚDS
- prowadzenie zajęć psychoterapeutycznych m.in. z zakresu psychologii: społecznej, osobowości, poznawczej, behawioralnej, emocji i motywacji, różnic indywidualnych, zdrowia i in.
- zniwelowanie poczucia izolacji, wycofania z życia społecznego, niezrozumienia, bezradności w wyniku doświadczanej choroby psychicznej
- utrwalanie norm i zasad życia społeczno – moralnego
- wzmacnianie poczucia własnej wartości uczestników
- rozwijanie otwartości na inne osoby
- integrowanie wewnątrz grupy
- rozwijanie postawy szacunku wobec siebie i innych osób
- wzmacnianie więzi pomiędzy uczestnikami
- wygaszanie zachowań niepożądanych
- rozładowanie napięć emocjonalnych powstałych w grupie

zainteresowań oraz potrafili wybrać najkorzystniejsze dla siebie formy spędzania tego czasu.

4. PORADNICTWO PSYCHOLOGICZNE

Podstawową formą pracy w 2021 roku świadczoną przez psychologa była terapia indywidualna, poradnictwo psychologiczne i zajęcia psychoterapeutyczne grupowe (prowadzone z zachowaniem odpowiedniego reżimu sanitarnego). Pomocą psychologiczną w 2021 roku zostali objęci wszyscy uczestnicy naszych Domów, jednak ciągle wymagają kontynuacji tej formy wsparcia.

Prowadzono terapię psychologiczną dostosowaną do zaburzeń psychicznych przejawianych przez uczestników ośrodka. Zostały poruszane następujące zagadnienia:

- Ukształtowano umiejętność radzenia sobie z lękiem, napięciem, niepokojem, agresją, drażliwością oraz innymi zgłaszanymi negatywnymi procesami emocjonalnymi, aczkolwiek część uczestników nadal wymaga pomocy psychologicznej odnośnie zgłaszanych negatywnych stanów emocjonalnych.
- Wyjaśniano schematy nieprzystosowawczych zachowań oraz udzielano pomocy w ich zmianie na bardziej adaptacyjne, efektywniejsze funkcjonowanie.
- Udzielano pomocy psychologicznej w różnorodnych sytuacjach trudnych, problemowych z którymi zgłaszali się uczestnicy.
- Rozwijano samoświadomość, samoakceptację oraz pozytywną samoocenę.
- Wyjaśniano doświadczane procesy psychiczne związane z przejawianą jednostką chorobową.
- Wskazywano możliwości rozwojowe i poznawcze uczestników ŚDS.
- Prowadzono zajęcia psychoterapeutyczne m.in. z zakresu psychologii: społecznej, osobowości, poznawczej, behawioralnej, emocji i motywacji, różnic indywidualnych, zdrowia i in.
- Niwelowano poczucie izolacji, wycofania z życia społecznego, niezrozumienia, bezradności w wyniku doświadczanej choroby psychicznej.
- Utrwalano normy i zasady życia społeczno – moralnego
- Wzmacniano poczucie własnej wartości uczestników.
- Rozwijano otwartość na inne osoby.
- Integrowano wewnątrz grupę podopiecznych.
- Rozwijano postawę szacunku wobec siebie i innych osób.

- kształtowanie umiejętności adekwatnego zachowania się w różnorodnych sytuacjach społecznych
- wzmacnianie nawiązywania i podtrzymywania pozytywnych kontaktów interpersonalnych i społecznych
- pogłębianie świadomości problemów emocjonalnych uczestników – ich źródeł oraz konsekwencji
- kształtowanie umiejętności rozpoznawania potrzeb, uczuć, schematów działania poszczególnych uczestników
- pokazywanie uczestnikom ich indywidualnych wzorców zachowań w relacjach z innymi ludźmi
- ukazywanie podopiecznym problemów indywidualnych, które utrudniają funkcjonowanie w kontaktach z innymi osobami
- kształtowanie spostrzegania i lepszego rozumienia siebie i innych ludzi w relacjach międzyludzkich
- kształtowanie umiejętności zmiany swoich zachowań i utrwalaonych niepożądanych nawyków, które przeszkadzają w budowaniu i utrzymywaniu prawidłowych relacji z innymi ludźmi
- pokazywanie jakie uczucia, emocje podopieczni wzbudzają w innych osobach swoim zachowaniem, wypowiedziami
- kształtowanie adekwatnego reagowania na krytykę oraz wyrażanie jej w sposób akceptowany przez osoby przebywające w otoczeniu uczestnika
- rozwijanie wyuczonych pozytywnych zachowań oraz przenoszenie ich na sytuacje w życiu codziennym
- sporządzanie okresowych ocen oraz planów postępowania wspierająco – aktywizującego dostosowanych do przejawianych zaburzeń psychicznych, niepełnosprawności intelektualnej oraz innych deficytów, dysfunkcji – uwzględniających indywidualne potrzeby i możliwości psychofizyczne podopiecznych
- opracowanie opinii psychologicznych dla potrzeb ŚDS
- konsultowanie własnych diagnoz, spostrzeżeń z innymi specjalistami, terapeutami
- prowadzenie dokumentacji psychologicznej
- dbanie o bezpieczeństwo uczestników
- tworzenie klimatu zaufania i przyjaznej atmosfery

- Wzmacniano więź pomiędzy uczestnikami.
 - Wygaszano zachowania niepożądane.
 - Rozładowywano napięcia emocjonalne powstałe w grupie.
 - Kształtowano umiejętność adekwatnego zachowania się w różnorodnych sytuacjach społecznych.
 - Wzmacniano nawiązywanie, podtrzymywanie i rozwijanie pozytywnych kontaktów interpersonalnych i społecznych.
 - Kształtowano adekwatne reagowanie na krytykę oraz wyrażanie jej w sposób akceptowany przez osoby przebywające w otoczeniu uczestnika.
 - Rozwijano wyuczone pozytywne zachowania oraz przenoszono je na sytuacje w życiu codziennym.
 - Sporządzono okresowe oceny oraz plany postępowania wspierająco – aktywizującego dostosowanego do przejawianych zaburzeń psychicznych, niepełnosprawności intelektualnej oraz innych deficytów, dysfunkcji – uwzględniając indywidualne potrzeby i możliwości psychofizyczne podopiecznych placówki ŚDS.
 - Opracowano opinie psychologiczne dla potrzeb ŚDS.
 - Konsultowano własne diagnozy, spostrzeżenia z innymi specjalistami, terapeutami.
 - Prowadzono dokumentację psychologiczną.
 - Dbano o bezpieczeństwo uczestników.
 - Tworzono klimat zaufania i przyjazną atmosferę.
 - Przestrzegano etykę i tajemnicę zawodową.
- Opisane powyżej wsparcie psychologiczne będzie również kontynuowane w roku następnym.

- przestrzeganie etyki i tajemnicy zawodowej

5. POMOC W ZAŁATWIANIU SPRAW URZĘDOWYCH

Uczestnicy będą uczyć się załatwiać samodzielnie lub z pomocą swoje sprawy urzędowe, poprzez:

- prowadzenie kulturalnej rozmowy z urzędnikami osobiście lub przez telefon, w celu wyjaśnienia powodu swojej wizyty lub kontaktu telefonicznego
- naukę korzystania z e-usług urzędowych
- pisanie i redagowanie pism urzędowych, wypełnianie wniosków oraz kompletowanie niezbędnej dokumentacji do załatwienia sprawy
- ubieganie się o różne formy pomocy w zależności od sytuacji życiowej np. różnego rodzaju dofinansowania, świadczenia np. z GOPS, MOPS
- nabywanie umiejętności odpowiedniego zachowania się w urzędach, w kontakcie z urzędnikami i podmiotami prawnymi

6. POMOC W DOSTĘPIE DO NIEZBĘDNYCH ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH

W ramach tego świadczenia uczestnicy otrzymają pomoc w dostępie do świadczeń zdrowotnych poprzez:

- rejestrację do lekarzy pierwszego kontaktu i do poradni specjalistycznych
- uzgadnianie i pilnowanie terminów wizyt u lekarzy oraz wypracowanie nawyku stałych i regularnych wizyt w poradniach
- pomoc w dotarciu do jednostek ochrony zdrowia lub kontaktu telefonicznego (e-wizyty)
- pomoc w dotarciu na komisje lekarskie
- realizację recept, wykupienie niezbędnych leków
- wsparcie uczestników w czasie hospitalizacji: odwiedziny w szpitalu, kontakt z lekarzem prowadzącym i rodziną
- pomoc w organizacji wyjazdów na turnusy rehabilitacyjne

5. POMOC W ZAŁATWIANIU SPRAW URZĘDOWYCH

Tylko nieliczni uczestnicy nauczyli się samodzielnie napisać proste podanie, wypełnić formularz, druk urzędowy, wniosek oraz skompletować potrzebną dokumentację do załatwienia swojej sprawy. Większość z uczestników w dalszym ciągu miała problem z samodzielnym załatwieniem swoich spraw urzędowych, dlatego też w miarę możliwości terapeuta/opiekun asystował im przy korzystaniu z usług poczty, banku, Urzędu Gminy, GOPS-u, PCPR-u itp. Wszyscy uczestnicy otrzymywali pomoc przy wypełnianiu pism i dokumentów urzędowych, a następnie złożeniu ich w odpowiednich placówkach, gdyż sprawia im to nadal dużo trudności.

Ponadto uczestnicy uczyli się odpowiedniego zachowania w urzędach oraz prowadzenia rozmowy z urzędnikami, zarówno osobiście, jak i telefonicznie.

Uczestnikom, w miarę możliwości transportowych zostawała udzielana pomoc w dotarciu do różnych instytucji użyteczności publicznej.

6. POMOC W DOSTĘPIE DO NIEZBĘDNYCH ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH

Pomoc realizowana była w zależności od indywidualnych potrzeb uczestników. Najczęściej była to pomoc przy pilnowaniu i uzgadnianiu terminów wizyt u lekarzy rodzinnych i specjalistów, instytucji orzekających, poszukaniu kontaktu do specjalisty oraz rejestracji do lekarzy i na zabiegi rehabilitacyjne. Podopieczni nie byli w pełni samodzielni w wyżej wymienionych czynnościach, dlatego często asystowano im podczas tych wizyt, a w miarę możliwości zapewniony był transport w dotarciu do jednostek ochrony zdrowia i instytucji orzekających.

Uczestnicy otrzymali również pomoc w realizacji recept i wykupieniu leków w aptece.

Jeden uczestnik otrzymał dofinansowanie z PCPR i uczestniczył w turnusie rehabilitacyjnym.

7. NIEZBĘDNA OPIEKA, W TYM RÓWNIEŻ W SZCZEGÓLNOŚCI DLA UCZESTNIKÓW Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI SPRZĘŻONYMI I SPEKTRUM AUTYZMU

Zapewnienie niezbędnej opieki poprzez stałą kontrolę stanu psycho-fizycznego uczestników:

- edukowanie na temat chorób, profilaktyka chorób, rozpoznawanie objawów i reagowanie na symptomy choroby, w tym edukowanie na temat objawów chorobowych wirusa SARS CoV2 wywołującego chorobę COVID-19 oraz odpowiedzialnego postępowania w przypadku zauważenia u siebie symptomów choroby
- stały monitoring stanu zdrowia, zarówno psychicznego jak i somatycznego uczestników przebywających w placówce oraz na wyjazdach, który zmniejszy ryzyko nawrotu choroby bądź przedłuży czas remisji
- kontrolowanie regularnego przyjmowania leków, uświadomienie konsekwencji ich odstawienia i łączenia z używkami
- reagowanie na złe samopoczucie uczestnika
- kontrola podstawowych parametrów życiowych - temperatura, ciśnienie tętnicze, pomiar cukru, pomiar wagi ciała oraz interpretacja wyników
- wykonywanie drobnych zabiegów typu: opatrunki, okłady, opatrywanie drobnych skaleczeń i oparzeń
- uświadamianie konieczności konsultacji medycznych oraz leczenia się w odpowiednich poradniach zdrowia
- poznawanie zasad w zakresie racjonalnego odżywiania się (np. dieta cukrzycowa)
- promowanie zdrowego stylu życia oraz uświadamianie złego wpływu używek na nasz organizm
- udzielanie pomocy uczestnikom Domu przy czynnościach związanych z:
 - - utrzymaniem higieny osobistej i pielęgnacją (zmiana pampersa, pomoc przy myciu oraz załatwianiu potrzeb fizjologicznych)
 - - spożywaniem posiłków - karmienie podopiecznych
 - - ubieraniem odzieży i obuwia
 - - sprawowaniem doraźnej opieki w celu zapewnienia bezpieczeństwa podczas przemieszczania się osobom tego wymagającym

7. NIEZBĘDNA OPIEKA, W TYM RÓWNIEŻ W SZCZEGÓLNOŚCI DLA UCZESTNIKÓW Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI SPRZĘŻONYMI I SPEKTRUM AUTYZMU

Wszyscy uczestnicy byli objęci niezbędną opieką i korzystali z podstawowej opieki medycznej sprawowanej przez opiekunów medycznych i asystenta osób niepełnosprawnych. Zapewniona była stała opieka, która odbywała się przez regularny monitoring ich stanu zdrowia, zarówno psychicznego jak i somatycznego, który zmniejsza ryzyko nawrotu choroby bądź przedłuża czas remisji oraz umożliwia utrzymanie dobrej kondycji zdrowotnej uczestników. Podczas dłuższych nieobecności uczestników spowodowanych pandemią utrzymywany był regularny kontakt telefoniczny w celu ustalania ich stanu zdrowia i samopoczucia.

Uczestniczyli w pogadankach dotyczących pandemii, objawów i zapobiegania COVID-19, chorób z którymi się zmagają oraz prowadzona była edukacja na temat zdrowego stylu życia. Dzięki tym rozmowom uczestnicy zapoznali się z przebiegiem swojej choroby i uczyli się sposobów radzenia sobie z objawami swojej choroby. Niektórzy nauczyli się mówić o swoim stanie zdrowia i chorobie, rozpoznawać jej objawy oraz reagować w porę na powracające epizody pogorszenia swojego zdrowia psychicznego. Dlatego też działania te pomniejszyły ryzyko nawrotu chorób, przedłużyły czas remisji, poprawiły równowagę emocjonalną, czy też odpowiednio szybko pozwoliły zareagować na niepokojące objawy chorobowe.

W ramach tej opieki uczestnicy również mieli wykonywane pomiary podstawowych parametrów życiowych (tj. temperatury ciała, wagi, pomiar cukru, ciśnienia RR). Wykonywane były drobne zabiegi (opatrunki, okłady).

Pilnowano także przyjmowania stałych leków zleconych przez lekarzy rodzinnych lub specjalistów.

W zależności od indywidualnych potrzeb uczestników pełniona była niezbędna opieka taka jak: karmienie, kąpiel, zmiana pampersa, pomoc w załatwianiu niezbędnych potrzeb fizjologicznych, pomoc podczas rozbierania i ubierania, pomoc przy zmianie pozycji, lokomocji i przemieszczaniu się.

Ponadto uczestnicy mieli zapewniony stały transport i byli dowożeni do ŚDS w asyście opiekuna.

- zapobieganie niekontrolowanemu oddalaniu się uczestników z ośrodka
- sprawowanie opieki w transporcie podczas dowozu uczestników do ŚDS i powrotu uczestników do miejsc zamieszkania

8. TERAPIA RUCHOWA W TYM ZAJĘCIA SPORTOWE, TURYSTYKA I REKREACJA

Działania nakierowane na usprawnianie ruchowe uczestników, kształtowanie korzystnych nawyków ruchowych oraz aktywizowanie uczestników w czynny proces swojego usprawniania ruchowego poprzez:

- ciągle motywowanie do zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej, uprawiania sportów i turystyki
- prowadzenie porannej gimnastyki grupowej bądź indywidualnej połączonej z ćwiczeniami oddechowymi
- wykonywanie ćwiczeń z użyciem przyborów gimnastycznych typu: woreczki, laski, piłki, szarfy
- zajęcia ruchowe zarówno indywidualne jak i grupowe ogólnousprawniające, ogólnokondycyjne - rozruch
- aerobik
- trening Nording Walking w terenie, spaceru na świeżym powietrzu
- terapia tańcem – ćwiczenia rytmiczne
- ćwiczenia w kabinie UGUL
- w celu odtworzenia siły mięśniowej, zakresu ruchu w stawach oraz stabilizacji stawowej stosowane są: ćwiczenia bierne, ćw. czynno-bierne, ćw. czynne wolne, ćw. czynne z oporem, ćw. czynne w odciążeniu, ćw. czynne w odciążeniu z oporem, ćw. samowspomagane, ćw. izometryczne, redresyjne, PIR (poizometryczna relaksacja mięśni), prowadzone, poprawiające koordynację wzrokowo-ruchową, równoważne
- ćwiczenia z integracji sensorycznej – ścieżka sensoryczna, panele sensoryczne, piasek kinetyczny, tablica sensoryczna – manipulacyjna – rozwój percepcji wzrokowej, słuchowej, dotykowej
- wykonywanie masażu: klasycznego, gorącą czekoladą, miodem, gorącymi kamieniami, wibracyjny przy użyciu aparatu aquavibron,

8. TERAPIA RUCHOWA W TYM ZAJĘCIA SPORTOWE, TURYSTYKA I REKREACJA

Plan zajęć z zakresu terapii ruchowej oparty był na utrzymaniu lub zwiększaniu kondycji, niwelowaniu ograniczeń, stymulowaniu różnych sfer aktywności uczestników poprzez wsparcie samodzielności, poprawy nastroju, odreagowanie napięć oraz poprawa relacji z innymi uczestnikami. Założone cele terapii ruchowej w znacznej większości zostały zrealizowane tj. dzięki prowadzonej terapii ruchowej niektórzy uczestnicy: stali się bardziej zdyscyplinowani, poprawili swoją kondycję fizyczną i wydolność organizmu, wzmocnili swoją motorykę „małą” i „dużą”, rozwinęli główne cechy motoryczne i koordynację ruchową, a przede wszystkim dążyli do poprawy jakości życia.

Natomiast to, co się nie udało zrealizować było spowodowane ograniczeniami wynikającymi z panującej pandemii. Z uwagi na nadal panujący stan epidemii spowodowany chorobą COVID-19 przekształceniu uległa część prowadzonych zajęć terapii ruchowej, szczególnie tych prowadzonych w większych grupach i wymagających bliskiego kontaktu, takich jak: poranna gimnastyka grupowa, aerobik, czy też terapia tańcem. Zajęcia te odbywały się w pomniejszych grupach z zachowaniem odpowiedniego dystansu między uczestnikami. Często też zaplanowane zajęcia grupowe zostały zamienione na zajęcia indywidualne, ponieważ w zaistniałej sytuacji sprzyjało to całkowitemu bezpieczeństwu i przyniosło dobre efekty w poprawie sprawności ruchowej i samopoczucia uczestników.

Sam program usprawniania dobierany był indywidualnie do każdego uczestnika, w zależności od stanu zdrowia, niepełnosprawności, potrzeb czy predyspozycji ruchowych. Najczęściej stosowane były indywidualne ćwiczenia: bierne, czynno-bierne, czynne w odciążeniu, czynne w odciążeniu z oporem, czynne wolne, izometryczne, redresyjne, samowspomagane, relaksacyjne, ogólnousprawniające, równoważne, a także z wykorzystaniem elementów metody PNF.

Podopieczni chętnie brali udział w ćwiczeniach

- relaksacyjny przy użyciu fotela masującego
- treningi na stanowiskach: rower stacjonarny, stepper, bieżnia, rotor kkg i kkd, atlas, wioślarz, drabinki gimnastyczne, materace
- zwiększenie ogólnej sprawności fizycznej i wydolności organizmu poprzez wykonywanie ćwiczeń na siłowni zewnętrznej
- ćwiczenia motoryki małej między innymi przy stoliku do terapii manualnej ręki
- doskonalenie nauki chodzenia za pomocą kul i chodzika oraz poprawa funkcji lokomocyjnych
- ćwiczenia ułatwiające sprawne poruszanie się: otwieranie i zamykanie drzwi, omijanie przeszkód, przejście przez próg, krawężnik, zejście/wejście ze schodów, siadanie i wstawanie z krzesła
- u podopiecznych nie poruszających się niwelowanie negatywnych skutków unieruchomienia oraz niedopuszczanie do bezczynności
- trening relaksacji – nauka podstawowych technik relaksacji przy wykorzystaniu m.in. elementów muzykoterapii, elementów treningu Jacobsona, trening rozładowania emocji, nauka różnych form relaksu i wyciszenia
- elementy metody Snoezelen (terapii światłem)
- światłolecznictwo – lampa sollux
- uczestnictwo w turniejach, grach i zabawach ruchowych w sali bądź na świeżym powietrzu
- aromaterapia – oddziaływanie zapachów na ludzką psychikę, formy relaksacji panowania nad emocjami poprzez wykorzystywanie naturalnych olejków zapachowych
- treningi przed różnego rodzaju imprezami o charakterze sportowym np. spartakiada, olimpiada osób niepełnosprawnych, festiwale, zawody i udział w nich po ustaniu pandemii

9. TRENING UMIEJĘTNOŚCI SPOŁECZNYCH

Wszystkie działania podczas tego treningu miały na celu nabycie, podtrzymywanie lub doskonalenie umiejętności społecznych, stymulację rozwoju poznawczego, osobowościowego, emocjonalnego, zdrowotnego społecznego i zawodowego oraz aktywizowanie uczestników do działania na rzecz jakości własnego życia i zapobiegania wykluczeniu.

Zaplanowane tematy treningów:

z integracji sensorycznej, ścieżka sensoryczna, panele sensoryczne co sprzyjało rozwojowi percepcji wzrokowej, słuchowej i dotykowej.

Niemalże każdego dnia prowadzona była poranna gimnastyka ruchowa połączona z ćwiczeniami oddechowymi.

Dużym zainteresowaniem i chęcią uczestników cieszyły się ćwiczenia z wykorzystaniem stanowisk dostępnych na sali rehabilitacyjnej: rower stacjonarny, stepper, orbitrek, bieżnia, rotor kkg i kkd, atlas, wioślarz, drabinki gimnastyczne, materace.

Podczas sprzyjającej pogody uczestnicy korzystali z siłowni zewnętrznej oraz brali udział w treningach Nordic Walking w terenie. Organizowane były także gry i zabawy na świeżym powietrzu, w których wszyscy uczestnicy bardzo chętnie brali udział oraz uczyli się współzawodnictwa.

Aby poprawić sprawność manualną rąk oraz koordynację wzrokowo-ruchową uczestnicy wykonywali ćwiczenia przy stoliku do terapii ręki.

Dla poprawy ukrwienia i działania przeciwbólowego wykonywane były masaże: ręczny klasyczny, wibracyjny przy użyciu aparatu Aquavibron.

Natomiast celem rozładowania napięcia psychicznego okresowo prowadzone były różne formy relaksacji, najczęściej wykorzystując elementy metody Snoezelen (terapia światłem) i elementy muzykoterapii oraz aby rozluźnić i odprężyć ciało uczestnicy chętnie korzystali z fotela masującego.

Niestety uczestnicy nie wzięli udziału w corocznej Spartakiadzie Środowiskowych Domów Samopomocy Województwa Podkarpackiego.

Zajęcia ruchowe oraz aktywizacja uczestników w czynny proces swojego usprawniania były prowadzone w sposób ciągły i systematyczny.

9. TRENING UMIEJĘTNOŚCI SPOŁECZNYCH

Trening umiejętności społecznych miał za zadanie poprawić funkcjonowanie uczestników w codziennych relacjach międzyludzkich. Uczestnicy uczyli się jak budować satysfakcjonujące relacje z innymi, jakie zachowania są społecznie akceptowalne, a jakie nie, jakich granic nie należy przekraczać. Umiejętności te ćwiczone były poprzez rozmowy, burze mózgów, pogadanki, wspólne dyskusje, wykłady, odgrywane scenki, słuchanie relaksacyjnej muzyki, ćwiczenia

- Czym jest stres? Sposoby radzenia sobie ze stresem.
- Wpływ używek na nasze zdrowie.
- Umiejętne gospodarowanie czasem wolnym.
- Poznawanie zasad prawidłowego żywienia, piramida zdrowia.
- Wpływ witamin i składników odżywczych na zdrowie człowieka.
- Zasady savoir vivre przy stole.
- Wartości w życiu człowieka.
- Wyrażanie potrzeb – być albo mieć, sztuka podejmowania trudnych decyzji.
- Umiejętności uważnego słuchania.
- Przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym.
- Wychowanie zdrowotne i kształtowanie sprawności fizycznej.
- Wpływ aktywności fizycznej na zdrowie.
- Co wiem o zdrowym stylu życia?
- Co sprzyja, a co zagraża naszemu zdrowiu?
- Nauka oraz doskonalenie umiejętności prawidłowego dbania o wygląd zewnętrzny oraz higienę osobistą uczestników.

i zabawy ruchowe/ integrujące, a przede wszystkim dzięki tworzeniu przez terapeutów sytuacji społecznych umożliwiających przełamania błędnych schematów i sposobów reagowania.

Poruszone tematy dotyczyły również tego, w jaki sposób dbać o swoje emocje czyli rozpoznawać, to co czujemy w danej sytuacji i dlaczego właśnie takie emocje pojawiają się w danym momencie, uczyli się również wyrażać różnego typu emocje w sposób, który jest bezpieczny, niekrzywdzący dla siebie i otoczenia.

Jedną z emocji towarzyszącą człowiekowi jest stres, który znacząco wpływa na zachowanie, podejmowanie decyzji, a także wpływa na ludzkie zdrowie. Dlatego też podczas zajęć przekazywano uczestnikom sposoby radzenia sobie ze stresem, a w krytycznych sytuacjach proszenia innych o pomoc, gdyż nikt z nas nie jest całkowicie samowystarczalny.

Uczono podopiecznych wyrażania własnych potrzeb, z poszanowaniem potrzeb innych, a co się z tym wiąże z umiejętnością uważnego słuchania. Podczas tego treningu podopieczni nabyli wiedzę na temat konsekwencji podejmowanych wyborów czy decyzji, które mają wpływ na ich funkcjonowanie.

Przeprowadzony został temat umiejętnego gospodarowania czasem wolnym. Uczestnicy podczas terapii zastanawiali się i próbowali planować w jaki sposób mogą wpłynąć na własną motywację do działania i jak wytyczać własne cele.

Zajęcia obejmowały również poznawanie zasad prawidłowego żywienia, zapoznano uczestników z piramidą zdrowia, poznali wpływ witamin i składników odżywczych na rozwój i zdrowie człowieka.

Uczestnicy zajęć poznali definicję używki, poznali które z nich są najgroźniejsze: alkohol, papierosy, narkotyki i ich wpływ na nasze zdrowie. Uświadamiano im jakie zagrożenia niesie stosowanie tych substancji - liczne choroby ale przede wszystkim uzależnienie.

Przeprowadzono z uczestnikami temat zachowań ryzykownych, czyli takich które zagrażają ich zdrowiu fizycznemu i psychicznemu, a także są niezgodne z normami społecznymi. Uczestnicy przyswajali wiedzę o przeciwdziałaniu ryzykownemu zachowaniu np: zakażenia chorobami cywilizacyjnymi, uzależnienia czy nagannym zachowaniu w środowisku. Uczyli się co sprzyja, a co zagraża naszemu zdrowiu.

Zdrowy tryb życia to wszelkiego rodzaju działania, które możemy podejmować samodzielnie, aby chronić organizm przed chorobami i zachować dobre

samopoczucie. Poszerzano wiedzę uczestników o zdrowym stylu życia i elementach, które się na niego składają: dieta, aktywność fizyczna, sen i odpoczynek. Uświadamiano jak duży wpływ ma aktywność fizyczna na zdrowie. Kształtowano postawy prozdrowotne.

Człowiek, jako istota rozumna i świadoma dąży do określonych wartości. Wartości obejmują i normują wszystkie wymiary życia, wyznaczają nasze postawy wobec ludzi i rzeczy. Rzutują tym samym na stany emocjonalne oraz wpływają na samoocenę. Przeprowadzony temat treningu mówił, iż każdy człowiek ma w sobie indywidualny system wartości i uczestnicy próbowali rozróżnić wartości ważne od nieistotnych, pozytywne od negatywnych.

Kształtowano i wzmacniano umiejętności dbania o estetyczny wygląd zewnętrzny oraz systematycznego dbania o higienę ciała. Dzięki temu treningowi podopieczni zaczęli zwracać większą uwagę na swój wygląd i higienę osobistą.

Postępowanie zgodnie z ogólnie przyjętymi zasadami *savoir-vivre*, w szczególności obowiązujących we własnym kraju, jest jednym z wyznaczników kultury osobistej człowieka. *Savoir-vivre* odnosi się do paru dziedzin życia, jednak podczas treningu umiejętności społecznych skupiono się na tych które dotyczą zachowania przy stole. Uczestnicy poznali zasady nakrywania i podawania do stołu, spożywania posiłków, a także odpowiedniego zachowania się w tym czasie.

Podsumowując ogół, zauważalne efekty zajęć to: wzmocnienie aktywności wśród uczestników wycofanych i nieśmiałych, również większość uczestników chętniej podejmuje kontakty z innymi, rozmawiają o swoich zainteresowaniach, starają się przestrzegać norm i zasad panujących w grupie. Uczestnicy są bardziej pewni siebie, starają się być spokojni i panować nad emocjami np. przebywając w miejscach publicznych, jednak wszystko to wymaga dalszej pracy gdyż nie zawsze zachowania tych osób są adekwatne do sytuacji. Również zauważalna jest poprawa komunikacji między uczestnikami, co pozytywnie wpływa na wzajemne kontakty w trakcie przebywania w ośrodku.

**10. TRENING UMIEJĘTNOŚCI KOMUNIKACYJNYCH,
W TYM Z WYKORZYSTANIEM ALTERNATYWNYCH
I WSPOMAGAJĄCYCH SPOSOBÓW
POROZUMIEWANIA SIĘ, W PRZYPADKU OSÓB
Z PROBLEMAMI W KOMUNIKACJI WERBALNEJ**

- wspomagające i alternatywne metody porozumiewania się – definicje, rodzaje metod i wybór odpowiedniej metody komunikacji
- rozpoznanie specyficznych problemów komunikacyjnych osób z różnymi niepełnosprawnościami
- co to jest komunikacja i na czym polega
- odróżnienie komunikacji werbalnej od niewerbalnej
- ćwiczenia zgłębiające komunikację poprzez rozpoznawanie mimiki i wyrazu twarzy, gestów, postawy i układu ciała oraz ich rola w zwiększeniu samodzielności
- kształcenie umiejętności współpracy i komunikowania się w grupie
- ćwiczenia w rozpoznawaniu emocji
- nauka wyciszania nadmiernych emocji
- doskonalenie umiejętności nawiązywania kontaktu z otoczeniem: kontaktów z drugą osobą, grupą, komunikowania się z urzędnikami i pracownikami służby zdrowia
- doskonalenie wypowiadania się i komunikowania przy pomocy narzędzi np. komunikatory, piktogramy, zdjęcia, rysunki, tablety, obrazki
- ćwiczenia umiejętności prowadzenia rozmowy – przedstawianie scenek
- kształtowanie umiejętności swobodnego wypowiadania się: wypowiadanie próśb, życzeń, pytań, własnej opinii
- doskonalenie wypowiadania się pełnym zdaniem i wzbogacanie słownictwa
- ćwiczenia mowy wyrażnej
- używanie form grzecznościowych
- nauka aktywnego słuchania wspomagająca pamięć i koncentrację
- ćwiczenia polegające na zadawaniu pytań i odgadywaniu haseł

**10. TRENING UMIEJĘTNOŚCI KOMUNIKACYJNYCH,
W TYM Z WYKORZYSTANIEM ALTERNATYWNYCH
I WSPOMAGAJĄCYCH SPOSOBÓW
POROZUMIEWANIA SIĘ, W PRZYPADKU OSÓB
Z PROBLEMAMI W KOMUNIKACJI WERBALNEJ**

Trening umiejętności komunikacyjnych polegał na rozwijaniu prawidłowych sposobów komunikowania się uczestników z innymi. Uczestnicy treningu poznali zagadnienia związane z komunikacją interpersonalną, przekazano im wiedzę na temat tego, jak w sposób otwarty i kulturalny prowadzić konwersację, jak nawiązywać i podtrzymywać rozmowę, a także wykorzystano alternatywne i wspomagające sposoby porozumiewania się z osobami mającymi problemy w komunikacji werbalnej. Zajęcia odbywały się zarówno w grupie jak i indywidualnie.

Zdecydowana większość uczestników porozumiewa się werbalnie, dlatego też doskonalili oni umiejętność wypowiadania się pełnymi zdaniami, prowadzenia rozmowy i podtrzymywania kontaktów między sobą jak i z terapeutami, mieli możliwość wypowiadania swoich myśli, wypowiadania próśb i życzeń. Brali udział w pogadankach i dyskusjach dotyczących codziennego życia dzięki temu większość uczestników miała możliwość samodzielnego wypowiedzenia się w grupie, wyrażenia własnych opinii, osobom wycofanym i nieśmiałym pomogło to przełamać bariery komunikacyjne, dlatego też wskazane jest u nich kontynuowanie zajęć tego rodzaju. Podczas zajęć grupowych uczestnicy mieli okazję obserwować mimikę twarzy, gesty i postawę ciała, uczyli się co one wyrażają i jak się zachowywać aby nie urazić rozmówcy. Ćwiczone także aktywne słuchanie mające na celu wspomaganie pamięci i koncentracji. W sytuacjach napięć pomiędzy uczestnikami starano się stosować techniki wyciszające emocje, stosowano zabawy polegające na zadawaniu pytań i odgadywaniu haseł.

Kilkoro uczestników ma problemy z wyraźną mową dlatego też ćwiczyli i wzbogacali słownictwo poprzez różnorodne ćwiczenia i zabawy językowe tj. wypowiadanie słów i zdań bardzo powoli, głośno i wyraźnie z przesadną artykulacją głosek; naśladowanie dźwięków różnych przedmiotów codziennego użytku; nauka zabawnych i krótkich wierszyków.

Wśród uczestników jest również kilka osób, które nie porozumiewają się werbalnie. Jedna z osób porozumiewa się za pomocą piktogramów, dlatego w trakcie zajęć uczestnik zachęcany był i wdrażany do

11. MUZYKOTERAPIA – DODATKOWE ZAJĘCIA DLA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI SPRZĘŻONYMI I SPEKTRUM AUTYZMU

- stymulowanie rozwoju poznawczego, emocjonalnego i ruchowego poprzez różne formy aktywności muzycznej
- rozbudzanie radości z kontaktu z muzyką
- nauka śpiewu z pamięci lub z czytaniem tekstu piosenek
- rozwijanie zainteresowań muzyką różnego gatunku
- ćwiczenia oddechowe, praca nad wymową, dykcją, pamięcią
- śpiew grupowy różnorodnych piosenek np. ludowych, kolęd, pastorałek, religijnych, rozrywkowych itp.
- rozwijanie indywidualnych talentów wokalnych
- kształtowanie poczucia rytmu - wystukiwanie, klaskanie, uderzanie dłońmi o uda
- ćwiczenia rytmiki na prostych instrumentach muzycznych
- elementy gry na instrumentach – keyboard, grzechotki, tamburyn, cymbałki, trójkąty, bęben, marakasy, talerze
- dostarczanie radości ze wspólnego śpiewania i muzykowania, a także pozytywnych przeżyć związanych z występami oraz możliwością wykazania się własnymi umiejętnościami

samodzielnych wypowiedzi i podtrzymywania rozmowy na różne tematy w celu podtrzymania i dalszego rozwijania tej umiejętności.

Kilkoro uczestników było wdrażanych do komunikowania za pomocą piktogramów oraz choćby używania pojedynczych znaków, obrazków, aby móc skomunikować się z opiekunami/terapeutami i wyrazić swoje podstawowe potrzeby.

Z nielicznymi wprowadzona była komunikacja za pomocą oprogramowania „MÓWiK”, gdzie uczestnicy uczyli się wyrażania potrzeb w sposób werbalny, wypowiadania się na temat z wykorzystaniem wybranego zestawu wyrazów gestów (obrazków, symboli).

Wszyscy uczestnicy pracujący na alternatywnych sposobach komunikacji wymagają dalszych treningów i kontynuowania nauki gdyż jest to długotrwały proces wymagający od nich wzmoczonego wysiłku.

11. MUZYKOTERAPIA – DODATKOWE ZAJĘCIA DLA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI SPRZĘŻONYMI I SPEKTRUM AUTYZMU

Zajęcia z muzykoterapii jako główny cel przyjęły pobudzenie uczuć radości i odprężenia dla osób, które przebywały na zajęciach. Starano się sięgać po różne style muzyczne, aby dopasować się do upodobań uczestników oraz rozwijać ich edukację muzyczną. Kontakt z muzyką pozytywnie stymulował uczestników wpływając na ich samopoczucie.

Jedną z podstawowych potrzeb każdego człowieka jest poczucie przynależności do grupy. Potrzebę tą starano się zaspokoić poprzez wspólne przebywanie, śpiewanie, głośne uczenie się nowych tekstów piosenek, wspólne wystukiwanie rytmu, klaskanie, wystukiwanie rytmu na prostych instrumentach muzycznych.

Kilku uczestników chętnie rozwijało swoje wokale w solowym śpiewie, co dawało im wiele satysfakcji. Odbywały się ćwiczenia oddechowe oraz wyraźnej wymowy.

Większość uczestników dawała upust emocjom na zajęciach z udziałem instrumentów: grzechotek, tamburynów, cymbałków, trójkątów, bębnów, marakasów, talerzy, wpływało to rozluźniająco i pomagało uczestnikom w spokojnym spędzeniu reszty dnia.

12. INNE FORMY – TERAPIA ZAJĘCIOWA prowadzona była w następujących pracowniach:

Na potrzeby Środowiskowego Domu Samopomocy w Laszczynach działało 5 pracowni terapeutycznych:

- 1) Pracownia rękodzieła artystycznego
- 2) Pracownia plastyczna
- 3) Pracownia rzemiosł różnych i ochrony przeciwpożarowej
- 4) Pracownia kulinarna
- 5) Pracownia komputerowo-poligraficzna

Na potrzeby Środowiskowego Domu Samopomocy w Laszczynach - Filia w Zmysłówce działało 4 pracownie terapeutyczne:

- 1) Pracownia artystyczna – Cztery Pory Roku
- 2) Pracownia ogrodniczo-rękodzielnicza
- 3) Pracownia kulinarna
- 4) Pracownia komputerowo-poligraficzna

PRACOWNIA RĘKODZIEŁA ARTYSTYCZNEGO

- wykonywanie poduszek, pluszaków, krasnali - szycie i wypychanie kulkami silikonowymi
- nauka szycia kosmetyczek na przybory toaletowe
- nauka szycia ręcznego, cerowania, przyszywania guzika
- „przeróbki na poczekaniu”- nauka obsługi maszyny do szycia
- wyklejanie obrazów kulkami z bibuły, kolorowymi gazetami
- tworzenie obrazów i ozdób z użyciem darów natury np. patyków, liści, szyszek, muszli, płatków kwiatów, kasztanów, kamieni itp.
- nauka wykonywania kwiatów z bibuły i krepiny, łączenie ich w kompozycje
- wykonywanie prac ze sznurka
- nauka zdobienia metodą decoupage różnego rodzaju przedmiotów
- sezonowe dekorowanie ośrodka: tworzenie ozdób, stroików okazjonalnych i świątecznych na stoły

12. INNE FORMY – TERAPIA ZAJĘCIOWA

PRACOWNIA RĘKODZIEŁA ARTYSTYCZNEGO

W pracowni tej uczestnicy oddawali się swoim zainteresowaniom wykonując różne projekty. Był to świetny sposób na wyrażenie emocji oraz mogli pokazać co im w duszy gra.

Podczas zajęć wielu uczestników wykonywało kwiaty z bibuły i krepiny, uczyli się nowych wzorów oraz poznawali nazwy kwiatów. Nie osiągnęli w tej czynności pełnej samodzielności i nadal wymagają przypomnień i ćwiczeń w tym zakresie.

Nieliczni zapoznali się z pracą przy maszynie do szycia, natomiast bardzo chętnie pomagali przy wypychaniu kulkami silikonowymi zszytych już elementów, które były wykorzystywane do stworzenia maskotek, krasnali.

Zaradność w podstawowych problemach dnia codziennego to podstawa samodzielnego funkcjonowania, dlatego część uczestników doskonalila bądź uczyła się: szycia ręcznego, cerowania oraz przyszywania guzików. Jednak czynność ta nadal w większości przypadków wymaga ćwiczeń i doskonalenia tych umiejętności.

Wielu uczestników chętnie wykonywało obrazy z kulek z bibuły, wyciszając się i relaksując przy tej pracy.

W pracowni powstało wiele pięknych prac wykonanych techniką decoupage. Uczestnicy chętnie ozdabiali tą techniką: skrzyneczki, butelki, wycięte wzory ze sklejki. Niektórzy dopiero zapoznawali się,

PRACOWNIA PLASTYCZNA

Zajęcia prowadzone w tej pracowni przyczyniają się do zwiększenia sprawności manualnej, rozwoju swojej wyobraźni oraz umożliwiają wyrażenie ukrytych emocji poprzez użycie różnorodnych technik plastycznych. W pracowni tej zaplanowano:

- malowanie pisakami i kredkami na szklanych szybkach
- malowanie pisakami do tkanin na koszulkach
- malowanie kredkami do twarzy
- malowanie kredkami ołówkowymi, pastelowymi, plakatowymi
- rysowanie ołówkami, flamastrami
- malowanie farbami akwarelowymi akrylowymi na blokach, deskach, płótnie oraz farbami witrażowymi na szkle, butelkach, flakonach
- wykonywanie obrazów z użyciem: kaszy, ryżu, skorupki jaj, kulek z bibuły, sznurka
- wykonywanie wydrapywanek na podkładach świecowych
- wykonywanie prac z użyciem stempli
- wykonywanie odlewów gipsowych oraz zdobienie ich
- lepienie z plasteliny oraz masy plastycznej
- zdobienie przedmiotów styropianowych, kule, jaja, obręcze, figurki zwierząt
- zdobienie metodą decoupage różnych przedmiotów ze sklejki i drewna np. szkatułek oraz wyrobów ze szkła: butelek, słoików i elementów styropianowych: jaj oraz bombek
- poznawanie techniki robienia ikon z wykorzystaniem metody złączenia szlagmetałem
- wycinanie i wytłaczanie wzorów na kartki świąteczne i okolicznościowe maszynką Press

inni doskonalili tą technikę, która dawała im wiele satysfakcji, gdyż efekty wykonanej pracy były szybkie i spektakularne, a wykonane prace zdobiły ich domy oraz pomieszczenia ośrodka.

Wszyscy uczestnicy na miarę swoich możliwości udzielali się w sezonowym, okazjonalnym i świątecznym przystrajaniu ośrodka. Wykonywali ozdoby oraz stroiki na stoły, które wprawiły wszystkich w atmosferę danej okazji.

Wspólna praca, a przy tym rozmowy, dawała im wiele radości ze spędzania czasu w gronie swoich kolegów i koleżanek.

PRACOWNIA PLASTYCZNA

Plastyka jest naturalną formą ekspresji człowieka już od najmłodszych lat. Swoją twórczość plastyczną uczestnicy mieli okazję zaprezentować w pracowni ośrodka, która przyjazną atmosferą zachęcała do wzięcia udziału w zajęciach.

W pracowni plastycznej wszyscy uczestnicy mieli możliwość do wyładowania emocji, napięć i niepokojów poprzez rysowanie i malowanie na blokach różnymi akcesoriami malarskimi: kredkami, ołówkiem, flamastrami, farbami. Kilka osób wykonało oryginalne grafiki na koszulkach z użyciem pisaków do tkanin, a następnie dumnie nosili je w ramach codziennego ubioru.

Część uczestników pracowała z masą plastyczną oraz plasteliną. Dzięki tym działaniom ćwiczono precyzję oraz motorykę małą.

Bardzo chętnie większość uczestników malowała farbami akrylowymi na deskach czy płótnie, jak również używali ich przy tworzeniu prac z użyciem techniki decoupage. Zdobili tą techniką: szkatułki, butelki, słoiki, elementy styropianowe oraz różne elementy wykonane ze sklejki.

Kilku uczestników zafascynowała praca z użyciem farb witrażowych na szkle, efekt końcowy był źródłem wielkiej satysfakcji, gdyż wykonane kolorowe butelki, flakony dawały przepiękną grę światła.

Podczas zabawy Andrzejkowej, w formie zabawy, odbyło się także malowanie twarzy uczestników, co sprawiło im wiele radości.

W niewielkim stopniu cieszyło się powodzeniem wyklejanie obrazów z użyciem kaszy, ryżu, skorupki jaj, kulek i sznurków z bibuły.

Większe zainteresowanie wśród uczestników budziło wykonywanie ikon, poznawanie używanych technik i metody złączenia szlagmetałem. Kilku

Boss Pro

- wykonywanie prac związanych z tematyką Wielkanocną i Bożonarodzeniową: bombki, jaja, stroiki na dekoracje ośrodka i stołów
- przygotowanie prac na wystawy i konkursy plastyczne

PRACOWNIA RZEMIOSŁ RÓŻNYCH I OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ

- bezpieczna praca czyli: przedstawienie i regularne przypominanie zasad BHP obowiązujących w pracowni z uwzględnieniem obowiązku dbania o ład i porządek na stanowiskach pracy oraz w całej pracowni
- zapoznanie się z zasadami oraz doskonalenie umiejętności posługiwania się narzędziami stolarskimi oraz elektronarzędziami będącymi na wyposażeniu pracowni
- drewno i materiały drewnopochodne (sklejka, płyta pilśniowa) - poznanie zasad pracy i obróbki
- wycinanie różnych form w sklejce, wykonywanie skrzynek, ozdób świątecznych, wieszaków na klucze itp.
- zbijanie donic oraz ramek na obrazy
- wykonywanie oraz ozdabianie prac na sklejce i drewnie z użyciem wypalarki
- malowanie, lakierowanie i ozdabianie powstałych w pracowni przedmiotów
- tworzenie prac z zastosowaniem szkła, drutu,

uczestników wraz z pomocą terapeuty wykonywało ikony, którymi obdarowywali swoich bliskich oraz ozdabiali ściany swoich domów.

W pracowni wykonywano także odlewy gipsowe, które następnie chętnie były malowane przez uczestników. Stanowiły one ozdobę stroików, choinki lub po prostu powstawała z nich kompozycja w formie obrazu.

Aby wyzwolić spontaniczność i samodzielność twórczą uczestników wykonywano prace z użyciem stempelków.

Wszyscy uczestnicy chętnie angażowali się przy pracach związanych ze świętami Bożego Narodzenia oraz Wielkanocnych. Uczestniczyli w wykonaniu kartek z życzeniami używając w tym celu maszynki PressBossPro, tworzyli stroiki, bombki, jajka oraz różne ozdoby wykorzystywane do przystrajania ośrodka.

W pracowni plastycznej wykonywano także prace na konkurs i wystawę prac osób z niepełnosprawnością z terenu powiatu pt „Odnaleźć Siebie...”. Uczestnicy mieli okazję pochwalić się swoim dorobkiem co dało im motywację do dalszego działania oraz radość i satysfakcję z wykonanej pracy.

PRACOWNIA RZEMIOSŁ RÓŻNYCH I OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ

Terapia zajęciowa prowadzona w pracowni rzemiosł różnych i ochrony przeciwpożarowej doprowadziła do usamodzielnienia uczestników w kwestii wykonywania drobnych napraw i remontów np. w swoim gospodarstwie domowym i ośrodku.

Wszyscy uczestnicy przypisani do zajęć w tej pracowni dobrze zapoznali się z przepisami BHP obowiązującymi podczas pracy i starali się ich przestrzegać.

Część uczestników potrafi posługiwać się prostymi narzędziami ręcznymi (np. wkrętaki, młotki, piłki do drewna, pilniki, cążki itp.) oraz nauczyli się właściwie dobierać urządzenia potrzebne do wykonania konkretnej pracy. Nieliczni częściowo przyswoili umiejętność obsługi sprzętów elektrycznych stolarskich (np. wkrętarka, wiertarka, czyszczarka, frezarka, pilarka, gwoździarka itp.).

Duża część grupy poznała podstawowe zasady obróbki drewna, sklejki i materiałów drewnopodobnych oraz potrafiła z nich wykonać różnego rodzaju wyroby.

Zapoznali się również z różnymi technikami pracy

patyków, zapalek

Zajęcia z ochrony przeciwpożarowej pozwolą uczestnikom nabyć niezbędne informacje, zapoznać się i utrwalić zasady bezpieczeństwa pożarowego takie jak:

- instrukcja pierwszej pomocy przedmedycznej
- numery alarmowe, wzywanie pomocy, przekazanie najważniejszych danych potrzebnych do zgłoszenia
- zapoznanie ze sprzętem gaśniczym będącym na wyposażeniu ośrodka, Jednostki OSP oraz drogami ewakuacyjnymi i miejscami zbiórki do ewakuacji
- przyczyny powstawania pożarów oraz właściwe zachowanie się podczas pożaru i ewakuacji
- zapoznanie z lokalizacją i obsługą defibrylatorów AED znajdujących się na terenie Gminy Grodzisko Dolne
- tlenek węgla – uświadomienie zagrożeń wynikających z nieprawidłowego spalania, poznanie zastosowania czujników tlenu węgla
- zasady bezpiecznego zachowania się podczas wypoczynku nad wodą

PRACOWNIA KOMPUTEROWO – POLIGRAFICZNA

Głównym celem zajęć w pracowniach komputerowo-poligraficznych będzie nauka obsługi komputera oraz nabycie lub doskonalenie umiejętności z zakresu różnych programów komputerowych

- doskonalenie nauki obsługi komputera
- bezpieczne uruchamianie i zamykanie systemu
- korzystanie z myszki, klawiatury, UPSa
- tworzenie i otwieranie plików i folderów
- nauka zapisywania pliku, nauka zapisywania danych na płycie CD, DVD oraz w pamięci zewnętrznej (dysk, SSD, pendrive)

typu: malowanie, lakierowanie, wycinanie, czyszczenie, wypalanie na sklejce, drzewie, szlifowanie, cięcie, wbijanie gwoździ, montaż ozdobnych uchwytów i zawiasów

Dzięki zdobyciu powyższych umiejętności w pracowni powstały ciekawe prace typu: skrzynki, kuferki, ramki na obrazy, donice na kwiaty, wieszaki na klucze, ozdoby sezonowe i świąteczne oraz wiele innych.

Ochrona przeciwpożarowa

Wszystkie przeprowadzone zajęcia z zakresu ochrony przeciwpożarowej polegały na realizacji zadań, celem których było zapoznanie uczestników z tematami dotyczącymi bezpieczeństwa pożarowego, ochrony życia, zdrowia i mienia.

W ramach zajęć uczestnicy uczyli się podstawowych numerów alarmowych i informacji jakie należy podać dyspozytorowi zgłaszając zdarzenie lub wzywając pomoc. Uczestnicy zapoznali się z instrukcją przeciwpożarową, przyczynami powstania pożaru oraz zagrożeniami jakie niesie tlenek węgla. Uczestnicy zostali zapoznani z pierwszą pomocą przedmedyczną. Przedstawiona na schematach jak prawidłowo wykonywać resuscytację krążeniowo-oddechową. Dodatkowo przekazano wiedzę na temat zastosowania defibrylatora AED i czujnika czadu. Podczas pikniku nad zalewem „Czyste” uczestnicy poznali zasady bezpiecznego zachowania się nad wodą.

PRACOWNIA KOMPUTEROWO – POLIGRAFICZNA

Dzięki zajęciom prowadzonym w pracowni komputerowo-poligraficznej uczestnicy stali się bardziej pewni siebie oraz podniosła im się samoocena.

Większość uczestników zapoznała się i przestrzegała zasady bezpiecznej i higienicznej pracy z komputerem, prawidłowo uruchamiała i zamykała system oraz dbała o stanowisko pracy i sprzęt komputerowy będący na wyposażeniu pracowni. Podczas zajęć uczestnicy kontynuowali i doskonalili obsługę: komputera, monitora, klawiatury, myszki oraz urządzeń peryferyjnych, takich jak: bindownica,

- drukowanie dokumentów na dostępnych urządzeniach
- nauka obsługi zestawu interaktywnego: projektora i tablicy interaktywnej
- korzystanie z programów do odtwarzania plików zdjęciowych, muzycznych i filmowych
- wyszukiwanie plików i programów
- praca w Internecie (praca z kontem mailowym; zakupy w sieci; gry w trybie online, offline; wyszukiwanie informacji w internecie; praca z przeglądarką i wyszukiwarką internetową)
- praca z tabletem
- nauka obsługi skanera, laminarki, bindownicy,
- nauka obsługi telefonu komórkowego, aparatu cyfrowego i kamery
- rozwijanie umiejętności intelektualnych poprzez pracę w dedykowanych programach edukacyjnych i grach edukacyjnych
- praca w edytorze tekstów, pisanie tekstu, poprawianie i uzupełnianie tekstu, zmiana fragmentów tekstu, zaznaczanie, kopiowanie, przenoszenie, wycinanie fragmentów tekstu, wyrównywanie tekstu
- korzystanie z przybornika, rysowanie figur, wypełnianie kolorem, wstawianie tekstu
- rozwijanie umiejętności intelektualnych poprzez pracę w dedykowanych programach edukacyjnych i grach edukacyjnych
- obsługa komunikatorów Skype, Gadu-gadu, Facebook, Messenger, WhatsApp
- praca z programem PowerPoint: tworzenie prezentacji, wybór tematu i przygotowanie materiałów do stworzenia prezentacji multimedialnej
- praca w edytorze grafiki: wybór odpowiednich narzędzi, cyfrowa obróbka zdjęć za pomocą PhotoFiltre

gilotyna, laminarka, dyski przenośne, drukarki, skaner, zasilacze UPS, zestaw interaktywny.

Uczestnicy, lecz nie wszyscy, dość dobrze opanowali podstawowe operacje związane o obsługą systemu operacyjnego Windows i jego funkcjami. Między innymi tworzyli, otwierali i wyszukiwali pliki i foldery, nagrywali i kopiowali dane na nośniki pamięci, obsługiwali programy do odtwarzania plików zdjęciowych, muzycznych i filmowych. Jednak działania te nadal nie są na wystarczającym poziomie i wymagają dalszych ćwiczeń.

Część uczestników dość dobrze radziła sobie z podstawową obsługą programów graficznych. Dokonywali oni wyboru odpowiednich narzędzi, kolorów, rysowali kształty, czy edytowali zdjęcia. Starali się być samodzielni w działaniu, lecz nadal wymagają wskazówek terapeuty, w związku z tym ćwiczenia w tym zakresie będą kontynuowane.

Niektórzy uczestnicy dość dobrze radzili sobie z edytorem tekstu Word oraz programem PowerPoint, gdzie korzystali ze skrótów klawiszowych, wstawiali tabele, pisali teksty, wybierali szablony, konfigurowali układ oraz wstawiali slajdy i formatowali.

Znaczna większość uczestników, dość dobrze radziła sobie z korzystaniem i obsługą Internetu. W szczególności: zapoznawali się i doskonalili obsługę wyszukiwarek Firefox, Google, Chrome, Internet Explorer oraz uczyli się jak bezpiecznie korzystać ze stron www i jak poprawnie wpisywać zapytania by odnaleźć szukaną odpowiedź. Potrafili wyszukać odpowiednie treści i pliki w sieci. Co niektórzy radzili sobie nawet z robieniem zakupów on-line. Ponadto obsługiwali pocztę elektroniczną: zakładali konta, dodawali adresatów, odbierali i przesyłali pocztę e-mail. Korzystali z portali społecznościowych oraz znanych komunikatorów: Skype, Gadu-Gadu, Facebook, Messenger, WhatsApp. Większość uczestników poprawnie korzysta z tych kont.

Niektórzy nauczyli się, a inni doskonalili umiejętność obsługi: kamery i aparatu fotograficznego.

Wielu uczestników chętnie pracowało na tablicy interaktywnej, często poprzez zabawę poszerzali swoje umiejętności, co sprawiało im wiele radości.

Uczestnicy rozwijali także swoje umiejętności intelektualne poprzez pracę w programach i grach edukacyjnych.

PRACOWNIA ARTYSTYCZNA – CZTERY PORY ROKU

- wykonywanie prac z użyciem stempli
- wykonywanie kolaży - album
- wykonywanie ozdób z lekkiej masy, masy solnej, odlewanie form z gipsu - zdobienie ich
- wycinanie i zdobienie wyciętych elementów ze sklejki
- wykonywanie prac wypalanych na sklejce
- wykrawanie wzorów - praca z użyciem maszyny PressBossPro
- malowanie na podobrazdach, blokach, sklejce, szkłe: farbami akrylowymi, plakatowymi, akwarelowymi, witrażowymi, wodnymi z użyciem pędzla, szpachelki, nici czy dłoni
- malowanie na blokach roztworem z kawy
- malowanie i rysowanie na blokach przy użyciu ołówka, flamastrów, kredek: ołówkowych, pastelowych, świecowych
- zdobienie drewnianych skrzynek metodą decoupage oraz 3D decoupage
- wykonywanie prac z użyciem techniki transferu
- tworzenie prac z użyciem podkładu świecowego
- wyklejanie obrazów z bibuły, kaszy, ryżu, makaronu,
- wykonywanie na szydełku ze sznurka bawełnianego: podkładek, koszy, torebek
- wykonywanie prac na drutach i szydełku: szaliki, ptaszki, gwiazdki, aniołki
- wyszywanki ścięciem krzyżkowym
- wykonywanie kwiatów z foamiranu, bibuły, krepiny,
- wykonywanie kartek i prac świątecznych oraz okolicznościowych: stroików, bombek, jaj wielkanocnych, prac na konkursy, wystawy
- zadbanie o sezonowy wystrój ośrodka oraz dekoracje na stoły

PRACOWNIA ARTYSTYCZNA - CZTERY PORY ROKU

Plan zajęć w znacznej większości został zrealizowany. Uczestnicy wykonywali różne prace z najpospolitszych i pozornie nieciekawych przedmiotów, dzięki którym powstawały wspaniałe i jedyne w swoim rodzaju eksponaty. Terapia zajęciowa w tej pracowni była wyzwolicielem niezmiernych pokładów twórczej energii.

Podczas zajęć uczestnicy bardzo chętnie malowali farbami na różnych podkładach np. blejtramie, bloku, skrzynkach, sklejce wykorzystując przy tym różne techniki, choć by decoupage, malowanie szpachelką czy też malowanie dłońmi.

Używając prostych produktów żywnościowych takich jak: kasza, ryż, makaron, wyklejali rozmaite obrazy, ucząc się przy tym, że aby stworzyć coś pięknego nie trzeba drogich artykułów plastycznych.

Uczestnicy malowali też pejzaże z użyciem roztworu z kawy, porównując technikę malowania farbą i roztworem, zauważając inne rozprowadzanie się koloru oraz dzięki temu zobaczyli, że monochromatyczny krajobraz również może zachwycać.

Wykonywano albumy na zdjęcia aby uczestnicy mogli kiedyś wspominać swoje przygody. Do ozdobienia albumu użyto przy tym np. wykrojów z maszyny PressBossPro, stempli, elementów z masy lekkiej oraz różnych kolorowych bloków i kartek do scrapbookingu.

Bardzo cieszyło uczestników wykonywanie skrzynek, szkatulek techniką decoupage oraz 3D. Przy ich tworzeniu doskonalili technikę malowania, naklejania serwetek, dobierania kolorów oraz rozwijali swoją wyobraźnię, gdyż wymuszało to od nich twórczego podejścia aby odpowiednio dobrać elementy ozdobne (koraliki, guziki, elementy z lekkiej masy, stemple, szablony do odbijania, sznurki, wstążki, itp.). Wykonane prace zabierali do domów, obdarowywali nimi bliskich lub zostawiali je sobie na biżuterię.

Ponadto uczestnicy tworzyli bukiety kwiatów z bibuły, krepiny, foamiranu przyczyniając się tym do upiększania pomieszczeń ośrodka oraz ćwicząc przy tym precyzję i siłę dłoni.

Nieliczni swoją sprawność manualną ćwiczyli przy wykonywaniu szalików na drutach, wyszywaniu ścięciem krzyżkowym oraz szydełkowaniu.

Spora radości przyniosły podopiecznym wydrapywanki, które z każdym ruchem ukazywały kolorowe tło.

PRACOWNIA OGRODNICZO-RĘKODZIELNICZA

- dbanie o porządek wokół budynku, wykonywanie prostych prac ogrodniczych: grabienie i zamiatanie liści, skoszonej trawy, usuwanie chwastów
- upiększanie terenu ośrodka: sadzenie kwiatów, krzewów, przycinanie bujnej roślinności
- kwiaty i warzywa - poznanie nazw, zasady siewu i hodowli
- poznanie sposobów rozmnażania kwiatów
- poznanie zasad dbania o domową roślinność: przesadzanie, podlewanie, obrywanie suchych liści
- zbieranie i suszenie darów natury: ziół, traw, kwiatów, szyszek, a następnie wykonywanie z nich twórczych prac
- układanie różnorodnych kompozycji we flakonach i koszach
- nauka oraz ćwiczenie umiejętności robienia kwiatów z bibuły, krepiny
- tworzenie różnorodnych form z użyciem sztuki origami
- wykonywanie robótek na drutach, szydełku, ze sznurka
- wykonywanie kartek okolicznościowych i świątecznych
- wykonywanie kartek i prac okolicznościowych oraz świątecznych: stroików, prace na konkursy, wystawy, bombki, pisanki

Uczestnicy uczyli się jak wykonać masę solną, co można z niej wykonać oraz czym ją można malować.

Część osób przebywająca na zajęciach tworzyła wypalanki, które chętnie wieszała w swoich domach.

Nieliczni wycinali ozdoby ze sklejki na pile stołowej włosowej, tworząc elementy do dalszej obróbki na zajęciach.

Ponadto uczestnicy sporo czasu poświęcali wyklejaniu obrazów diamencikami oraz malowaniu po numerach. Czynność ta dawała im dużo satysfakcji po zakończeniu oraz poczucie samodzielności wykonanej pracy.

Bardzo chętnie podopieczni angażowali się w przygotowania świąteczne wykonując stroiki, bombki, kartki dla swoich bliskich. W miarę swoich możliwości uczestniczyli w przystrajaniu świątecznym, okazjonalnym oraz sezonowym ośrodka wykonując piękne dekoracje.

PRACOWNIA OGRODNICZO-RĘKODZIELNICZA

Podczas terapii zajęciowej w tej pracowni uczestnicy rozwijali swoją sprawność manualną, koordynację wzrokowo-ruchową, wyciszali się, wyrabiali poczucie estetyki, ćwiczyli uwagę, pamięć i dokładność. Każdy mógł znaleźć dla siebie taką technikę, dzięki której mógł realizować swoje pomysły.

W tej pracowni uczestnicy wykonywali kwiaty z krepiny, bibuły, papieru. Tworzyli bukiety i kompozycje w wazonach, szkle, koszach wiklinowych. Wykorzystywali w swoich pracach dary natury: szyszki, korę, mech, siano, drewno.

Podczas zajęć uczyli się wykonywać kwiaty i zabawki metodą origami.

Część uczestników uczyła się, część doskonaliła umiejętność szydełkowania oraz robótek na drutach. Niektórzy nabyli umiejętność wykonania maskotki i serwetki na szydełku. Prace, które powstały w pracowni reprezentowane były na wystawie w muzeum, jak i spora ich część trafiała do domów uczestników.

Niektórzy angażowali się w wykonanie sezonowych i świątecznych ozdób, które następnie służyły przystrojeniu ośrodka.

Ponadto z zakresu ogrodnictwa część uczestników zdobywała umiejętności pielęgnacji roślin oraz posługiwania się prostymi narzędziami ogrodniczymi. Wiedzę niezbędną do wykonywania pewnych czynności w ogrodzie zdobywali poprzez aktywny udział w porządkowaniu terenu wokół ośrodka:

13. TERAPIA PEDAGOGICZNA

Terapia pedagogiczna ma na celu stymulację ogólnego rozwoju umysłowego, psychicznego i społecznego osób obciążonych deficytami i dysharmonią rozwojową. Cele terapii pedagogicznej uzależnione są od indywidualnych potrzeb.

Wspomaganie rozwoju sprawności manualnej:

- ćwiczenia usprawniające ruchy mięśni drobnych dłoni: malowanie suchym palcem, modelowanie w plastelinie, wrywanki i naklejanki, nawlekanie koralików
- ćwiczenia grafomotoryczne: kreślenie prostych linii łączących wyznaczone punkty, malowanie kredkami konturowych rysunków, kopiowanie rysunków, rysowanie szlaczków i wzorów z elementów liter

Usprawnianie percepcji wzrokowej:

- na materiale bezliterowym: dobieranie par jednakowych obrazków, dobieranie części do całego obrazka, układanie obrazków z części, kończenie zaczętych rysunków, zamalowywanie specjalnie oznaczonych pól
- na materiale literowym: wyszukiwanie takich samych liter i ich segregowanie, lepienie z plasteliny i układanie liter z nitki/sznurka, utrwalanie kształtu i położenia liter (w-m, n-u, b-d, b-p), wyszukiwanie takich samych sylab i ich segregowanie, loteryjki wyrazowe

Usprawnianie percepcji słuchowej:

- kształtowanie wrażliwości słuchowej – rozpoznawanie różnych dźwięków z otoczenia, odtwarzanie układem przestrzennym struktur czasowych,

usuwali chwasty, grabili liście, zamiatali kostkę z koszonej trawy, podlewali roślinność. Część uczestników uczyła się jak dbać o rosnące krzewy, jak je przycinać i formować, aby upiększały nam ogród kolejny sezon. Wybrani uczestnicy regularnie dbali o roślinność znajdującą się w ośrodku: obrywali suche liście, podlewali, czyścili liście, w razie konieczności angażowali się także w ich przesadzenie. Dzięki tym pracom wszyscy uczestnicy cieszyli oczy pięknymi i bujnymi trawami, i kwiatami ozdabiającymi sale ośrodka.

TERAPIA PEDAGOGICZNA

Terapia pedagogiczna była realizowana zgodnie z rocznym planem pracy. Zajęcia prowadzone były w formie indywidualnej jak i grupowej. Ćwiczenia i zadania były dostosowane do potrzeb, rodzaju niepełnosprawności i umiejętności danego uczestnika. Działania wykonywane w trakcie terapii miały na celu poprawę sprawności zaburzonych funkcji, korygowanie trudności oraz stymulację ogólnego rozwoju umysłowego, psychicznego i społecznego uczestników.

Uczestnicy z grupy wyżej funkcjonujących zazwyczaj wykonywali zadania w grupach (2-3-4 osobowych), natomiast ci niżej funkcjonujący odbywali zajęcia w sposób indywidualny. W większości uczestniczyli w zajęciach systematycznie.

W przypadku uczestników wyżej funkcjonujących był kładziony nacisk na korygowanie trudności związanych z nauką czytania, pisania i liczenia, pomoc w przełamywaniu niechęci i rezygnacji przy napotykananiu trudności podczas uczenia się. W przeważającej większości uczestnicy wykazują deficyty w tym zakresie, dlatego też wykonywali oni dużo ćwiczeń usprawniających percepcję wzrokową (np. układanie obrazków z części, dobieranie par jednakowych obrazków, utrwalanie kształtu i położenia liter), słuchową (np. rozpoznawanie różnych dźwięków z otoczenia, podział i synteza wyrazów), ćwiczenia rozwijające procesy myślenia (np. wykrywanie różnic i podobieństw), ćwiczenia dydaktyczne wzbogacające ogólny poziom wiadomości. Realizowane podczas zajęć ćwiczenia związane z wolniejszym tempem pracy i ćwiczenia grafomotoryczne pozwoliły uczestnikom na poprawę poziomu graficznego pisma, dokładniejsze odtwarzanie kształtu i położenia liter w liniaturze. Mimo zauważalnych postępów przeważająca

kojarzenie wzrokowo – słuchowe struktur czasowych z przestrzennymi

- ćwiczenia analizy i syntezy słuchowej: liczenie głosek i określanie ich miejsca i kolejności w wyrazach, podział lub synteza wyrazów: sylabowa i głoskowa, dopowiadanie zaczętych wyrazów i zdań
- Utrwalanie pamięciowych mechanizmów mowy: nauka wierszy i rymowanek, powtarzanie krótkich i długich zdań, powtarzanie cyfr

Rozwijanie umiejętności czytania i usprawnianie poziomu pisania poprzez:

- czytanie z lukami
- czytanie wyrazów wizualnie podobnych
- czytanie i pisanie pojedynczych zdań
- układanie i uzupełnianie zdań
- dobieranie zdań do obrazków
- czytanie i porządkowanie zdań
- lepienie kulek z plasteliny
- zgniatanie kulek z papieru
- malowanie palcami farbą na dużych arkuszach papieru
- obrysowywanie konturów rysunków, ćwiczenia graficzne przy użyciu różnych narzędzi (kreda, kredki woskowe, pędzel, ołówek, długopis, mazaki różnej grubości)
- rysowanie szlaczków od strony lewej do prawej
- linie pionowe i poziome (od góry ku dołowi, od lewej do prawej)
- ćwiczenia współpracy oka i ręki – wypełnianie wykropkowanych linii, wycinanie rysunków i wklejanie do zeszytu

Ćwiczenia usprawniające orientację w schemacie własnego ciała i przestrzeni:

- określanie położenia przestrzennego przedmiotów
- określanie położenia przedmiotów względem siebie
- porównywanie przedmiotów i obrazków różnej wielkości
- zabawy w zapamiętywanie obrazków lub przedmiotów obserwowanych przez pewien czas

większość uczestników wymaga ciągłości terapii w sferze grafomotorycznej oraz analizy i syntezy wzrokowo-słuchowej.

Uczestnicy z grupy niżej funkcjonującej wykonywali w większości ćwiczenia wspomagające sprawność manualną tj. nawlekanie koralików, lepienie z plasteliny, budowanie z klocków. Dzięki ćwiczeniom usprawniającym percepcję słuchową rozpoznawali i różnicowali odgłosy przyrody i dźwięki najbliższego otoczenia. Uczestnicy z tej grupy (ze względu na rodzaj niepełnosprawności / występujące sprzężenia) nadal mają spore problemy z koncentracją uwagi i wymagają kontynuowania terapii.

Co ważne, wprowadzenie elementów zabawy i swobodnej twórczości w trakcie zajęć pozwoliło na zwiększenie zainteresowania zajęciami wśród wszystkich uczestników, lepsze przyswajanie przez nich wiedzy i eliminowanie deficytów. Poprzez zabawę, liczne gry i układanki uczestnicy usprawniali pamięć wzrokową i spostrzegawczość. Dzięki zastosowaniu w trakcie zajęć cichej muzyki, grom planszowym czy układaniu klocków uczyli się, jak można się relaksować, ćwiczyć koncentrację uwagi i uspokajać się.

Terapia odbywała się systematycznie, podopieczni chętnie brali w niej udział.

2. Zasoby domu, przeznaczone na jego funkcjonowanie, w tym zakresie:

- a) Środki finansowe z budżetu wojewody, a także inne pozyskane na działalność bieżącą lub wydatki inwestycyjne w 2021 roku

ŚRODKI FINANSOWE Z BUDŻETU WOJEWODY I INNE POZOSTAŁE NA DZIAŁALNOŚĆ BIEŻĄCĄ LUB WYDATKI INWESTYCYJNE W 2021 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	WYKONANIE W ZŁ
Wydatki bieżące i inne świadczenia: I + II + III z tego:	1 441 702,40
I. Wydatki związane z zatrudnieniem – ogółem: wiersz 2 >= wiersz 3+4+5+6 w tym między innymi:	987 868,03
1. Wydatki § 4010	769 627,98
2. Wydatki § 4040	49 581,40
3. Wydatki § 4110, 4120	157 553,88
4. Wydatki § 4170	10 401,00
II. Wydatki na zakup towarów i usług – ogółem	423 974,90
III. Wydatki pozostałe i inne świadczenia – ogółem	29 859,47
Wydatki inwestycyjne – ogółem	0

Wydatki bieżące i inne świadczenia + wydatki inwestycyjne (w zł):

1 441 702,40

1/ dotacja Wojewody	1 437 370,50 zł
2/ inne źródła	4 331,90 zł
a/ dofinansowanie z budżetu Gminy	4 331,90 zł
b/ pozostałe	

Zatrudnienie wg stanu na koniec okresu sprawozdawczego * 17,57

*w przeliczeniu na etaty, w zaokrągleniu do dwóch miejsc po przecinku

.....
Główny księgowy

b) Liczba pracowników zatrudnionych na czas nieokreślony i na czas określony w podziale na stanowiska pracy

Na koniec grudnia 2021 roku w Środowiskowym Domu Samopomocy w Laszczynach i Filii w Zmysłówce zatrudnionych było na podstawie umowy o pracę 18 osób, natomiast 3 osoby były zatrudnione wg innych form zatrudnienia.

Strukturę zatrudnienia i stanowiska pracowników przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Stanowisko	Wymiar czasu pracy	Umowa na czas określony/ nieokreślony	Doświadczenie zawodowe polegające na świadczeniu usług osobom z zab. psychicznymi	Miejsce wykonywania pracy
1	Kierownik	1 etat	nieokreślony	Tak	Laszczyny i Zmysłówka
2	Starszy Terapeuta	1 etat	nieokreślony	Tak	Laszczyny
3	Starszy Terapeuta	1 etat	nieokreślony	Tak	Laszczyny
4	Starszy Opiekun	1 etat	nieokreślony	Tak	Laszczyny
5	Starszy Technik Fizjoterapii	1 etat	nieokreślony	Tak	Laszczyny
6	Opiekun Medyczny	1 etat	nieokreślony	Tak	Laszczyny
7	Terapeuta / Kierowca	1 etat	nieokreślony	Tak	Laszczyny
8	Opiekun	1 etat	określony	Tak	Laszczyny
9	Starszy Terapeuta	1 etat	nieokreślony	Tak	Zmysłówka
10	Starszy Terapeuta	1 etat	nieokreślony	Tak	Zmysłówka
11	Terapeuta	1 etat	określony	Tak	Zmysłówka
12	Opiekun Medyczny	1 etat	nieokreślony	Tak	Zmysłówka
13	Kierowca/ Konserwator	1 etat	nieokreślony	-	Zmysłówka
14	Kierowca	3/4 etatu	Określony (zastępstwo)	-	Zmysłówka
15	Fizjoterapeuta	1 etat	nieokreślony	Tak	Zmysłówka
16	Pedagog	1 etat	określony	Tak	Zmysłówka
17	Opiekun	1 etat	określony	Tak	Zmysłówka
18	Asystent osoby niepełnosprawnej	1 etat	określony	Tak	Zmysłówka
19	Psycholog	32 godz./ miesiąc	umowa o świadczenie usług	Tak	Laszczyny i Zmysłówka
20	Specjalista BHP	-	umowa o świadczenie usług	-	Laszczyny i Zmysłówka
21	Muzyk	24 godz./ Miesiąc	umowa zlecenie	-	Laszczyny i Zmysłówka

Wszyscy pracownicy Środowiskowego Domu Samopomocy w Laszczynach i Filii w Zmysłówce posiadają wymagane doświadczenie i kwalifikacje, które ciągle podnoszą poprzez udział w kursach i szkoleniach.

3. Ogólna liczba uczestników, którzy opuścili dom, wraz z podaniem przyczyny odejścia

Ogólna liczba uczestników, którzy opuścili Dom w 2021 roku i przyczyny odejścia:

W 2021 roku Środowiskowy Dom Samopomocy w Laszczynach opuściła 1 osoba:

- 1) 04.02.2021 – przejście do Domu Pomocy Społecznej

W 2021 roku Środowiskowy Dom Samopomocy w Laszczynach – Filia w Zmysłówce opuściła 1 osoba:

- 1) 29.04.2021 – rezygnacja uczestnika z przyczyn osobistych

Średnia dzienna liczba uczestników obecnych w Środowiskowym Domu Samopomocy w Laszczynach i Filii w Zmysłówce w poszczególnych miesiącach przedstawiała się następująco:

Miesiąc	Średnia dzienna liczba uczestników
Styczeń	44=72%
Luty	42=70%
Marzec	25=42%
Kwiecień	23=38%
Maj	27=45%
Czerwiec	47=78%
Lipiec	49=80%
Sierpień	49=80%
Wrzesień	50=82%
Październik	50=82%
Listopad	48=79%
Grudzień	41=66%

Razem (średnia dzienna liczba uczestników z całego roku):41

Średnio dziennie w 2021 roku w Środowiskowym Domu Samopomocy w Laszczynach i Filii w Zmysłówce przebywało 41 osób, co stanowi 68% wykorzystania przyznanych miejsc. Należy zaznaczyć, że z powodu trwającej pandemii, w miesiącach: marzec, kwiecień, maj uczestnicy ze względów bezpieczeństwa byli przywożeni w mniejszych grupach.

4. Średnia liczba uczestników poszczególnych zajęć w ciągu roku

Lp.	Zajęcia realizowane w 2021 roku	Średnia liczba uczestników zajęć w ŚDS w Laszczynach w ciągu roku	Średnia liczba uczestników zajęć w ŚDS w Laszczynach – Filia w Zmystówce w ciągu roku	Średnia liczba uczestników zajęć w ŚDS w Laszczynach i Fili w Zmystówce*
1	Trening funkcjonowania w codziennym życiu: Trening dbałości o wygląd zewnętrzny	0,58	1,87	2,45
	Trening nauki higieny	8,75	4,01	12,76
	Trening kulinarny	1,59	1,82	3,41
	Trening umiejętności praktycznych	2,03	2,42	4,45
	Trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi	0,29	0,47	0,76
2	Trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów	0,48	3,62	4,1
3	Trening umiejętności spędzania czasu wolnego	3,07	4,66	7,73
4	Poradnictwo psychologiczne	15,2	5,83	21,03
5	Pomoc w załatwianiu spraw urzędowych	0,38	2,79	3,17
6	Pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych	0,27	0,42	0,69
7	Niezbędna opieka	9,75	5,55	15,3
8	Terapia ruchowa	10,28	9,86	20,14
9	Inne formy – terapia zajęciowa w poszczególnych pracowniach: - plastyczna	3,42	-	3,42
	- rękodzieła artystycznego	4,31	-	4,31
	- komputerowo – poligraficzna	2,32	4,03	6,35
	- rzemiosł różnych i ochrony przeciwpożarowej	1,79	-	1,79
	- pracownia artystyczna – Cztery Pory Roku	-	5,29	5,29
	- pracownia ogrodniczo - rękodzielnicza	-	5,5	5,5
10	Muzykoterapia	7,13	9,48	16,61
11	Trening komunikacyjny	1,59	3,05	4,64
12	Terapia pedagogiczna	-	2,8	2,8

*Wynik średniej liczby uczestników stanowi iloraz liczby uczestników biorących udział w poszczególnych zajęciach w ciągu roku i ilości tych zajęć w ciągu roku

5. Współpraca Środowiskowego Domu Samopomocy w Laszczynach i Filii w Zmysłówce z podmiotami działającymi na rzecz integracji uczestników i jej efekty.

Współpraca na poziomie poniżej opisanych instytucji i organizacji dała nam możliwość pokazania podopiecznych z jak najlepszej strony, osiągnięcia większej integracji ze społeczeństwem lokalnym, poprawy wizerunku tych osób, które zagrożone były wykluczeniem społecznym.

Podmiot, z którym ŚDS współpracował w 2021 roku:	Efekty prowadzonej działalności:
Zaprzyżnione Środowiskowe Domy Samopomocy	<ul style="list-style-type: none"> - wspólne spotkania integracyjne - zawieranie nowych znajomości wśród uczestników - wymiana doświadczeń
Rodzina, opiekunowie, osoby bliskie uczestników	<ul style="list-style-type: none"> - monitorowanie postępów terapeutycznych poprzez indywidualne spotkania i rozmowy telefoniczne - rozwiązywanie bieżących problemów i konfliktów - wsparcie w sprawowaniu opieki
Ośrodki Pomocy Społecznej – GOPS-y i MOPS-y	<ul style="list-style-type: none"> - pozyskiwanie informacji o potencjalnych uczestnikach ŚDS oraz poszukiwanie i docieranie do nowych uczestników - uzyskiwanie przez naszych podopiecznych świadczeń pieniężnych (zasiłek celowy, pielęgnacyjny itp.), - sporządzanie sprawozdań - wspólne i szybkie reagowanie na problemy naszych uczestników
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Leżajsku	<ul style="list-style-type: none"> - uzyskanie dla naszych podopiecznych orzeczeń o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności
Poradnie zdrowia psychicznego, szpital psychiatryczny i inne zakłady opieki zdrowotnej	<ul style="list-style-type: none"> - pomoc w dotarciu do placówek służby zdrowia, rejestracji, czy też wspólna wizyta z terapeutą/opiekunem podczas konsultacji lekarskiej - stały kontakt z lekarzami prowadzącymi, zarówno ze specjalistami, jak i pierwszego kontaktu
Powiatowy Urząd Pracy w Leżajsku	<ul style="list-style-type: none"> - pozyskanie 1 osoby na odbycie stażu
Organizacje pozarządowe	<ul style="list-style-type: none"> - współpraca ze Stowarzyszeniem „Dobry Dom” w ramach udziału w Przeglądzie Kolęd i Pastoralek - współpraca ze Stowarzyszeniem Rodziców Dzieci

	Niepełnosprawnych w Grodzisku Dolnym poprzez wspólne organizowanie Dnia Godności Osoby z Niepełnosprawnością Intelektualną oraz Dnia Pieczonego Ziemniaka nad zalewem „Czyste” w Grodzisku Dolnym
Kościół i związki wyznaniowe	- nasi podopieczni brali udział we Mszy Świętej w kościele na Chałupkach Dębiańskich, korzystali z sakramentu spowiedzi oraz otrzymali wsparcie duchowe
Ośrodki kultury i organizacje kulturalno-rozrywkowe	- organizowanie różnego rodzaju wystaw prac naszych uczestników np. w Muzeum Ziemi Leżajskiej
Inne np. lokalne media	- Gazeta Grodziska na bieżąco informowała społeczność lokalną o realizowanych zadaniach przez ŚDS - prowadzona była strona internetowa ośrodka oraz umieszczano różne informacje dotyczące placówki na facebook-u

Podopieczni Środowiskowego Domu Samopomocy w Laszczynach i Filii w Zmysłówce w 2021 roku mieli możliwość uczestnictwa w niżej wymienionych przedsięwzięciach o charakterze imprez kulturalnych, oświatowych, sportowych i rekreacyjnych, które miały na celu przełamanie izolacji oraz integrację społeczną:

- 1) 29.01.2021 – XII Powiatowy Przegląd Kolęd i Pastorałek Osób z Niepełnosprawnością w formie on-line, którego celem była popularyzacja obrzędów Bożonarodzeniowych i podtrzymanie tradycji śpiewania kolęd i pastorałek, promowanie aktywności osób z niepełnosprawnością oraz rozszerzanie współpracy między instytucjami zajmującymi się rehabilitacją, edukacją, wsparciem, opieką osób z niepełnosprawnością.
- 2) 24-25.03.2021 – Śniadanie Wielkanocne: kultywowanie tradycji świątecznych.
- 3) 28.04.2021 – Światowy Dzień Ziemi w ŚDS: celem była edukacja i uświadomienie uczestnikom konsekwencji działalności człowieka dla środowiska naturalnego oraz ukazanie tego, jak ważna jest troska o środowisko naturalne.
- 4) 17.06.2021 – Wycieczka do arboretum w Bolestraszczykach: celem była integracja społeczna osób niepełnosprawnych, poznanie atrakcyjnego turystycznie miejsca oraz możliwość aktywnego spędzenia czasu wolnego.
- 5) 18.06.2021 – Rozstrzygnięcie VI konkursu filmowego z serii „Ale historia”: celem była popularyzacja idei integracji osób niepełnosprawnych poprzez promowanie i nagradzanie ich twórczości oraz rozwijanie zainteresowań uczestników historią oraz filmem. Uczestnicy na potrzeby konkursu nagrali film pt. „Solidarność”
- 6) 07.07.2021 – Wyjazd do kina na film „W jak morderstwo”: integracja społeczna osób niepełnosprawnych, ukazanie jednej z wielu form spędzenia czasu wolnego oraz rozwijanie zainteresowań filmem.
- 7) 12.07.2021 – Wyjazd do zagrody Alpakiss: zwiększenie aktywności osób niepełnosprawnych, aktywne spędzenie czasu wolnego, przełamywanie barier i nauka otwartości na nowe formy terapii - alpakoterapia.

- 8) 02.09.2021 – Rozstrzygnięcie konkursu pt. "Moje miejsce na Ziemi, gdzie spełniam marzenia...": celem była popularyzacja idei integracji osób z niepełnosprawnością poprzez promowanie ich prac, możliwość wyrażenia przez nich swoich emocji i pasji poprzez sztukę, rozwijanie zainteresowań i talentów uczestników.
- 9) 06.09.2021 – Uczestnictwo we Mszy Świętej: w celu pogłębiania wiary, możliwość skorzystania przez uczestników ze spowiedzi i komunii św.
- 10) 09.09.2021 – Wyjazd na koncert Golec Orkiestra: celem była integracja międzypokoleniowa osób niepełnosprawnych, ukazanie jednej z wielu możliwości spędzenia czasu wolnego oraz rozwijanie zainteresowań muzyką rozrywkową.
- 11) 15.09.2021 – Dzień Godności Osoby z Niepełnosprawnością Intelktualną oraz Dzień Pieczonego Ziemniaka nad zalewem „Czyste” w Grodzisku Dolnym: promowanie idei solidarności z osobami niepełnosprawnymi, uświadomienie społeczeństwa o potrzebach i problemach tych osób, oraz sprzeciw wobec dyskryminacji w społeczeństwie wobec osób z niepełnosprawnościami; integracja społeczna uczestników oraz możliwość aktywnego i atrakcyjnego spędzenia czasu wolnego.
- 12) 16.09.2021 – V edycja wystawy prac plastycznych osób z niepełnosprawnością z terenu powiatu leżajskiego „Odnaleźć siebie” w Muzeum Ziemi Leżajskiej: celem było ukazanie umiejętności, zainteresowań i talentów artystycznych osób niepełnosprawnych rozwijanych przy wsparciu terapeutów, wyrażenie „siebie” poprzez sztukę.
- 13) 16.09.2021 – wyjazd do kina na film pt. „Teściowie”: integracja społeczna osób niepełnosprawnych, ukazanie jednej z wielu form spędzenia czasu wolnego oraz rozwijanie zainteresowań filmem.
- 14) 23-25.09.2021 – Warsztaty artystyczne w Łopuszce Wielkiej: celem warsztatów było wzmocnienie aktywności i aktywizowanie osób z zaburzeniami psychicznymi i z niepełnosprawnością intelektualną poprzez różnorodne formy wpływające na rozwój, integrację społeczną, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz włączaniu do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym. W każdej z 4 dziedzin (warsztaty plastyczne, stolarskie, fotograficzne i kulinarne) uczestnicy wykazali się dużą aktywnością i pomysłowością. Warsztaty były również świetną okazją do spotkań i integracji z uczestnikami z innych ośrodków wsparcia.
- 15) 08.10.2021 – Wyjazd do kina na film pt. „Fatima”: celem była integracja społeczna osób niepełnosprawnych, zainteresowanie ich filmem i historią inspirowaną prawdziwymi wydarzeniami.
- 16) 24-25.11.2021 – Andrzejki: integracja uczestników ośrodka poprzez wspólne i aktywne spędzenie czasu wolnego, poznanie i kultywowanie tradycji zwyczajów i wróżb andrzejkowych.
- 17) 06.12.2021 – Mikołaj: poznanie oraz kultywowanie tradycji spotkań i zwyczajów związanych ze świętym Mikołajem i wręczaniem prezentów, integracja uczestników ośrodka poprzez wspólne spędzanie czasu wolnego.

- 18) 21.12.2021 – Przegląd Twórczości Artystycznej Środowiskowych Domów Samopomocy Województwa Podkarpackiego: tematem przeglądu była: „*Edukacja poprzez sztukę – złam stereotyp*” – dotyczący stereotypów związanych z niepełnosprawnością i zaburzeniami psychicznymi oraz zwiększenie świadomości społecznej w tym temacie. Uczestnicy ośrodka nagrali film pt. „Ja też potrafię”, który miał na celu ukazanie nieograniczonych możliwości aktywności osób niepełnosprawnych, budowanie tolerancji i przełamywanie stereotypów wobec niepełnosprawnych.
- 19) 29.12.2021 – Spotkanie opłatkowe: integracja społeczna uczestników ośrodka, poznanie i kultywowanie tradycji związanych ze Świętami Bożego Narodzenia – spożywanie wigilijnych potraw, wspólne kolędowanie. Spektakl malowania piaskiem na szkle „*Z narodzenia Pana wszyscy się radujmy*” ukazał także jedną z wielu możliwości spędzenia czasu wolnego i realizowania swojej pasji.

6. Oceny realizacji zadań i ewentualne wnioski, w tym informacje o planowanych zmianach w zakresie funkcjonowania Domu

Środowiskowy Dom Samopomocy w Laszczynach został utworzony Uchwałą Nr XLIII/261/09 Rady Gminy Grodzisko Dolne z dnia 7 października 2009r. w sprawie utworzenia Środowiskowego Domu Samopomocy w Laszczynach, a Filia w Zmysłówce Uchwałą Nr XXVIII/229/2012 Rady Gminy Grodzisko Dolne z dnia 21 grudnia 2012r.

Każdy kolejny rok pracy w Środowiskowym Domu Samopomocy w Laszczynach i Filii w Zmysłówce to realizacja ustawowych obowiązków oraz działania zmierzające do podnoszenia standardów usług świadczonych w naszych Domach.

Funkcjonowanie obydwu Domów w 2021 roku oparte było o: Statut Domu, Regulamin Organizacyjny, Programy Działalności Domu dla typu A, B i C, Plan Pracy na 2021 rok oraz Plany Zajęć Wspierająco-Aktywizujących członków Zespołu Wspierająco – Aktywizującego.

Wybuch pandemii COVID-19, był i nadal jest bardzo trudnym czasem dla naszych uczestników, dlatego zachowanie wszelkich środków bezpieczeństwa stało się dla nas priorytetem, aby móc kontynuować działania terapeutyczne i nieść pomoc uczestnikom. W związku z wystąpieniem pandemii spowodowanej wirusem SARS-CoV-2 stosowano zaostrzony reżim sanitarny oraz aby przeciwdziałać szerzeniu się choroby opracowano odpowiednie procedury, zamieszczono odpowiednie komunikaty (o zakrywaniu nosa i ust, o dezynfekcji i myciu rąk) i zaopatrzono uczestników i pracowników w środki ochrony indywidualnej (maseczki, środki dezynfekcyjne, rękawice, fartuchy). Systematycznie wykonywano dezynfekcję pomieszczeń używając do tego celu lamp bakteriobójczych, oczyszczaczy powietrza oraz ozonatora powietrza. Odbywało się także cykliczne przypomnianie rekomendacji Ministerstwa dotyczące zapobieganiu zakażeniom wirusem SARS-CoV-2 i przestrzeganiu ogólnych warunków sanitarnych oraz organizacji pracy w Domu i prowadzenia zajęć z uczestnikami. Zachowano także wszelkie środki ostrożności podczas dowozu uczestników na zajęcia i odwozów do domów.

Pomimo trudności Środowiskowy Dom Samopomocy w Laszczynach i Filia w Zmysłówce osiągnął założone cele i zrealizował większość zadań przewidzianych na rok 2021, a wyniki pracy z uczestnikami są dobre. Liczne działania pozwoliły uczestnikom pozyskać nowe oraz utrwalić nabyte wcześniej umiejętności, które przyczyniły się do poprawy jakości i zaradności funkcjonowania w codziennym życiu, a także trwania w remisji choroby. Uczestnicy stali się bardziej samodzielni i dość dobrze funkcjonują w swoim środowisku, pełniąc różne role społeczne. Poprzez udział w oferowanych przez Domy treningach, terapii, zajęciach oraz dzięki odpowiedniej opiece i wsparciu uczestnicy czuli się potrzebni, doceniani i akceptowani, stali się bardziej otwarci, samodzielni oraz lepiej radzą sobie w otaczającej ich rzeczywistości. Wszystkie świadczone w ośrodkach specjalistyczne usługi i działania nakierowane były na zapobieganie wykluczeniu i integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem. Dlatego widząc choćby najmniejszą, pozytywną zmianę

w funkcjonowaniu uczestników, umacniamy się w przekonaniu, że nasza działalność względem osób z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnością intelektualną jest jak najbardziej potrzebna, uzasadniona, a nasze Domy stają się dla nich wielkim wsparciem i szansą na przyszłość.

Ponadto w Środowiskowym Domu Samopomocy w Laszczynach został przeprowadzony remont wyeksploatowanej ponad 11-letnim użytkowaniem pracowni kulinarnej, w której zostały wymienione wszystkie meble, zamontowano zlew gastronomiczny oraz duży okap.

Natomiast na 2022 rok zaplanowano:

- 1) Montaż instalacji czujek dymu w budynku Środowiskowego Domu Samopomocy w Laszczynach i Filii w Zmysłówce, doposażenie obu placówek w dodatkowe gaśnice przeciwpożarowe, celem poprawy bezpieczeństwa uczestników podczas pobytu w ośrodkach oraz zapewnienia szybkiej reakcji na zagrożenie pożarem.
- 2) Zakup i montaż dwóch klimatyzatorów z funkcją grzania do budynku Środowiskowego Domu Samopomocy w Laszczynach, celem zapewnienia uczestnikom dogodnej temperatury i warunków podczas przebywania w ośrodku.
- 3) Zakup ozonatora do dezynfekcji pomieszczeń w budynku Filii w Zmysłówce.
- 4) Dostosowanie istniejącego już pomieszczenia w budynku Środowiskowego Domu Samopomocy w Laszczynach na funkcję składnicy akt niezbędnej do bezpiecznego przechowywania dokumentów.

Zważywszy na powyższe Środowiskowy Dom Samopomocy w Laszczynach i Filia w Zmysłówce w odpowiedzi na prośbę Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie o dokonanie analizy potrzeb finansowych, zwrócił się o przydzielenie dodatkowych środków pieniężnych na wyżej wypunktowane cele, a co za tym idzie umożliwienie realizacji zamierzonych zadań.

.....
/Sporządził – Kierownik
Środowiskowego Domu Samopomocy/

.....
/Zatwierdził – Wójt Gminy
Grodzisko Dolne/

Rada Gminy Grodzisko Dolne

Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grodzisku Dolnym w okresie od 01-01-2021 r. do 31-12-2021 r.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grodzisku Dolnym działa w oparciu o art.110 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, który mówi: zadania pomocy społecznej w gminach wykonują jednostki organizacyjne - ośrodki pomocy społecznej. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grodzisku Dolnym powołany przez cytowany wyżej przepis ustawy realizuje zadania zlecone przez Wojewodę i zadania własne Gminy.

Zadania pomocy społecznej realizowane były w oparciu o ustawę o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.).

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Podstawowym zadaniem Ośrodka jest zaspokojenie na terenie gminy potrzeb życiowych osób i rodzin, umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka oraz działanie na rzecz usamodzielnienia osób i rodzin, ich stabilizacji i integracji ze środowiskiem.

Ustawa o pomocy społecznej daje prawo do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej każdemu, kto znalazł się w trudnej sytuacji życiowej, której nie może przezwyciężyć własnymi siłami.

Pomocy społecznej na zasadach określonych w ustawie w myśl art. 7 udziela się osobom i rodzinom, a w szczególności z powodu:

1. ubóstwa,
2. sieroctwa,
3. bezdomności,
4. bezrobocia,
5. niepełnosprawności,
6. długotrwałej i ciężkiej choroby,
7. przemocy w rodzinie,
- 7 a. potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
8. potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
9. bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub

- wielodzietnych,
10. braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo – wychowawcze,
 11. trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy,
 12. trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
 13. alkoholizmu i narkomanii,
 14. zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
 15. klęski żywiołowej i ekologicznej.

Prawo do świadczeń pomocy społecznej przysługuje:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 701 zł,
- osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 528 zł.

Zadania własne:

1. Zasiłek celowy.

Realizowany był w postaci zasiłków celowych pokrywanych z budżetu Gminy Grodzisko Dolne.

Stosownie do zapisu art. 39 ust. 1 w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej może być przyznany zasiłek celowy.

1. Zasiłek celowy może być przyznany w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów, a także kosztów pogrzebu.
2. Zasiłek celowy może być przyznany również osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego.
3. Zasiłek celowy może być przyznany także osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Świadczenia miały charakter celowy skierowany na zaspokojenie określonej potrzeby i takich zasiłków w 2021 r. przyznano 73 na kwotę 73979 zł. Średnia wysokość zasiłku wynosiła 1013 zł.

W roku ubiegłym realizowano Uchwałę Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023. (. M. P. z 2018r. poz. 1007)

Koszt programu wyniósł 177 033zł, z tego środki własne 35 407 zł, dotacja celowa 141 626 zł. Programem objęto 208 osób, z tego 113 dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Koszt dożywiania dzieci, młodzieży i osób starszych z terenu naszej Gminy wyniósł 42 066 zł. Pozostała kwota została przeznaczona na zasiłki celowe – 134 967 zł.

Wysokość zasiłku wynosiła od 6 do 10 zł na dzień dla jednej osoby. W ramach tej formy pomocy przyznano 89 świadczeń dla 54 rodzin.

2. Zasiłek okresowy

Innym świadczeniem kierowanym do osób będących w trudnej sytuacji materialnej był zasiłek okresowy, który w myśl art. 38 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasiłek okresowy zgodnie z art. 38 nie może być niższy niż:

1. w przypadku osoby samotnie gospodarującej 50% różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby,
2. w przypadku rodziny - 50 % różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem rodziny.

Na tą formę pomocy wydatkowano 75009 zł. z dotacji celowej. W ramach tego zasiłku liczba świadczeń wyniosła 200 dla 36 rodzin.

3. Usługi opiekuńcze

Świadczone usługi opiekuńcze dla 10 osób wymagających tej formy pomocy. Pomoc ta polegała na zaspokajaniu podstawowych potrzeb, a zwłaszcza na paleniu w piecu, dokonywaniu zakupów. Usługi pomocy sąsiedzkiej płacone były na podstawie umowy - zlecenia, łączna kwota na pokrycie usług wraz z pochodnymi wyniosła 135 053 zł.

W 2021 r. GOPS w Grodzisku Dolnym opłacał pobyt 17 mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej w kwotach stanowiących różnicę pomiędzy kosztami pobytu w DPS a wkładem ponoszonym przez mieszkańca domu.

Wydatkowano na ten cel 515 527zł.

4. Zasiłek stały

W ramach zadań własnych rozeznano potrzeby i przygotowano dokumentację dla 17 osób pobierających zasiłki stałe na kwotę 98 375 zł pochodzącą z dotacji.

Stosownie do zapisu art. 37 ust. 1 zasiłek stały przysługuje:

1. pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, czyli 701 zł.
2. pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód, jak również

dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, czyli 528 zł.

W przypadku osoby samotnie gospodarującej wysokość zasiłku stałego nie może być wyższa od 645 zł, zaś w przypadku osoby w rodzinie kwota ta nie może być niższa od 30 zł miesięcznie.

Wspieranie rodziny

W celu pomocy i wspierania dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz innych trudności, które prowadzą do nieprawidłowego funkcjonowania dzieci i rodzin w środowisku w 2019 r. Rada Gminy Grodzisko Dolne przyjęła Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Grodzisko Dolne na lata 2019-2020.

W ramach programu zatrudniono asystenta rodziny, który pracował z 11 rodzinami. Koszty związane z zatrudnieniem asystenta wyniosły 56 559 zł wraz z pochodnymi, w tym dotacja 2000 zł, wkład własny 54 559 zł.

Pracownicy socjalni tutejszego Ośrodka udzielali również świadczeń niematerialnych w postaci tzw. pracy socjalnej. Poprzez pracę socjalną należy rozumieć działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Do ośrodka pomocy społecznej można zwrócić się z wszelkimi problemami, które w miarę możliwości zostaną rozwiązane. Pracownicy socjalni podczas odwiedzin rodzin w środowisku monitorują wszystkie sytuacje rodziny.

Pomoc żywnościowa

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grodzisku Dolnym w 2021 r. realizował Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ) realizowany w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym realizowanego w Podprogramie 2020, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 223/2014 z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Jest to program, którego celem jest pomoc żywnościowa dla rodzin najuboższych z terenu naszej gminy.

W roku 2021 z programu tego skorzystało 400 osób, które otrzymały 1040 paczek żywnościowych. Łączna ilość rozdysponowanej pomocy żywnościowej to 19 589 kg. Na podstawie Sprawozdania końcowego z dystrybucji artykułów spożywczych za 2021 r. wykazano następujące ilości wydanych artykułów:

- **artykuły skrobiowe** (makaron – 2040 kg, ryż biały - 1020 kg, kasza jęczmienna – 880 kg, płatki owsiane – 320 kg),
- **artykuły mleczne** (mleko UHT – 3080 litrów, ser podpuszczkowy - 800 kg),
- **artykuły warzywne i owocowe** (groszek z marchewką - 1632 kg, koncentrat pomidorowy – 595,2 kg, powidło śliwkowe - 744 kg, fasolka po bretońsku – 820 kg, buraczki wiórka – 448 kg, mus jabłkowy – 460,8 kg),
- **artykuły mięsne i rybne** (szynka drobiowa - 1224 kg, szynka wieprzowa – 384 kg, pasztet wieprzowy – 115,2 kg, filet z makreli – 516,8 kg),
- **cukier** (cukier biały – 1700 kg, miód nektarowy – 245 kg),
- **tłuszcze** (olej rzepakowy – 2080 l),
- **słodycze** (herbatniki maślane – 144 kg).
- **Inne** (kawa zbożowa – 340 kg)

Wartość rozdysponowanej żywności wyniosła 98 697,85 zł.

Poniższe tabele przedstawiają liczbę osób objętych pomocą żywnościową z podziałem na płeć, wiek, oraz na poszczególne grupy odbiorców.

Tab.1 Liczba osób objętych pomocą żywnościową z podziałem na wiek

Lp.	Nazwa Organizacji	Liczba osób objętych pomocą żywnościową z podziałem na wiek			
		Ogółem (wskaźnik rezultatu)	Wiek		
			15 lat lub poniżej	65 lat lub powyżej	Pozostałe osoby
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grodzisku Dolnym	400	106	37	257

Tab.2 Liczba osób objętych pomocą żywnościową z podziałem na płeć

Lp.	Nazwa Organizacji	Liczba osób objętych pomocą żywnościową z podziałem na płeć		
		Ogółem (wskaźnik rezultatu)	Płeć	
			Kobiety	Mężczyźni
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grodzisku Dolnym	400	191	209

Tab.3 Liczba osób objętych pomocą żywnościową z podziałem na grupy odbiorców

Lp.	Nazwa Organizacji	Liczba osób objętych pomocą żywnościową z podziałem na grupy odbiorców				
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grodzisku Dolnym	Ogółem (wskaznik rezultatu)	Grupy odbiorców			
			Bezdomni	Niepełnosprawni	Społeczności marginalizowane	Osoby z pozostałych grup
		400	0	56	0	344

Zadania zlecone

Zadania zlecone realizowane były z funduszy Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie za pośrednictwem Wydziału Polityki Społecznej. Ośrodek zajmował się wypłatą wynagrodzenia z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd dla 7 osób na kwotę 24 140 zł.

Ubezpieczenie zdrowotne i emerytalno – rentowe podopiecznych GOPS

Zebrano dokumentację i odprowadzono składki na ubezpieczenie zdrowotne (za osoby pobierające zasiłki stałe z pomocy społecznej (17 osób – 162 składek – 8851 zł), jak i za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne i specjalne zasiłki opiekuńcze w ramach świadczeń rodzinnych) na kwotę 15 360,54zł – 15 osób, zaś składkę emerytalno - rentową na kwotę 162 095,49 zł – 44 osoby – 419 składek.

ŚWIADCZENIA RODZINNE

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej od 1 maja 2004 r. realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. poz. 650) oraz ustawę z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 877 z późn. zm.).

Świadczeniami rodzinnymi są:

1. Zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego;
2. Świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna i świadczenie pielęgnacyjne;
3. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka tzw. „becikowe”;
4. Świadczenie rodzicielskie;

5. Świadczenie „Za życiem”;
6. Świadczenie „Dobry start”.

Zasiłek rodzinny

O zasiłek rodzinny można ubiegać się w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej. Zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty **674 zł**. Gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty **764 zł**. Do dochodu należy wliczyć wszystkie otrzymywane świadczenia liczone netto tj.: wynagrodzenie za pracę, dochód z działalności gospodarczej, emerytury, renty, zasiłki chorobowe, alimenty, fundusz alimentacyjny, ekwiwalenty, ryczałty, stypendia, dochody uzyskiwane za granicą Rzeczypospolitej Polskiej, dochody z gospodarstwa rolnego. Jeżeli rodzina lub osoba ucząca się utrzymuje się z gospodarstwa rolnego, przyjmuje się, że miesięczny dochód z 1 ha przeliczeniowego wynosi 1/12 dochodu ogłaszanego corocznie w drodze obwieszczenia przez prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 18 ustawy z 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 333). Przyznanie dodatków do zasiłku rodzinnego uzależnione jest od indywidualnej sytuacji finansowej i rodzinnej osoby ubiegającej się.

Prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do nich przysługuje:

- Rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka;
- Opiekunowi faktycznemu dziecka;
- Osobie uczącej się.

Zasiłek rodzinny przysługuje do ukończenia przez dziecko:

- 18 roku życia lub
- nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia, albo
- 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Wysokość zasiłku rodzinnego miesięcznie wynosi:

- **95 zł** na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia,
- **124 zł** na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do 18 roku życia,
- **135 zł** na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki z tytułu:

- **Dodatek z tytułu urodzenia dziecka** przysługuje osobom uprawnionym do zasiłku rodzinnego, jednorazowo w wysokości **1000 zł**. Wniosek o ten dodatek można składać do ukończenia przez dziecko pierwszego roku życia.
- **Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego** przysługuje w wysokości **400 zł miesięcznie**. Przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, jeżeli dziecko pozostaje pod jego faktyczną opieką, uprawnionemu do urlopu wychowawczego, nie dłużej jednak niż przez okres:
 - 24 miesięcy kalendarzowych;
 - 36 miesięcy kalendarzowych, jeżeli sprawuje opiekę nad więcej niż jednym dzieckiem urodzonym podczas jednego porodu;
 - 72 miesięcy kalendarzowych, jeżeli sprawuje opiekę nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo o znacznym stopniu niepełnosprawności.
- **Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka** przysługuje samotnie wychowującym dziecko matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, jeżeli nie zostało zasądzone świadczenie alimentacyjne na rzecz dziecka od drugiego z rodziców dziecka, ponieważ drugi z rodziców dziecka nie żyje lub ojciec dziecka jest nieznany. Dodatek przysługuje w wysokości **193,00 zł miesięcznie** na dziecko, nie więcej jednak niż **386,00 zł** na wszystkie dzieci. W przypadku dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności kwotę dodatku zwiększa się o **80,00 zł** na dziecko, nie więcej jednak niż **160,00 zł** na wszystkie dzieci.

Dodatek przysługuje również osobie uczącej się, jeżeli oboje rodzice osoby uczącej się nie żyją.

- **Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej** wynosi **95 zł miesięcznie** na trzecie i następne dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego.
- **Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego** wynosi **90,00 zł** na dziecko do ukończenia 5 roku życia i **110,00 zł** na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia. Dodatek przysługuje na pokrycie zwiększonych wydatków związanych z

rehabilitacją
i kształceniem dziecka niepełnosprawnego.

- **Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania. Dodatek należy się, gdy:**

a) dziecko mieszka poza domem w innej miejscowości, w której jest szkoła ponadgimnazjalna lub artystyczna z obowiązkiem szkolnym lub nauki. Chodzi o pobyt w bursie, internacie, na stacji. Dostanie go także dziecko uczące się w szkole podstawowej lub gimnazjum, ale tylko, gdy jest niepełnosprawne. Wysokość dodatku wynosi **113,00 zł** miesięcznie,

b) dziecko dojeżdża do szkoły w innej miejscowości, w której znajduje się szkoła ponadgimnazjalna, a także artystyczna, w której realizowany jest obowiązek szkolny i nauki na poziomie ponadgimnazjalnym. Dodatek ten wynosi **69,00 zł** miesięcznie.

- **Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego** przysługuje osobie uprawnionej do zasiłku rodzinnego na częściowe pokrycie wydatków związanych

z rozpoczęciem nowego roku szkolnego, wynosi **100,00 zł**. Dodatek ten przysługuje również dla dzieci rozpoczynających roczne przygotowanie przedszkolne.

Wszystkie dodatki należą się tylko uprawnionym do zasiłku rodzinnego.

Prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami ustala się na okres zasiłkowy, który trwa od 1 listopada do 31 października następnego roku.

Wydatki na zasiłki rodzinne wraz z dodatkami oraz liczbę świadczeń wypłaconych w 2021 r. przedstawia tabela nr 1.

Tabela nr 1.

Lp.	Wyszczególnienie	Wydatki w zł	Liczba świadczeń
1.	Zasiłki rodzinne	567450	5185
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	314439	2906
2.1.	Urodzenia dziecka	22000	22
2.2.	Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	44112	118
2.3.	Samotnego wychowywania dziecka	32644	181
2.4.	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	21064	216
2.4.1.	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 r. ż.	3060	34
2.4.2.	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 r. ż.	21064	216
2.5.	Rozpoczęcia roku szkolnego	27016	290
2.6.	Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	52998	798
2.6.1.	Na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniami w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły	5771	57
2.6.2.	Na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	47227	741
2.7.	Wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	111543	1247
	Razem	1270 388	1 2011

Świadczenia opiekuńcze:

1. Zasiłek pielęgnacyjny

Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Wysokość zasiłku pielęgnacyjnego wynosi **215,84 zł**.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:

- niepełnosprawnemu dziecku;
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- osobie, która ukończyła 75 lat.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje także osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje bez względu na wysokość dochodu przypadającego na członka rodziny

2. Specjalny zasiłek opiekuńczy

Specjalny zasiłek opiekuńczy od 01-07-2013 r. przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 1359) ciąży obowiązek alimentacyjny, jeżeli rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

2. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty, o której mowa w art. 5 ust. 2. Przepisy art. 5 ust. 4-9 stosuje się odpowiednio.

6. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje w kwocie **620,00 zł**.

Specjalny zasiłek opiekuńczy nie przysługuje, jeżeli:

1) osoba sprawująca opiekę:

a) ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego,

b) ma ustalone prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego,

c) legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;

2) osoba wymagająca opieki została umieszczona w rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej spokrewnionej, w rodzinnym domu dziecka albo, w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji lub rehabilitacji, w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym w specjalnym ośrodku szkolno-

wychowawczym, z wyjątkiem podmiotu wykonującego działalność leczniczą, i korzysta w niej z całodobowej opieki przez więcej niż 5 dni w tygodniu;

3) na osobę wymagającą opieki inna osoba ma ustalone prawo do wcześniejszej emerytury;

4) na osobę wymagającą opieki jest ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego, o którym mowa w art. 10, prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub prawo do świadczenia pielęgnacyjnego;

5) na osobę wymagającą opieki inna osoba jest uprawniona za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

3. Świadczenie pielęgnacyjne

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje:

- 1) matce albo ojcu,
- 2) opiekunowi faktycznemu dziecka,
- 3) osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 4) innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności

- jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

1a. Osobom, o których mowa w ust. 1 pkt 4, innym niż spokrewnione w pierwszym stopniu z osobą wymagającą opieki, przysługuje świadczenie pielęgnacyjne, w przypadku gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- 1) rodzice osoby wymagającej opieki nie żyją, zostali pozbawieni praw rodzicielskich, są małoletni lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- 2) nie ma innych osób spokrewnionych w pierwszym stopniu, są małoletnie lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;

3) nie ma osób, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

1 b. Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała:

1) nie później niż do ukończenia 18. roku życia lub

2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25. roku życia.

Świadczenie pielęgnacyjne w okresie od 01-01-2021 r. do 31-12-2021 r., przysługiwało w wysokości **1971,00 zł** niezależnie od dochodu rodziny, natomiast od 01-01-2022 r. wynosi **2119,00 zł**.

Świadczenie pielęgnacyjne nie przysługuje, jeżeli:

1) osoba sprawująca opiekę:

a) ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego,

b) ma ustalone prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego;

2) osoba wymagająca opieki:

a) pozostaje w związku małżeńskim, chyba że współmałżonek legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,

b) została umieszczona w rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej spokrewnionej, rodzinnym domu dziecka albo, w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji lub rehabilitacji, w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, z wyjątkiem podmiotu wykonującego działalność leczniczą, i korzysta w niej z całodobowej opieki przez więcej niż 5 dni w tygodniu;

3) na osobę wymagającą opieki inna osoba ma ustalone prawo do wcześniejszej emerytury;

4) na osobę wymagającą opieki jest ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego, o którym mowa w art. 10, prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub prawo do świadczenia pielęgnacyjnego;

6) na osobę wymagającą opieki inna osoba jest uprawniona za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Wydatki na świadczenia opiekuńcze oraz liczbę świadczeń wypłaconych w 2021 r. przedstawia tabela nr 2.

Tabela nr 2.

Lp.	Wyszczególnienie	Wydatki w zł	Liczba świadczeń
1.	Zasiłki pielęgnacyjne	519095	2405
2.	Świadczenia pielęgnacyjne	782049	401
3.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	113304	186
4.	Zasiłek dla opiekuna	37200	60
	Razem	1 451648	3052

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka

W GOPS można ubiegać się o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka tzw. „becikowe”. Jednorazowa zapomoga przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1.922,00 zł. Wniosek o wypłatę zapomogi składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin. Jednorazową zapomogę przyznaje się w wysokości **1 000 zł** na jedno dziecko.

W okresie od 01-01-2021 r. do 31-12-2021 r. jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka przyznano 59 rodzinom. Wydatki na ten cel wyniosły 60000 ,00 zł.

Świadczenie rodzicielskie

Świadczenie rodzicielskie przysługuje matce albo ojcu dziecka w wysokości 1000 zł miesięcznie.

W okresie od 01-01-2021 r. do 31-12-2021 r. świadczenie rodzicielskie przyznano dla 34 rodzin. Wydatki na ten cel wyniosły 193347,00 zł.

Świadczenie „za życiem”

Świadczenie obejmuje między innymi jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

W okresie od 01-01-2021 r. do 31-12-2021 r. świadczenie „Za życiem” nie było wypłacane.

Tabela nr 3 przedstawia łączne wydatki poniesione na realizację świadczeń rodzinnych w 2021 r. oraz liczbę świadczeń.

Tabela nr 3

Lp.	Wyszczególnienie	Wydatki w zł	Liczba świadczeń
1.	Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami	881890	8091
2.	Zasiłki pielęgnacyjne	519095	2405
3.	Świadczenia pielęgnacyjne	782049	401
4.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	113304	186
5.	Zasiłek dla opiekuna	37200	60
6.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	60000	60
7.	Świadczenie rodzicielskie	193347	224
8.	Świadczenie „Za życiem”	0	0
	Razem	2586885	11427

W okresie od 01-01-2021 r. do 31-12-2021 r. odzyskano 44981,00 zł świadczeń nienależnie pobranych, z których 33874,00 zł zwrócono do budżetu państwa.

Fundusz alimentacyjny

Przepisy dotyczące funduszu alimentacyjnego weszły w życie 1 października 2008 r. i określiły odmienne niż w przypadku zasiłku rodzinnego i przysługujących do niego dodatków zasady przyznawania tego świadczenia.

Osoby uprawnione.

1. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku, gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności - bezterminowo.

2. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługiwały, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekraczał kwoty 800 zł. Od 01-10-2020 r. dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 900,00 zł. W przypadku gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie przekracza kwotę, o której mowa w ust. 2, o kwotę nie wyższą niż kwota świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej w okresie świadczeniowym, na który jest ustalane prawo do tego świadczenia, świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje w wysokości różnicy między kwotą świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego

danej osobie uprawnionej a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie.

3. W przypadku utraty dochodu prawo do świadczenia z funduszu ustala się na wniosek osoby uprawnionej lub jej przedstawiciela ustawowego na podstawie dochodu rodziny pomniejszonego o utracony dochód.

Na fundusz alimentacyjny wydatkowano **109 020,00 zł** dla **19** rodzin.

STYPENDIA SZKOLNE

Kolejnym zadaniem wykonywanym przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grodzisku Dolnym jest realizacja stypendium szkolnego.

Stypendium szkolne przyznawane jest w oparciu o ustawę z dn. 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t. j. Dz. U. z 2021 poz. 1082), otrzymać je może uczeń w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie. W szczególności, jeżeli w rodzinie występuje:

- bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność,
- brak wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych, alkoholizm, narkomania.

Stypendium szkolne przyznaje się na wniosek:

- rodziców ucznia,
- pełnoletniego ucznia,
- dyrektora szkoły.

Zgodnie z ustawą o systemie oświaty miesięczna wysokość stypendium szkolnego nie może być niższa niż 80 % i wyższa niż 200 % zasiłku rodzinnego, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Wnioski o przyznanie stypendium szkolnego składa się do 15 września danego roku szkolnego.

Stypendium szkolne może być przeznaczone na:

- zakup podręczników, książek, przyborów szkolnych, obuwia sportowego, odzieży sportowej (dresy, spodenki, koszulki) oraz innych przedmiotów ściśle związanych

z procesem edukacyjnym.

- całkowite lub częściowe pokrycie kosztów związanych z pobieraniem nauki poza miejscem zamieszkania w szczególności kosztów zakwaterowania w internacie, bursie lub stacji, kosztów zakupu posiłków, kosztów dojazdów do szkół środkami komunikacji zbiorowej – dotyczy tylko uczniów szkół ponadgimnazjalnych, kolegów oraz uczniów uczęszczających do szkół artystycznych,

- całkowite lub częściowe pokrycie kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych wykraczających poza zajęcia realizowane w ramach planu nauczania w szkole, ośrodku bądź placówce wymienionej w art. 90b ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, do której uczeń uczęszcza lub organizowanych przez inne szkoły i placówki oświatowe.

Wypłata stypendium następuje po złożeniu wniosku o refundację wraz z fakturami VAT bądź rachunkami imiennymi wystawionymi na rodziców.

Za okres I – XII 2021 r. przyznano stypendia **55** uczniom na kwotę **57 588 zł**.

Wkład własny gminy wyniósł **9 646,00 zł**.

Dodatki mieszkaniowe

Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 2021) reguluje zasady i tryb przyznania, ustalania wysokości, finansowania i wypłacania dodatku mieszkaniowego oraz właściwość organów w tych sprawach oraz Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28.12.2001 r. w sprawie dodatków mieszkaniowych (Dz. U. Nr 156, poz. 1817 z późn. zm.).

Dodatek mieszkaniowy przysługuje:

- 1/ najemcom oraz podnajemcom lokali mieszkalnych,
- 2/członkom spółdzielni mieszkaniowych zamieszkującym na podstawie spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego,
- 3/ osobom zajmującym lokale mieszkalne w budynkach stanowiących ich własność i właścicielom lokali mieszkalnych,
- 4/ innym osobom mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszącym wydatki związane z jego zajmowaniem,
- 5/ osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny lub socjalny.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje na podstawie tylko jednego z wyżej wymienionych tytułów. Dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom, jeżeli średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego, nie przekracza 175% najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym i 125% tej kwoty w gospodarstwie wieloosobowym obowiązującym w dniu złożenia wniosku. Dodatek mieszkaniowy przyznaje się na okres 6 miesięcy licząc od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu złożenia wniosku.

W 2021 r. dodatek pobrała 1 rodzina na kwotę **568,88 zł**.

Dodatki energetyczne

Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2021 r., poz. 716 z późn. zm.), reguluje zasady i tryb przyznania, ustalania dodatku energetycznego. Dodatek energetyczny przysługuje:

Odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej przysługuje zryczałtowany dodatek energetyczny. Za odbiorcę wrażliwego energii elektrycznej uznaje się osobę, której przyznano dodatek mieszkaniowy, która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej. Minister właściwy do spraw gospodarki ogłasza, w terminie do dnia 30 kwietnia każdego roku, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", wysokość dodatku energetycznego na kolejne 12 miesięcy, biorąc pod uwagę środki przewidziane na ten cel w ustawie budżetowej.

W 2021 r. dodatek pobrała 1 rodzina na kwotę **36,46 zł**.

Zespół interdyscyplinarny

Kolejnym zadaniem, którym zajmuje się GOPS w Grodzisku Dolnym jest obsługa organizacyjno-techniczna Zespołu Interdyscyplinarnego.

Głównym zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest koordynacja działań lokalnych podmiotów zobowiązanych do realizacji procedury „Niebieskie Karty” oraz realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Grodzisko Dolne na lata 2021-2025 przyjętego Uchwałą Nr XXVII/181/2021 Rady Gminy Grodzisko Dolne z dnia 4 marca 2021 roku.

Głównym celem Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Grodzisko Dolne na lata 2021-2025 jest przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie w Gminie Grodzisko Dolne poprzez tworzenie profesjonalnego i jednolitego systemu wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w zjawisko przemocy w rodzinie.

Cel główny Programu realizowany jest w oparciu o cele szczegółowe tj.:

1. Rozwijanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy.
2. Zwiększenie pomocy i ochrony wobec osób doznających przemocy w rodzinie.
3. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób, które są podejrzane o stosowanie przemocy w rodzinie.

4. Rozszerzenie kompetencji osób zaangażowanych w działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W ramach realizacji „Gminnego Programu...” w 2021r. podjęto następujące działania:

- Zorganizowano konkurs plastyczny adresowany do dzieci i młodzieży uczęszczających do szkół z terenu Gminy Grodzisko Dolne i wychowanków Ośrodka Rewalidacyjno-Wychowawczego w Laszczynach pt. „Jestem dobry, nie krzywdzę – STOP PRZEMOCY”.
Laureaci konkursu otrzymali nagrody – wydano kwotę 1423,61 zł.
- Rozdawano ulotki „Reaguj na przemoc” (15 szt. przekazano osobom z rodzin w którym wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” w 2021r., ok. 40 szt. ulotek przekazano podmiotom realizującym procedurę „Niebieskie Karty”),
- Udzielano pomocy w formie pracy socjalnej (23 osób),
- Pracownicy socjalni każdorazowo udzielali informacji o prawach przysługujących osobom doznającym przemocy w rodzinie, działali również interwencyjnie na zgłoszenia anonimowe, telefoniczne, sporządzali diagnozy rodziny (16 osób),
- W Gazecie Grodziskiej została zamieszczona informacja o dyżurach specjalistów w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym dla Osób z Problemem Alkoholowym i ich Rodzin oraz Przemocy w Rodzinie /poradnictwo psychologiczne raz w miesiącu, poradnictwo instruktora terapii uzależnień raz w tygodniu / - z pomocy Punktu skorzystało 16 kobiet wobec których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie,
- Nie zauważono potrzeby zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodku wsparcia – Gmina Grodzisko Dolne w celu realizacji tego zadania może umieścić osoby wymagające tego typu pomocy w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Nowej Sarzynie – powiat leżajski,
- Podejmowano działania interwencyjne w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”
(9 osób),
- Sporządzono zawiadomienie na policję o podejrzeniu popełnienia przestępstwa ściganego z urzędu z art. 207 KK (4)
- Sporządzono wnioski do Gminnej Komisji do Spraw Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o skierowanie osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie i nadużywa alkoholu na przymusowe leczenie odwykowe (5),

- Sporządzono wnioski do Sądu Rejonowego w Leżajsku III Wydział Rodzinny i Nieletnich o wydanie zarządzeń opiekuńczych – wychowawczych (4),

Przedstawiciele podmiotów realizujących procedurę Niebieskie Karty uczestniczyli w szkoleniu pt. „Praktyczna realizacja przepisów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i realizacja procedury NK z uwzględnieniem propozycji zapisów w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej” – zostało przeszkolonych 11 osób, - wydatkowano na ten cel kwotę 1320 zł.

W 2021 r. zostało sporządzonych:

- 9 formularzy „Niebieska Karta – A” – przez przedstawicieli policji,
- 7 formularzy „Niebieska Karta - C” - sporządzonych przez pracownika socjalnego z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że doznaje przemocy w rodzinie,
- 7 formularzy „Niebieska Kara - D” - sporządzonych przez pracownika socjalnego z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie,

W 2021 r. odbyło się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego oraz 42 posiedzenia grup roboczych, z których każdorazowo został sporządzony protokół z listą obecności. W 2021 r. pracowało 8 grup roboczych kontynuujących swoją pracę z poprzednich lat oraz 9 grup roboczych powołanych w 2021 r. Łącznie prowadzonych było 17 spraw w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

GOPS w Grodzisku Dolnym zajmuje się przygotowaniem dokumentacji i wydawaniem decyzji kierujących do Środowiskowym Domu Samopomocy w Laszczynach a także aktualizacją wywiadów środowiskowych dotyczących uczestników ŚDS .

Stan na 31.12.2021 r. wynosił 62 osoby. W 2021 r. przybyło 4 osoby, ubyło 2 osoby.

Od lipca 2018 r. siedziba GOPS mieści się w nowym budynku co znacznie przyczyniło się do poprawy warunków pracy i obsługi interesantów. W strukturach GOPS od lipca 2018 r. funkcjonuje Dzienny Dom Pomocy „ Aktywny Senior – DDP w Gminie Grodzisko Dolne”, którego głównym celem jest zwiększenie dostępności 30 niesamodzielnym osobom starszym z Gminy Grodzisko Dolne do usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w trybie dziennym oraz aktywizacji w sferze fizycznej, intelektualnej oraz społecznej. W ramach projektu uczestnicy biorą aktywny udział w zajęciach:

z muzykoterapii, ogrodniczych, plastycznych i rękodzielniczych, z psychologiem i fizjoterapeutą oraz jednodniowych wycieczkach (miejsce wycieczek wybierają uczestnicy DDP). W ramach projektu świadczone są usługi sąsiedzkie dla 8 osób. Ogólny koszt utrzymania DDP „Aktywny Senior „ w okresie od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r. wyniósł **715 120 zł**.

Ilość spraw które wpłynęły do realizacji w GOPS w Grodzisku Dolnym wyniosła na koniec 2021 r. 5887.

W ośrodku zatrudnionych było 38 pracowników, (19 osób – umowa o pracę, 21-umowa zlecenie) którzy posiadają wymagane kwalifikacje do pracy na zajmowanych stanowiskach.

W interesie naszej pracy leży dobro każdego człowieka, potrzeba służenia i niesienia pomocy ludziom znajdującym się w trudnej sytuacji.

Specyfika wykonywanej pracy przez pracowników GOPS wymaga szczególnej koncentracji i wysiłku w celu pokonywania emocji osób bezrobotnych, sfrustrowanych często bez środków do życia.

Kierownik GOPS
Andrzej Wikiera

Ocena zasobów pomocy społecznej

Autorzy:
Andrzej Wikiera

SPIS TREŚCI

STRONA

1	Wprowadzenie	3
2	Dane o sytuacji demograficznej i społecznej	3
3	Dane o korzystających z pomocy i wsparcia	11
3.1	Dane o korzystających z pomocy i wsparcia GMINA - ZADANIA OPS oraz MOPS, MOPR	37
4	Inne rodzaje pomocy i świadczeń	40
5	Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia	49
6	Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej	58
6.1	Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej	62
6.2	Zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej	62
7	Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego	62
8	Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej	65
9	Współpraca z organizacjami pozarządowymi - zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia	65
10	Wnioski końcowe	66

1. Wprowadzenie

Zgodnie z art. 16a ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej gmina i powiat oraz samorząd województwa zobowiązani są do sporządzenia corocznie oceny zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społeczno-demograficznej, która w szczególności winna obejmować: infrastrukturę, kadre, organizacje pozarządowe, nakłady finansowe ponoszone na zadania pomocy społecznej oraz informacje o osobach i rodzinach korzystających z pomocy społecznej. Niniejsza analiza opisuje ww. sytuację w gminie Grodzisko Dolne. Jest to gmina wiejska, leżąca w powiecie leżajskim. Gmina Grodzisko Dolne graniczy z gminami: Żołynia od strony zachodniej, Białobrzegi od strony południowo – zachodniej (powiat łądecki), Tryńcza od strony południowo – wschodniej (powiat przeworski), Gmina i miasto Leżajsk od strony północnej. Administracyjnie podzielona jest na 10 sołectw. Poniżej prezentujemy szczegółowe dane o: sytuacji demograficznej, rynku pracy, infrastrukturze społecznej, korzystających z pomocy i wsparcia, świadczeniach pomocy społecznej, zasobach instytucjonalnych pomocy i wsparcia, kadrze pomocy społecznej, środkach finansowych na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego, aktywności projektowo-konkursowej jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, współpracy z organizacjami pozarządowymi w obszarze pomocy społecznej.

2. Dane o sytuacji demograficznej i społecznej

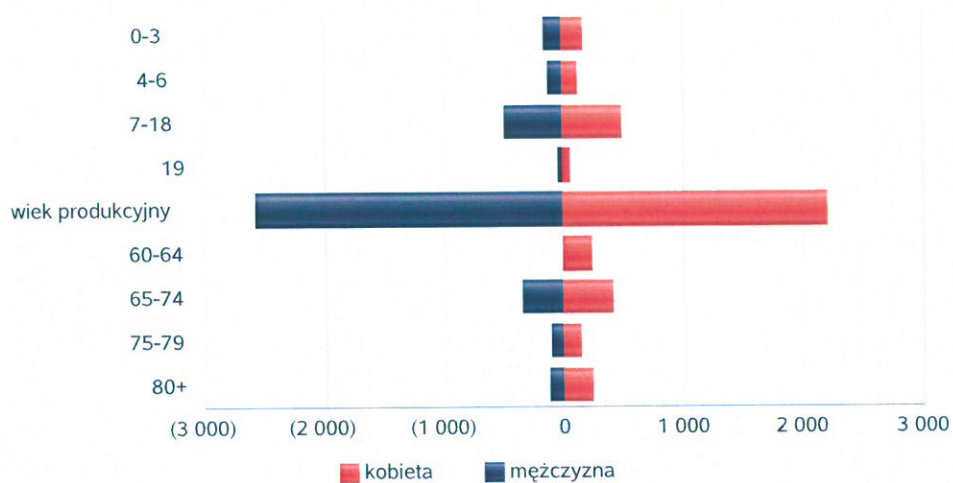
Wg stanu na dzień 31.12.2021 r. w Gminie Grodzisko Dolne zamieszkuje 8011 mieszkańców, w tym:

kobiet - 4074,
mężczyzn - 3937

W Gminie Grodzisko Dolne najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną, wskazanymi przez ośrodki pomocy społecznej w 2021 roku było: bezrobocie, ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym: rodziny niepełne i wielodzietne oraz potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym: potrzeba ochrony wielodzietności. Poniżej prezentujemy w formie graficznej i tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące: liczby rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć, wskaźnika deprywacji lokalnej, liczby długotrwale korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć i grupy wiekowe, liczby osób i rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych, liczby osób korzystających z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, liczby rodzin korzystających z poradnictwa specjalistycznego, wskaźnika pracy socjalnej, liczby rodzin korzystających z interwencji kryzysowej, wskaźnika kontraktu socjalnego w podziale na typy, wskaźnika projektów socjalnych.

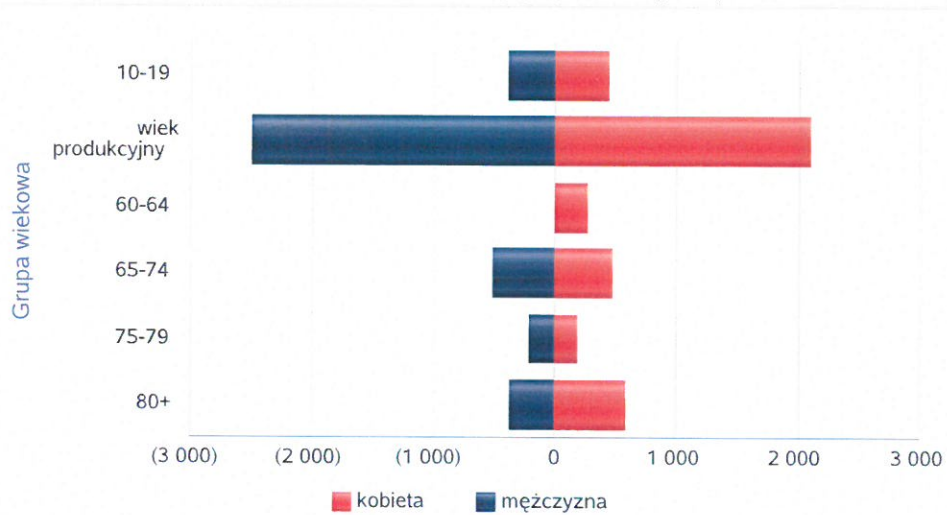
Grupa wiekowa	Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci	
	mężczyzna	kobieta
0-3	154	173
4-6	112	125
7-18	491	486
19	44	49
wiek produkcyjny	2 564	2 202
60-64		232
65-74	344	404
75-79	100	139
80+	118	229

Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci

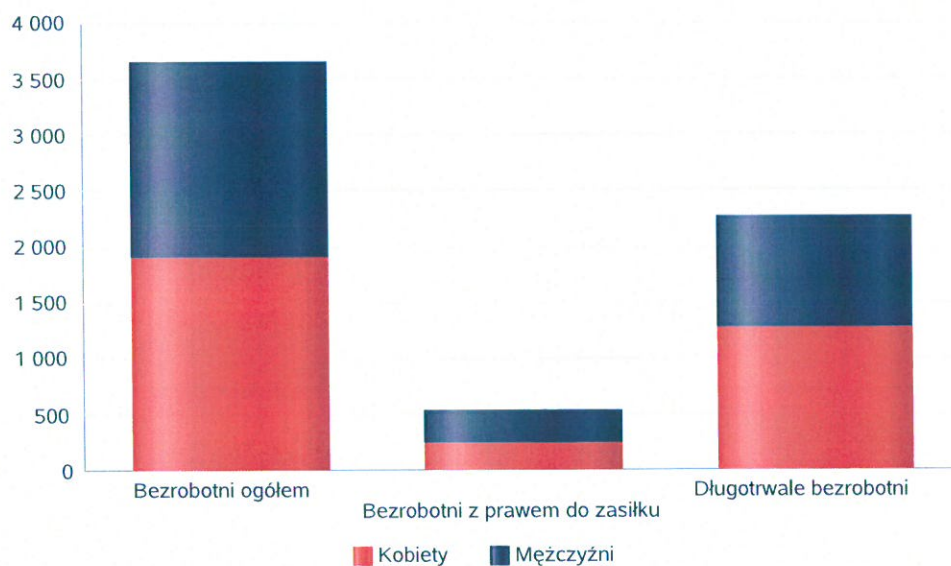
Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci		
Grupa wiekowa	mężczyzna	kobieta
10-19	373	437
wiek produkcyjny	2 490	2 096
60-64		263
65-74	502	471
75-79	206	195
80+	356	577

Prognozowana liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci

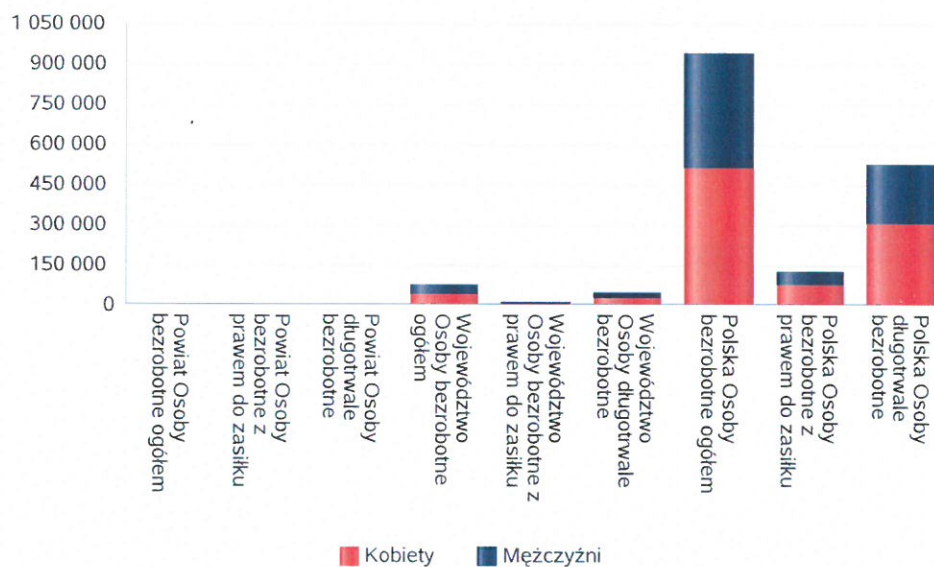
Liczba osób bezrobotnych, liczba długotrwale bezrobotnych oraz liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku (poziom powiatu)

Status	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Bezrobotni ogółem	3 656	1 755	1 901
Bezrobotni z prawem do zasiłku	528	277	251
Długotrwale bezrobotni	2 266	993	1 273

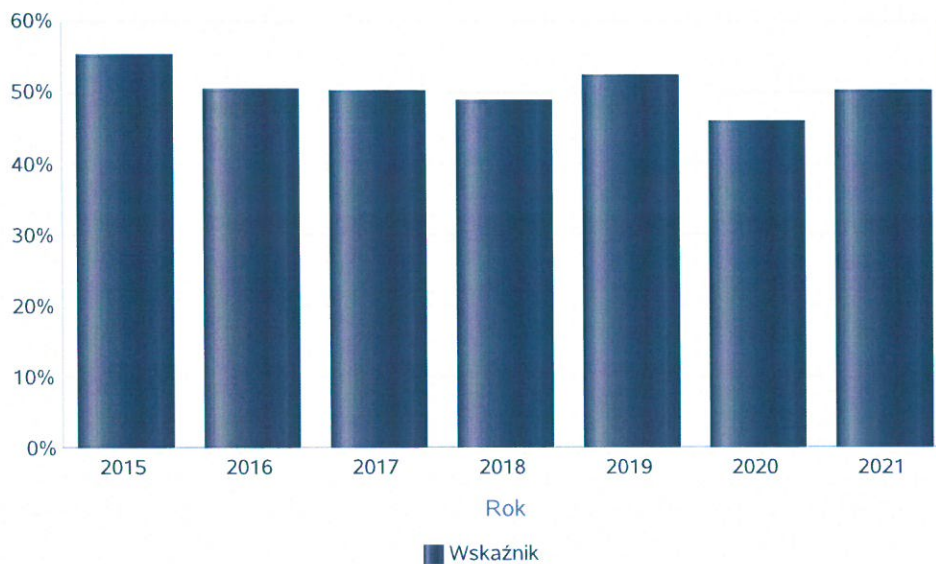
Wykres prezentuje liczbę osób bezrobotnych, liczbę bezrobotnych długotrwale oraz liczbę osób bezrobotnych z prawem do zasiłku, ogółem i w podziale na płeć.

Status	Powiat		Województwo		Polska	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
Osoby bezrobotne ogółem	1 901	1 755	41 090	36 201	510 303	432 720
Osoby bezrobotne z prawem do zasiłku	251	277	5 665	4 829	73 674	53 002
Osoby długotrwale bezrobotne	1 273	993	26 350	20 414	301 660	226 997

Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej. Wskaźnik obliczany jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem.

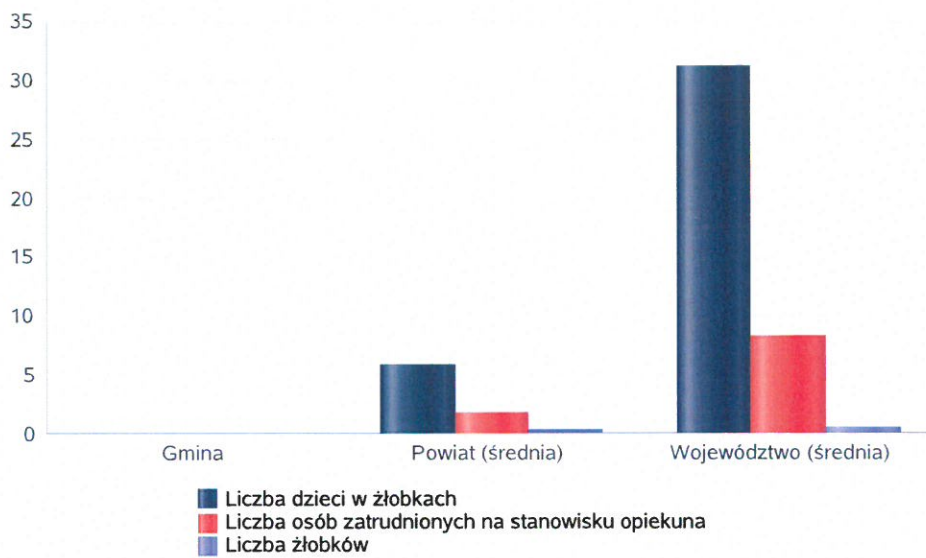
Rok	Wskaźnik
2015	55%
2016	50%
2017	50%
2018	49%
2019	52%
2020	46%
2021	50%

Liczba placówek i miejsc dla dzieci

Jednostka terytorialna	Miara	Wartość liczbową
Gmina	Liczba dzieci w żłobkach	0,00
Gmina	Liczba osób zatrudnionych na stanowisku opiekuna	0,00
Gmina	Liczba żłobków	0,00
Powiat (średnia)	Liczba dzieci w żłobkach	5,80
Powiat (średnia)	Liczba osób zatrudnionych na stanowisku opiekuna	1,80
Powiat (średnia)	Liczba żłobków	0,40
Województwo (średnia)	Liczba dzieci w żłobkach	31,13
Województwo (średnia)	Liczba osób zatrudnionych na stanowisku opiekuna	8,28
Województwo (średnia)	Liczba żłobków	0,60

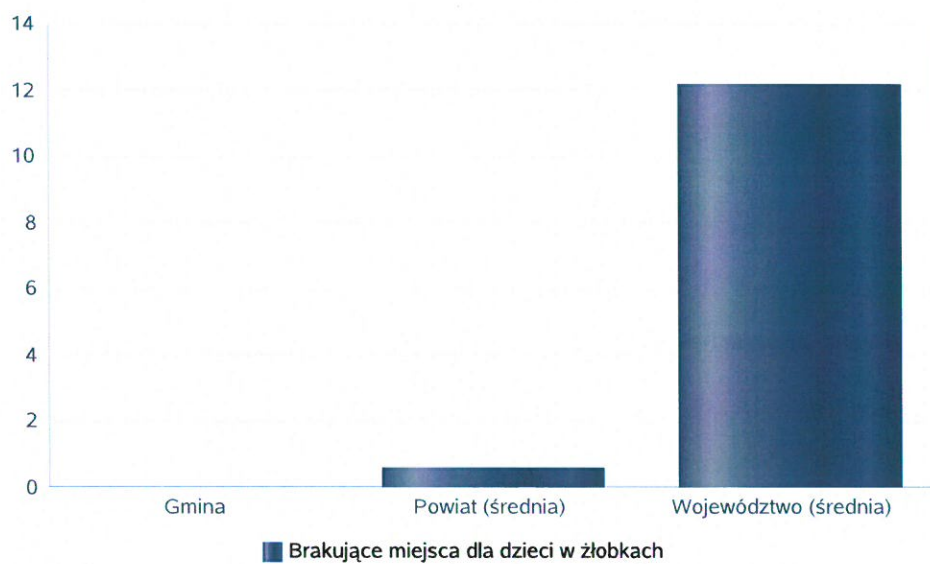
Infrastruktura opieki nad dziećmi

Liczba placówek i miejsc dla dzieci

Jednostka terytorialna	Miara	Wartość liczbowa
Gmina	Brakujące miejsca dla dzieci w żłobkach	0,00
Powiat (średnia)	Brakujące miejsca dla dzieci w żłobkach	0,60
Województwo (średnia)	Brakujące miejsca dla dzieci w żłobkach	12,15

Infrastruktura opieki nad dziećmi

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA (stan na 31.XII)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2020	Rok oceny 2021	Prognoza 2022*
INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA				
Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy	1	6	6	6
Liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne z zasobów gminy	2	0	0	0
w tym z wiersza 1: Liczba mieszkań socjalnych (lokali)	3	0	0	0
Liczba oczekujących na mieszkanie socjalne	4	0	0	0
Liczba wyroków eksmisyjnych bez wskazania lokalu socjalnego	5	0	0	0
Liczba klubów i innych miejsc spotkań dla seniorów	6	4	4	4
Liczba hospicjów	7	0	0	0
Liczba ośrodków dla cudzoziemców	8	X	X	X

* Wielkość prognozy nie dotyczy wartości przyrostu lub spadku. W przypadku braku możliwości oszacowania wielkości liczbowych dla prognozy należy wpisać liczby odpowiadające danym z kolumny "Rok oceny 2021". Niniejsza instrukcja dotyczy wypełniania wszystkich tabel OZPS.

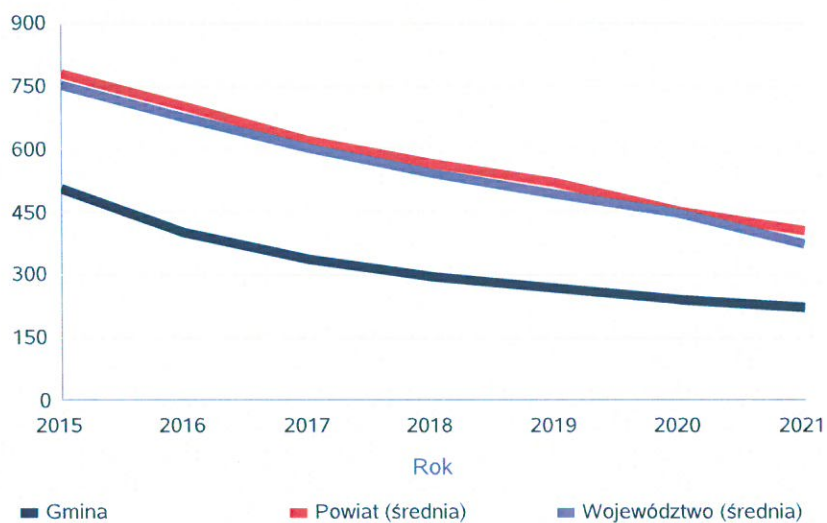
3. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia

W Gminie Grodzisko Dolne najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną, wskazanymi przez ośrodki pomocy społecznej w 2021 roku było kolejno: bezrobocie, ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym: rodziny niepełne i wielodzietne oraz potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym: potrzeba ochrony wielodzietności. Poniżej prezentujemy w formie graficznej i tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące: liczby rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć, wskaźnika deprivacji lokalnej, liczby długotrwale korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć i grupy wiekowe, liczby osób i rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych, liczby osób korzystających z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, liczby rodzin korzystających z poradnictwa specjalistycznego, wskaźnika pracy socjalnej, liczby rodzin korzystających z interwencji kryzysowej, wskaźnika kontraktu socjalnego w podziale na typy, wskaźnika projektów socjalnych.

Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji

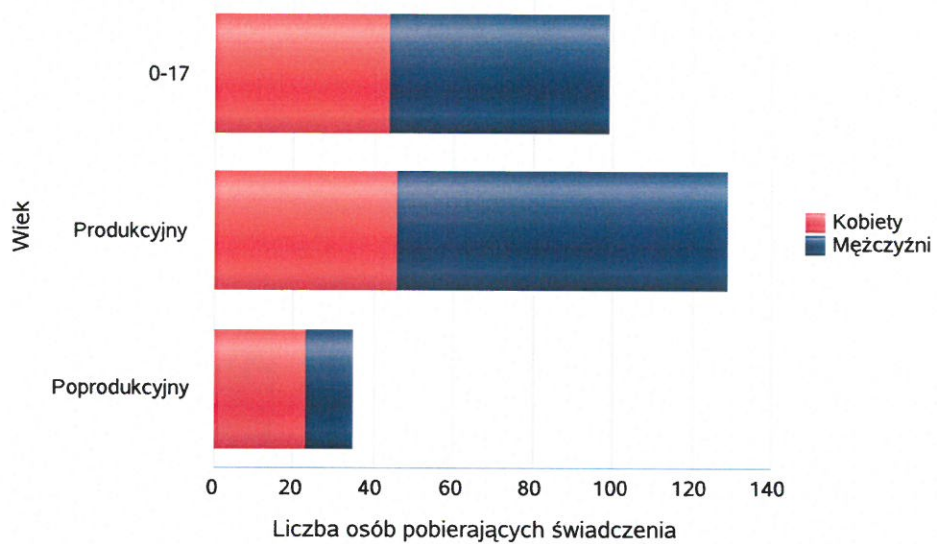
	Liczba świadczeniobiorców						
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gmina	506	400	335	295	267	239	220
Powiat (średnia)	782	704	620	565	520	452	404
Województwo (średnia)	751	674	600	540	490	447	374

Liczba świadczeniobiorców

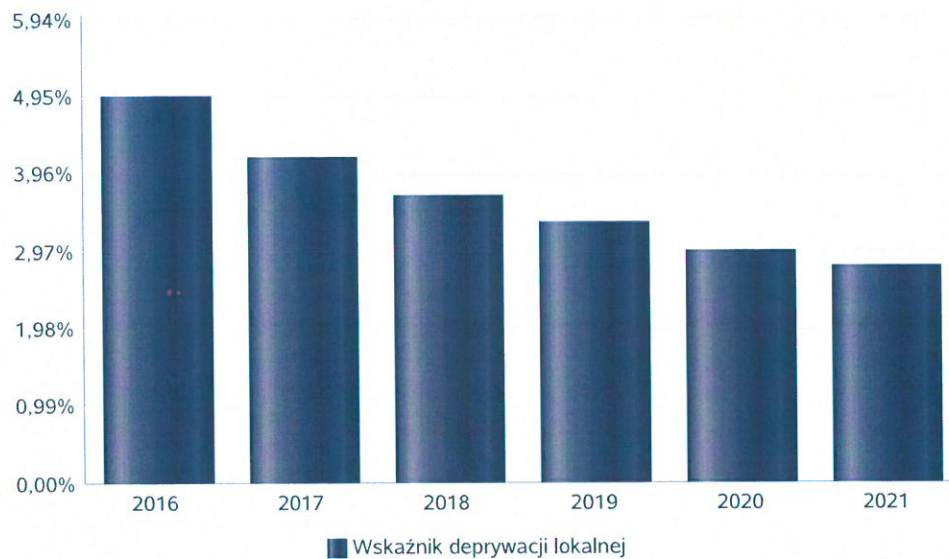
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć wg liczby wypłaconych świadczeń

Grupa	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
0-17	99	44	55
Produkcyjny	129	46	83
Poprodukcyjny	35	23	12

Wskaźnik deprivacji lokalnej

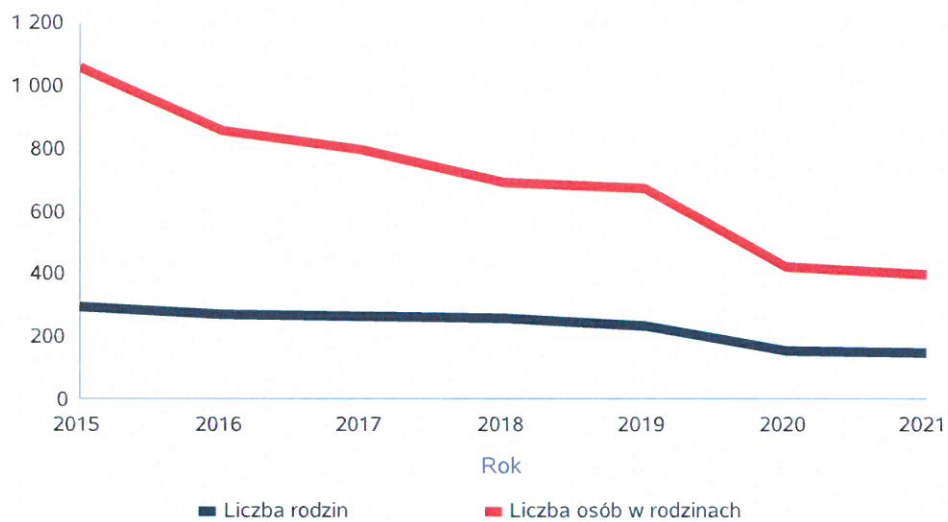
Rok	Wskaźnik deprivacji lokalnej
2016	4,95%
2017	4,16%
2018	3,67%
2019	3,33%
2020	2,98%
2021	2,77%

Liczba rodzin i liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2015	292	1 059
2016	270	854
2017	265	793
2018	259	690
2019	234	674
2020	155	426
2021	150	398

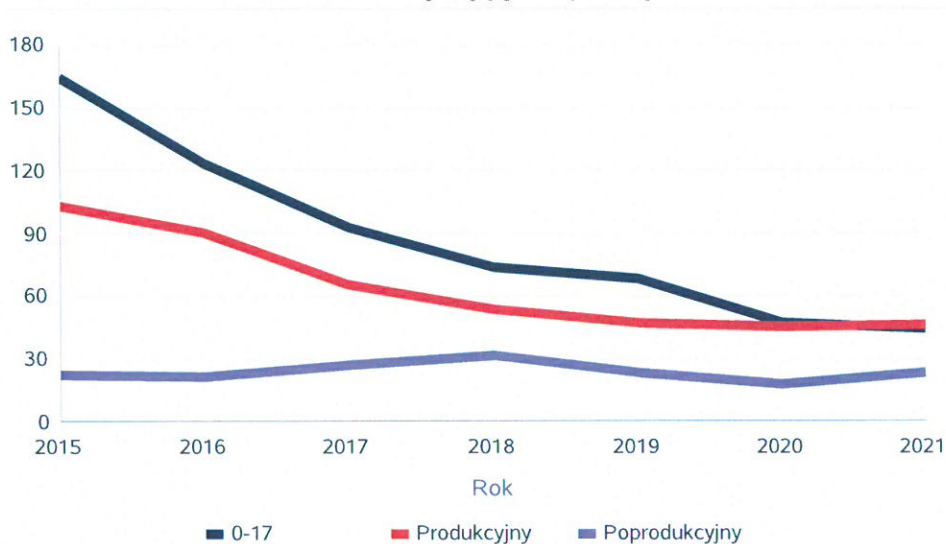
Korzystający z pomocy społecznej

Liczba kobiet korzystających z pomocy społecznej

Poziom	Wiek	Liczba kobiet korzystających z pomocy						
		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Grodzisko Dolne	0-17	164	123	93	74	68	47	44
	Produkcyjny	103	90	65	53	47	45	46
	Poprodukcyjny	22	21	27	31	23	18	23
Powiat (średnia)	0-17	275	243	203	178	158	140	129
	Produkcyjny	331	288	253	221	199	174	166
	Poprodukcyjny	51	49	54	56	53	45	39
Województwo (średnia)	0-17	200	175	148	132	115	102	85
	Produkcyjny	246	212	183	159	144	141	117
	Poprodukcyjny	44	47	51	53	54	51	47

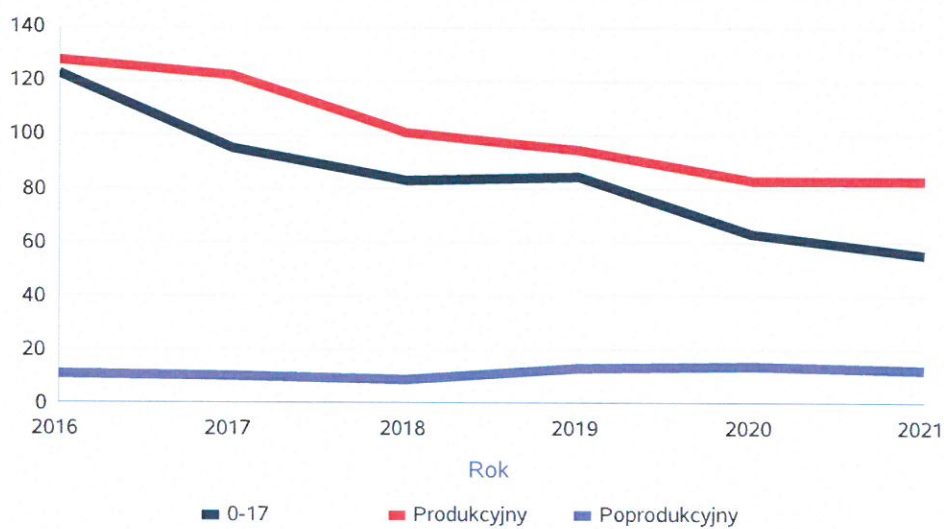
Liczba kobiet korzystających z pomocy

Liczba mężczyzn korzystających z pomocy społecznej

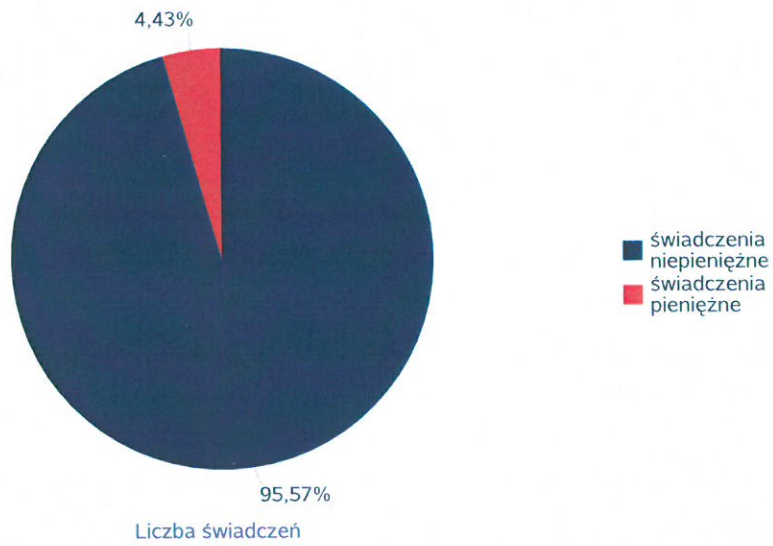
Poziom	Wiek	Liczba mężczyzn korzystających z pomocy					
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
Grodzisko Dolne	0-17	123	95	83	84	63	55
	Produkcyjny	128	122	101	94	83	83
	Poprodukcyjny	11	10	9	13	14	12
Powiat (średnia)	0-17	272	220	196	179	155	142
	Produkcyjny	318	295	262	227	213	206
	Poprodukcyjny	20	21	23	25	24	23
Województwo (średnia)	0-17	187	159	142	125	110	93
	Produkcyjny	224	206	185	168	172	149
	Poprodukcyjny	16	19	19	20	20	19

Liczba mężczyzn korzystających z pomocy

Liczba świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z pomocy społecznej

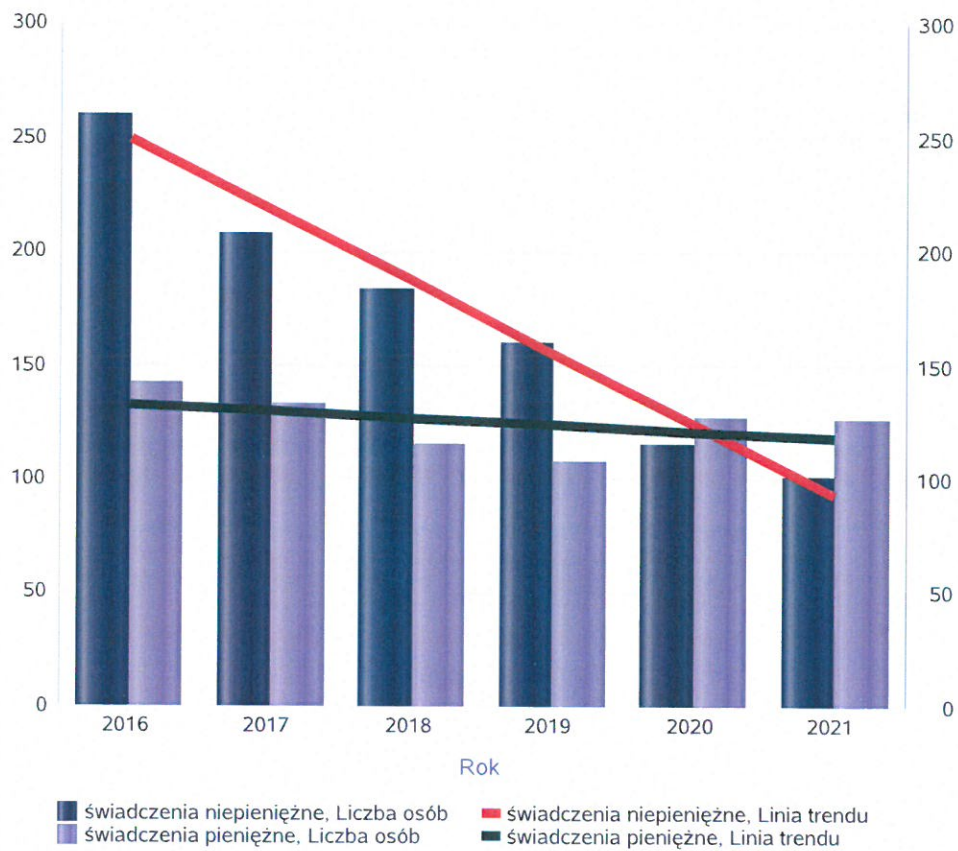
Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń
świadczenia niepieniężne	11 869
świadczenia pieniężne	550

Liczba osób korzystających z świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

Rodzaj świadczenia	Liczba osób					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
świadczenia niepieniężne	260	208	183	160	115	101
świadczenia pieniężne	142	133	115	108	127	126

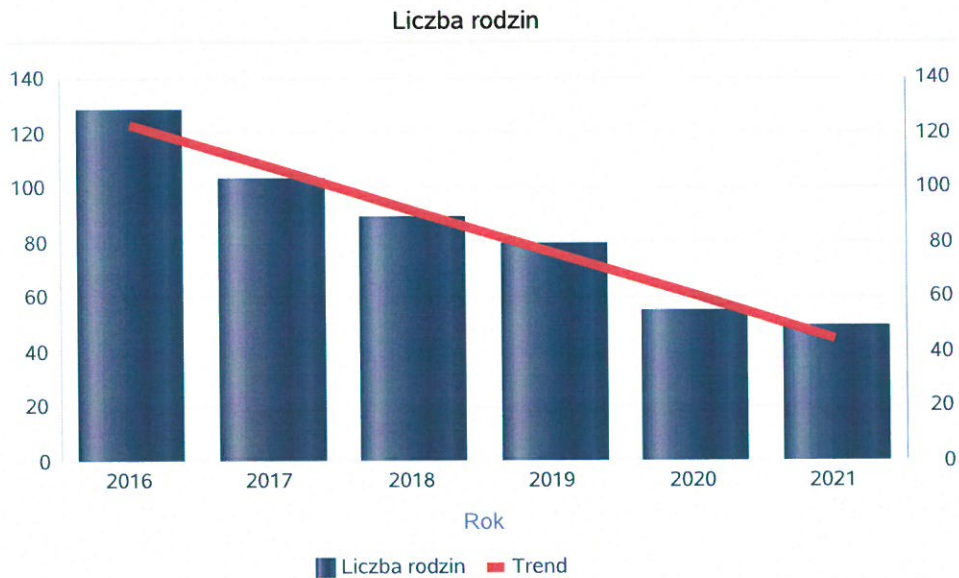
Liczba osób korzystających z świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

Liczba rodzin korzystających z świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
świadczenia niepieniężne	128	103	89	79	55	49
świadczenia pieniężne	138	131	113	105	126	122

świadczenia niepieniężne

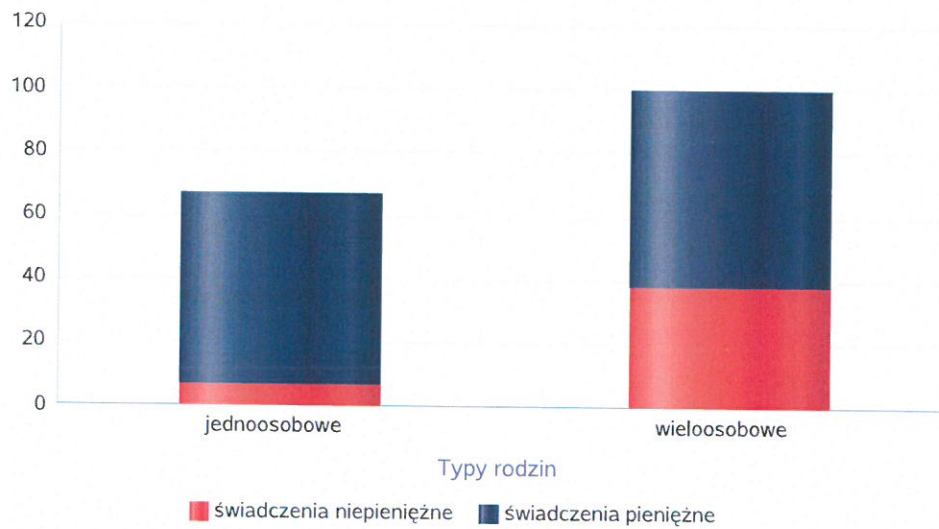
świadczenia pieniężne

Rodzaje świadczeń, z których korzystają poszczególne typy rodzin

Typy rodzin	Liczba rodzin pobierających świadczenia		
	Ogółem	Świadczenia pieniężne	Świadczenia niepieniężne
jednoosobowe	63	60	7
wielooosobowe	76	62	38

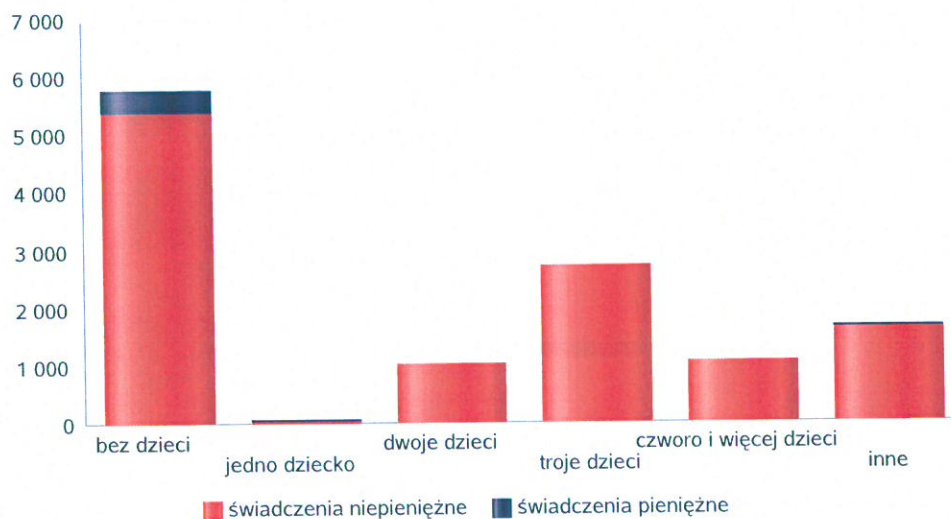
Liczba rodzin pobierających świadczenia

Rodzaje świadczeń, z których korzystają poszczególne typy rodzin ze względu na liczbę dzieci

Typ rodziny	Liczba świadczeń		
	Ogółem	Świadczenia pieniężne	Świadczenia niepieniężne
bez dzieci	5801	427	5374
jedno dziecko	80	32	48
dwoje dzieci	1046	19	1027
troje dzieci	2750	31	2719
czworo i więcej dzieci	1084	11	1073
inne	1658	30	1628

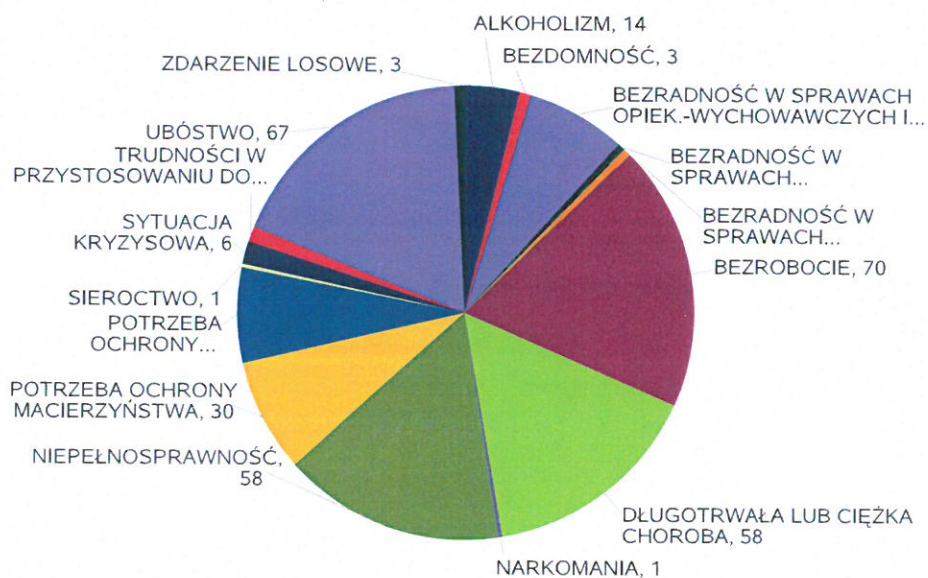
Liczba świadczeń

Powody udzielania pomocy rodzinom

Powody udzielenia pomocy i wsparcia - ranking	LICZBA RODZIN OGÓŁEM
BEZROBOCIE	70
UBÓSTWO	67
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	58
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	58
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	30
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	26
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA - W TYM: POTRZEBA OCHRONY WIELODZIETNOŚCI	25
ALKOHOLIZM	14
SYTUACJA KRYZYSOWA	6
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	4
BEZDOMNOŚĆ	3
ZDARZENIE LOSOWE	3
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM - W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	2
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM - W TYM: RODZINY WIELODZIETNE	2
NARKOMANIA	1
SIEROCTWO	1

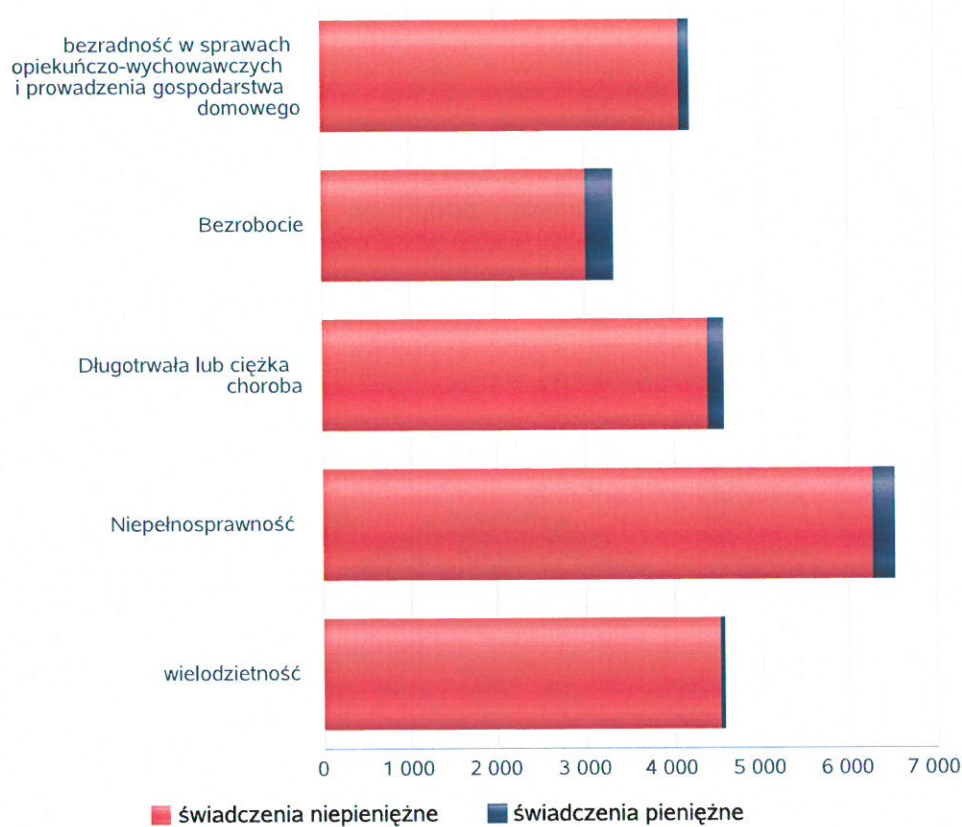
Powody udzielenia pomocy i wsparcia

Główne powody przyznania świadczeń w roku

Powód przyznania	Ogółem	Liczba świadczeń	
		świadczenia niepieniężne	świadczenia pieniężne
Niepełnosprawność	6 523	6 285	238
wielodzietność	4 578	4 529	49
Długotrwała lub ciężka choroba	4 576	4 391	185
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	4 200	4 088	112
Bezrobocie	3 328	3 010	318

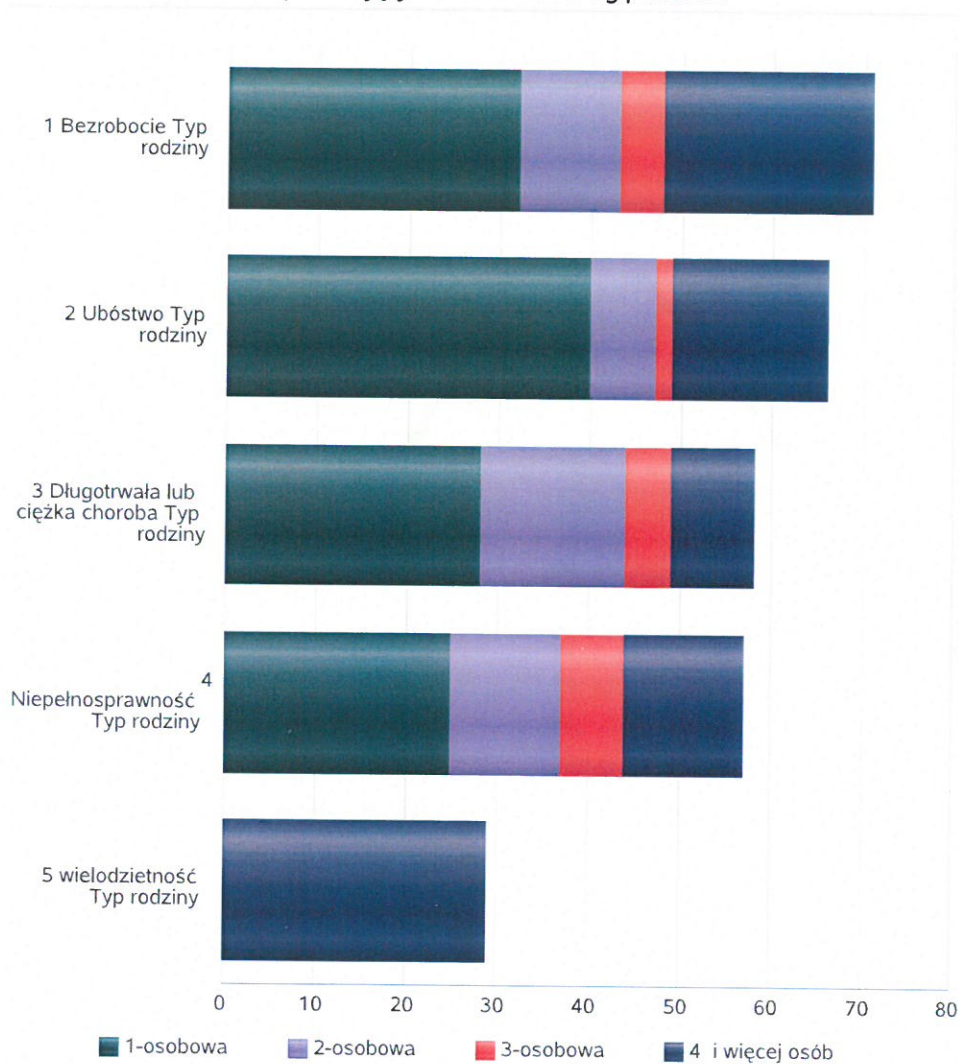
Liczba świadczeń

Główne powody przyznawania pomocy dla rodzin jednoosobowych i wieloosobowych

Powód przyznania	Typ rodziny				
	Ogółem	1-osobowa	2-osobowa	3-osobowa	4 i więcej osób
Bezrobocie	71	32	11	5	23
Ubóstwo	66	40	7	2	17
Długotrwała lub ciężka choroba	58	28	16	5	9
Niepełnosprawność	57	25	12	7	13
wielodzietność	29				29

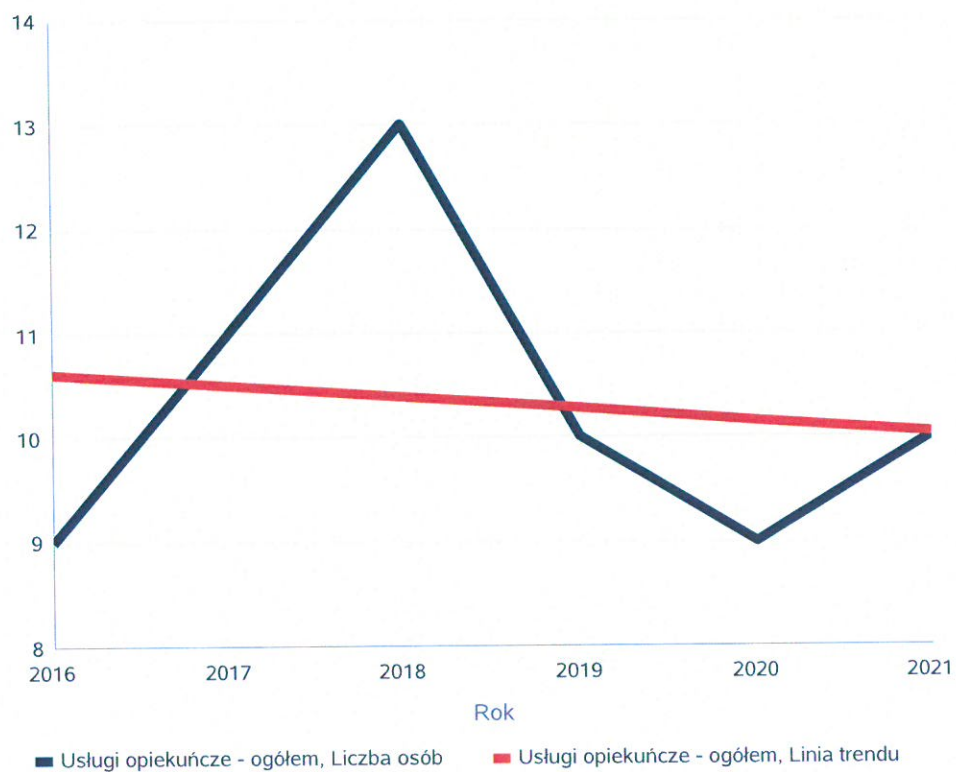
Liczba rodzin pobierających świadczenia wg powodów

Liczba osób korzystających ze usług opiekuńczych

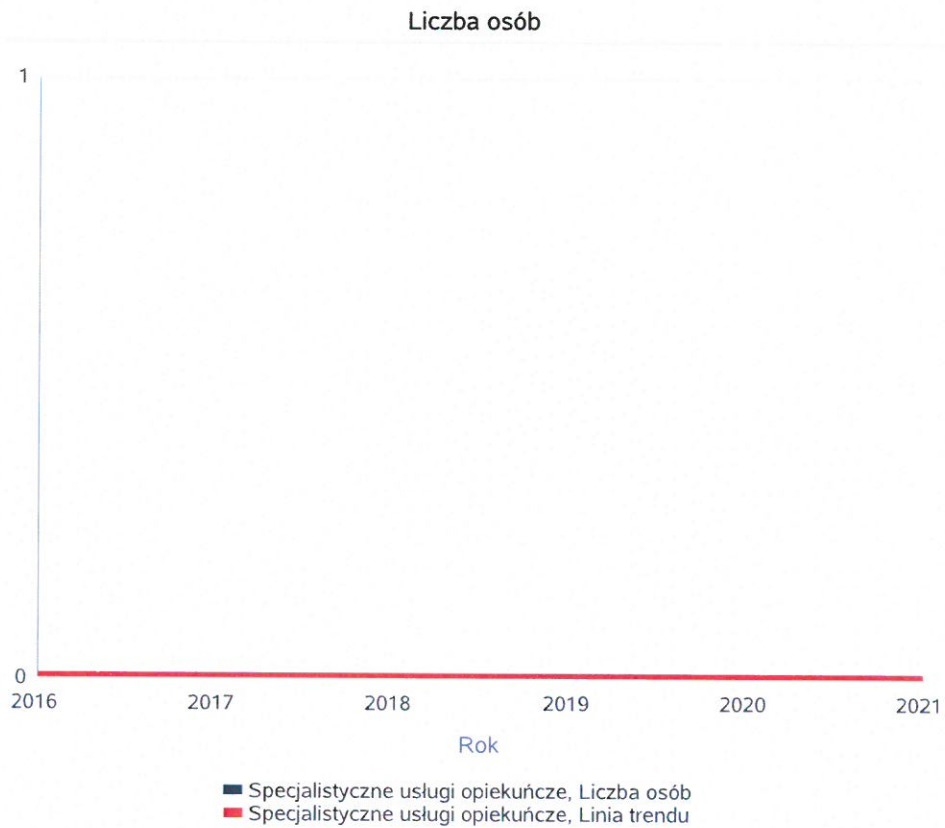
Rok	Liczba osób
2016	9
2017	11
2018	13
2019	10
2020	9
2021	10

Liczba osób

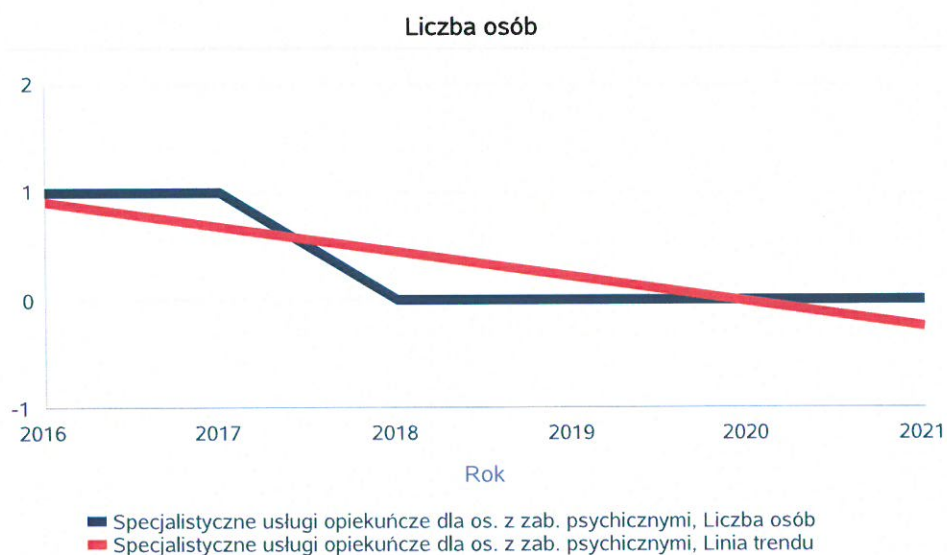
Liczba osób korzystających z specjalistycznych usług opiekuńczych

Rok	Liczba osób
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Liczba osób korzystających z usług specjalistycznych opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi

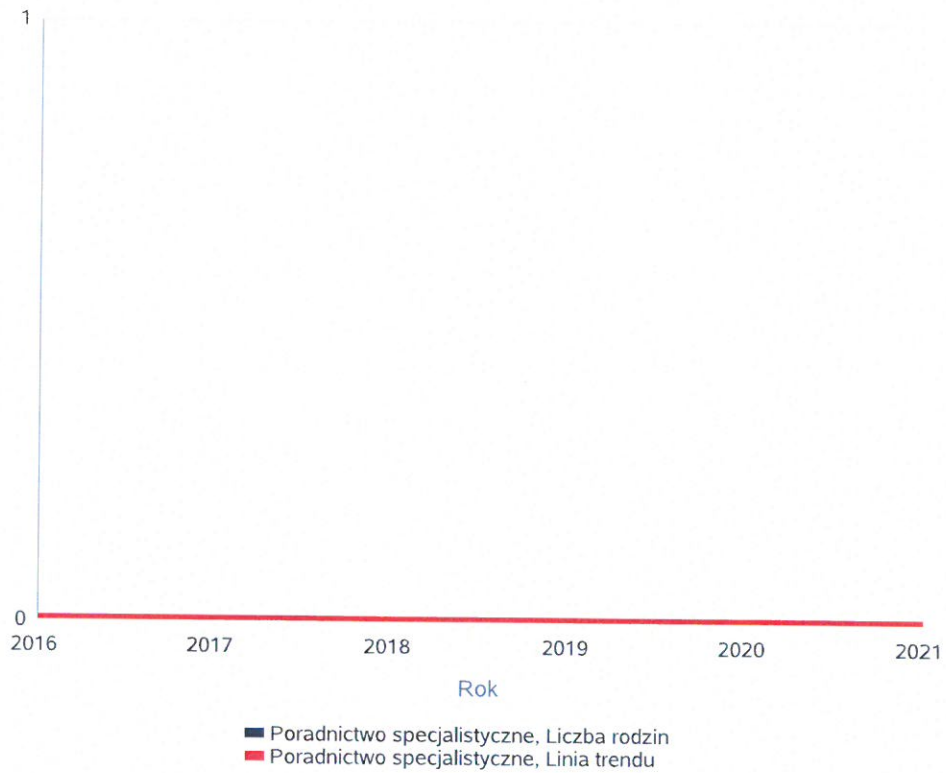
Rok	Liczba osób
2016	1
2017	1
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Liczba rodzin korzystających z poradnictwa specjalistycznego

Rodzaj	Liczba rodzin w latach					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Poradnictwo specjalistyczne	0	0	0	0	0	0

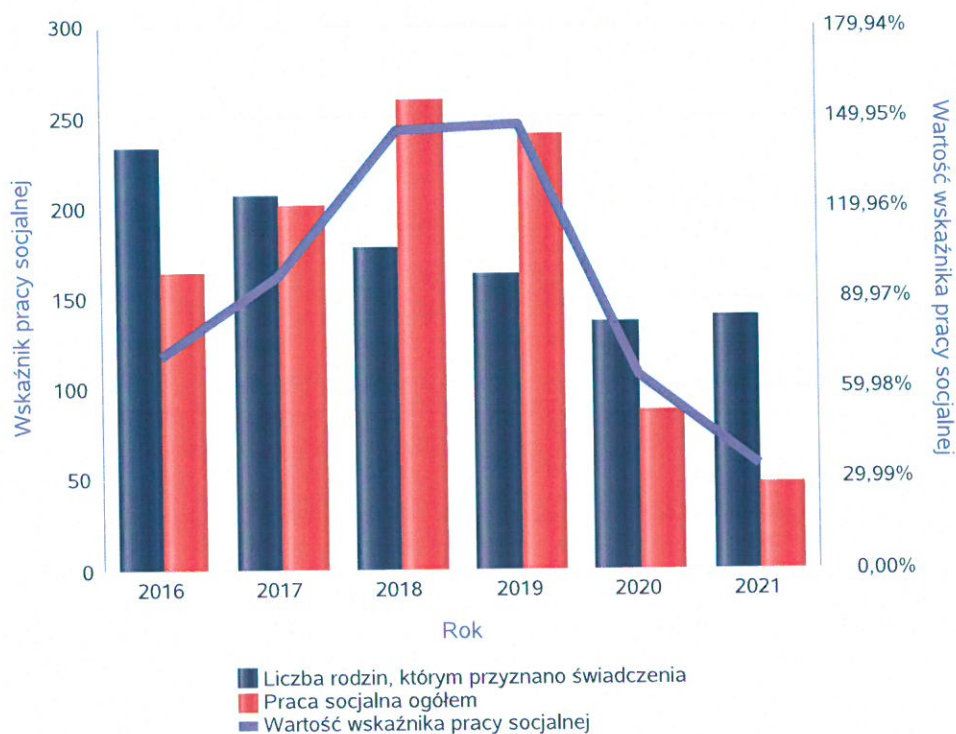
Liczba rodzin

Wskaźnik pracy socjalnej - wskaźnik obliczany jako stosunek liczby rodzin objętych pracą socjalną do rodzin osób, którym przyznano świadczenie pomnożony przez 100%

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Wskaźnik pracy socjalnej	70,39%	97,57%	145,51%	147,24%	64,23%	34,29%
Liczba rodzin, którym przyznano świadczenia	233	206	178	163	137	140
Praca socjalna ogółem	164	201	259	240	88	48

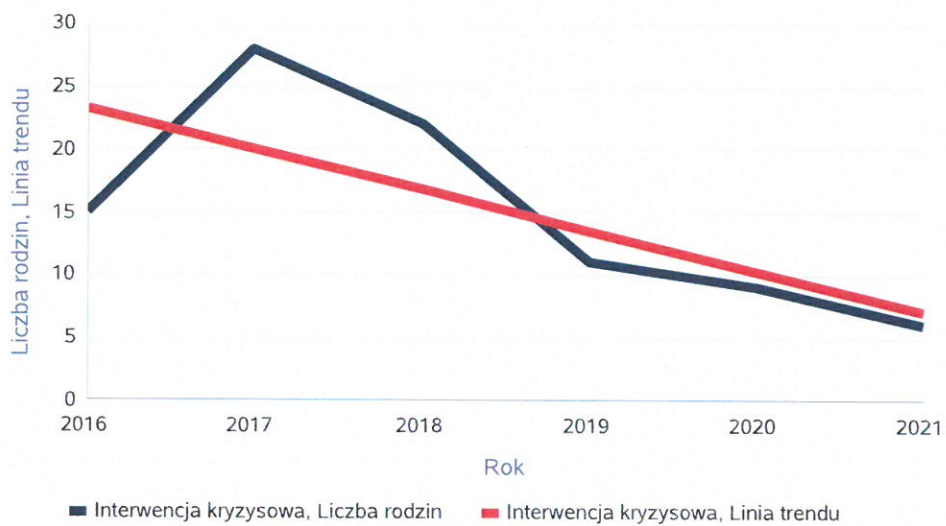
Wskaźnik pracy socjalnej

Liczba rodzin korzystających z interwencji kryzysowej

Udzielone świadczenia	Liczba rodzin					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Interwencja kryzysowa	15	28	22	11	9	6

Liczba rodzin korzystających z interwencji kryzysowej

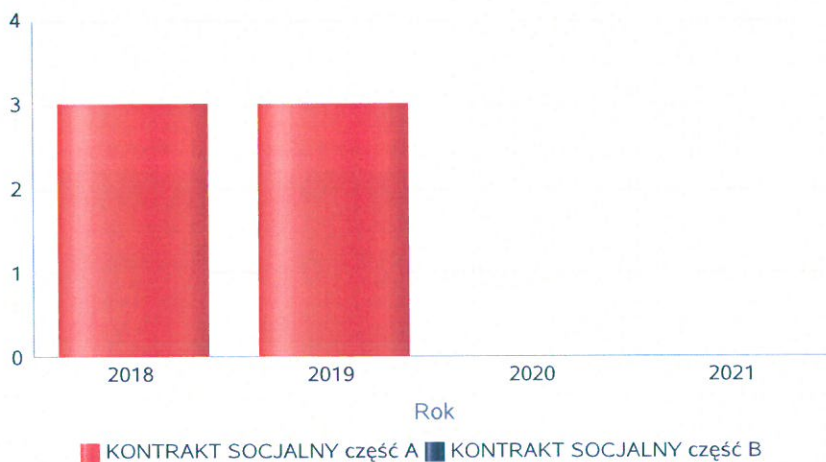

Kontrakt socjalny

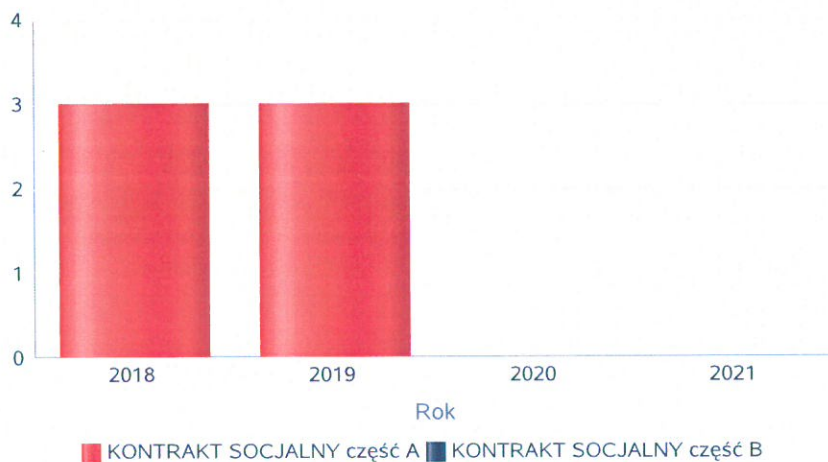
Wskaźnik obliczany jako udział osób objętych kontraktem socjalnym typu A i typu B w ogólnej liczbie osób nim objętych

Rok	Praca socjalna	Liczba kontraktów/projektów	Liczba osób objętych kontraktami/projektami socjalnymi
2018	KONTRAKT SOCJALNY część A	3	3
	KONTRAKT SOCJALNY część B	0	0
2019	KONTRAKT SOCJALNY część A	3	3
	KONTRAKT SOCJALNY część B	0	0
2020	KONTRAKT SOCJALNY część A	0	0
	KONTRAKT SOCJALNY część B	0	0
2021	KONTRAKT SOCJALNY część A	0	0
	KONTRAKT SOCJALNY część B	0	0

Liczba kontraktów/projektów

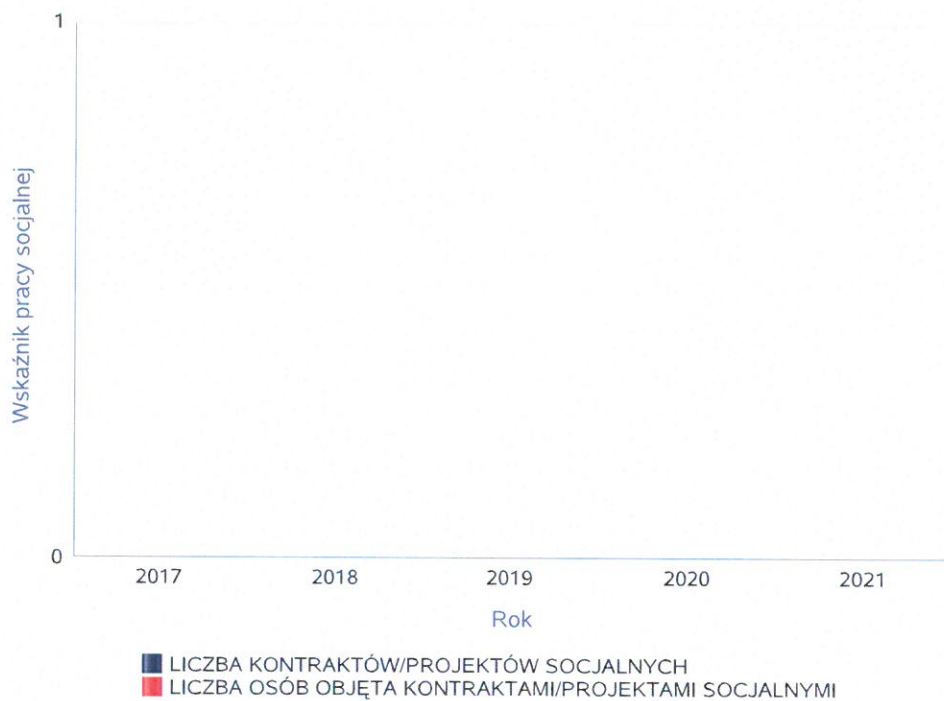

Liczba osób objętych kontraktami/projektami socjalnymi

Liczba projektów społecznych w odniesieniu do liczby osób nimi objętych

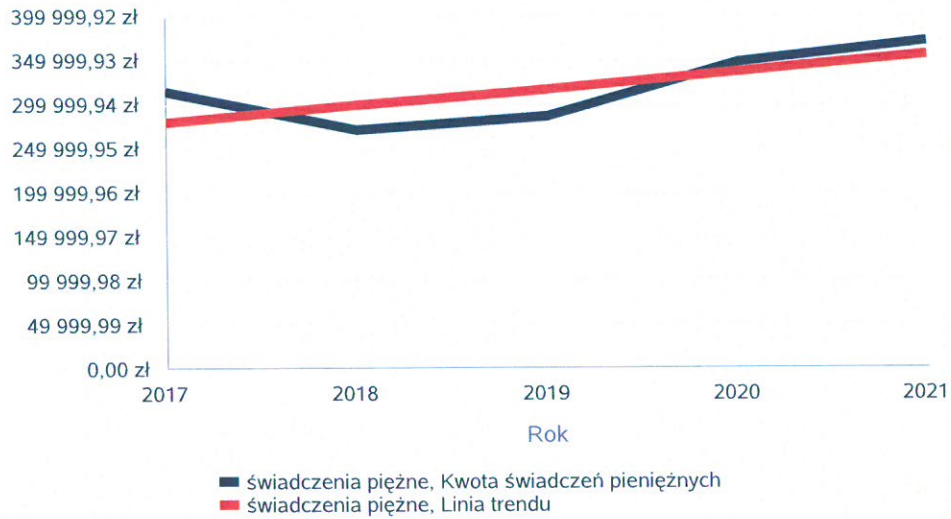
	2017	2018	2019	2020	2021
LICZBA KONTRAKTÓW/PROJEKTÓW SOCJALNYCH	0	0	0	0	0
LICZBA OSÓB OBJĘTA KONTRAKTAMI/PROJEKTAMI SOCJALNYMI	0	0	0	0	0

Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej

Rok	Kwota świadczeń pieniężnych
2017	314 923,14 zł
2018	270 392,62 zł
2019	287 119,12 zł
2020	346 489,42 zł
2021	370 539,34 zł

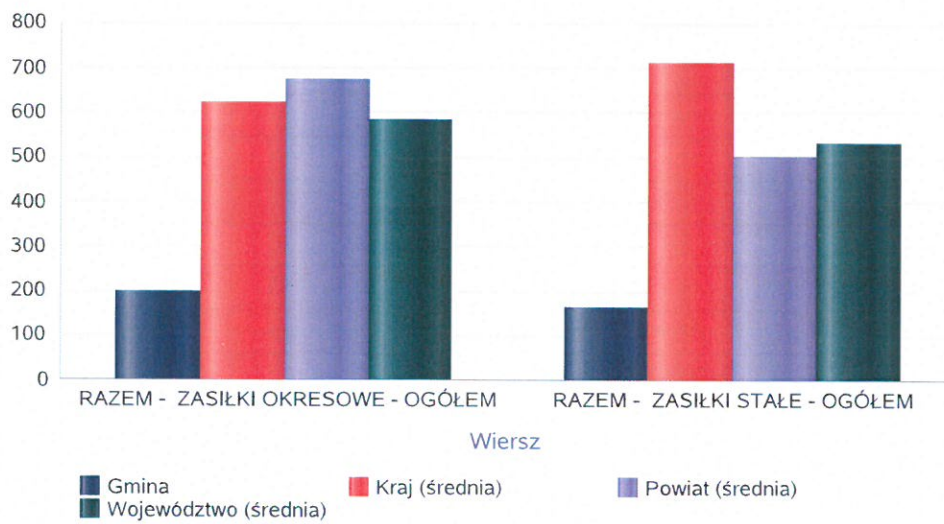
Kwota świadczeń pieniężnych

Podstawowe statystyki dla świadczeń pieniężnych

Poziom	Wiersz	Liczba świadczeń
Gmina	RAZEM - ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	200
	RAZEM - ZASIŁKI STAŁE - OGÓŁEM	162
Powiat (średnia)	RAZEM - ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	674
	RAZEM - ZASIŁKI STAŁE - OGÓŁEM	500
Województwo (średnia)	RAZEM - ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	582
	RAZEM - ZASIŁKI STAŁE - OGÓŁEM	534
Kraj (średnia)	RAZEM - ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	622
	RAZEM - ZASIŁKI STAŁE - OGÓŁEM	711

Liczba świadczeń

**DANE O KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY I WSPARCIA
w całym okresie sprawozdawczym**

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2020	Rok oceny 2021	Prognoza 2022
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM UDZIELONO POMOCY I WSPARCIA				
Liczba osób	1	426	430	430
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIE				
Liczba osób	2	239	220	220
W tym: osoby długotrwale korzystające	3	137	114	114
Wiek 0-17	4	95	82	82
Wiek produkcyjny *	5	124	117	117
Wiek poprodukcyjny **	6	20	22	22
Liczba rodzin	7	137	140	140
Liczba osób w rodzinach	8	371	364	364
w tym: KOBIETY (z wierszy 2-6)				
Ogółem	9	111	101	101
W tym: osoby długotrwale korzystające	10	65	57	57
Wiek 0-17	11	40	34	34
Wiek 18-59	12	60	53	53
Wiek 60 lat i więcej	13	11	14	14
OSOBY I RODZINY, Z KTÓRYMI PRZEPROWADZONO WYWIAD ŚRODOWISKOWY				
Liczba osób ogółem	14	201	223	220
Liczba rodzin	15	194	217	220
Liczba osób w rodzinach	16	445	484	450
KONTRAKT SOCJALNY				
Liczba zawartych kontraktów socjalnych - ogółem	17	0	0	0
Liczba osób objętych kontraktem socjalnym - ogółem	18	0	0	0

* wiek produkcyjny: kobiety w wieku 18-59 lat, mężczyźni 18-64 lat

** wiek poprodukcyjny: kobiety w wieku 60 i więcej, mężczyźni 65 i więcej

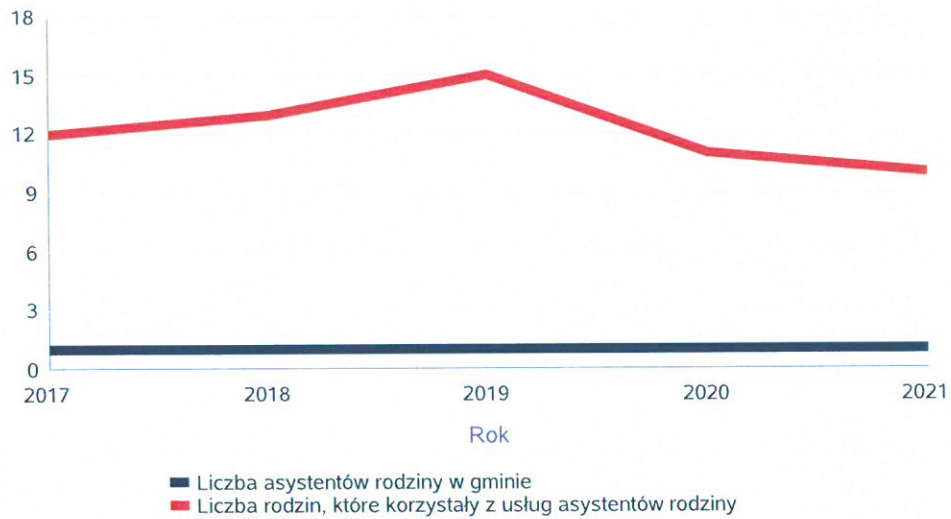
3.1. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia GMINA - ZADANIA OPS oraz MOPS, MOPR

W 2021 roku na podstawie wydanych decyzji pomoc i wsparcie otrzymało 220 osób. Pomoc ta miała charakter świadczeń w formach pieniężnych i niepieniężnych. W gminie funkcjonował 1 asystent rodziny, który objął swoją opieką 10 rodzin. Poniżej prezentujemy w formie graficznej i tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące: świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej w podziale na zasiłki stałe, okresowe oraz celowe, liczby asystentów rodziny, liczby rodzin wspieranych i liczby osób objętych pracą socjalną.

Liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny

	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba asystentów rodziny w gminie	1	1	1	1	1
Liczba rodzin, które korzystały z usług asystentów rodziny	12	13	15	11	10

Liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin

**Dane o osobach korzystających z pomocy i wsparcia
GMINA - ZADANIA OPS ORAZ MOPS, MOPR
wypełniają wyłącznie gminy i miasta na prawach powiatu
w całym okresie sprawozdawczym**

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2020	Rok oceny 2021	Prognoza 2022
ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ				
ZASIŁEK STAŁY				
Liczba osób	1	16	17	17
Kwota świadczeń w złotych	2	92 566	98 375	98 375
W tym: (wiersze 3-6)				
Zasiłek stały dla osób samotnie gospodarujących				
Liczba osób	3	14	15	15
Kwota świadczeń w złotych	4	89 247	96 859	96 859
Zasiłek stały dla osoby w rodzinie				
Liczba osób	5	2	2	2
Kwota świadczeń w złotych	6	3 319	1 516	1 516
ZASIŁEK OKRESOWY				
Liczba osób	7	40	36	36
Kwota świadczeń w złotych	8	73 454	75 009	75 009
W tym: (wiersze 9-16)				
Zasiłek okresowy z tytułu bezrobocia				
Liczba osób	9	36	32	32
Kwota świadczeń w złotych	10	66 754	70 350	70 350
Zasiłek okresowy z tytułu długotrwałej choroby				
Liczba osób	11	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	12	0	0	0
Zasiłek okresowy z tytułu niepełnosprawności				
Liczba osób	13	3	2	2
Kwota świadczeń w złotych	14	4 387	1 154	1 154
Zasiłek okresowy z tytułu możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego				
Liczba osób	15	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	16	0	0	0
Zasiłek okresowy kontynuowany niezależnie od dochodu na podstawie art. 38 ust. 4a i 4b				
Liczba osób	17	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	18	0	0	0
ZASIŁEK CELOWY				
Liczba osób	19	111	107	107
Kwota świadczeń w złotych	20	177 469	180 233	180 233
W tym: (wiersze 21 - 22)				
ZASIŁEK CELOWY PRYZYCNANY W RAMACH PROGRAMU WIELOLETNIEGO "POSILEK W SZKOLE I W DOMU"				
Liczba osób	21	85	54	54
Kwota świadczeń w złotych	22	150 161	134 967	134 967
ZASIŁEK CELOWY PRYZYCNANY NIEZALEŻNIE OD DOCHODU na podstawie art. 39a ust. 1 i 2				

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2020	Rok oceny 2021	Prognoza 2022
Liczba osób	23	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	24	0	0	0
ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ				
POSIŁEK OGÓLEM				
Liczba osób	25	106	88	88
Kwota świadczeń w złotych	26	34 819	42 066	42 066
W tym: (z wierszy 25 - 26)				
DLA DZIECI				
Liczba osób	27	104	87	87
Kwota świadczeń w złotych	28	31 360	38 002	38 002
W tym (z wierszy 25-26):				
POSIŁEK świadczenie przyznane w ramach programu wieloletniego "POSIŁEK W SZKOLE I W DOMU"				
Liczba osób	29	106	88	88
Kwota świadczeń w złotych	30	34 819	42 066	42 066
W tym (z wierszy 29-30):				
DLA DZIECI				
Liczba osób	31	104	87	87
Kwota świadczeń w złotych	32	31 360	38 002	38 002
SCHRONIENIE - OGÓLEM				
Liczba osób	33	0	3	3
Kwota świadczeń w złotych	34	0	6 704	6 704
UBRANIE				
Liczba osób	35	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	36	0	0	0
SPRAWIENIE POGRZEBU				
Liczba osób	37	0	2	2
Kwota świadczeń w złotych	38	0	9 270	9 270
ODPŁATNOŚĆ GMINY ZA POBYT W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczba osób	39	18	16	16
Kwota świadczeń w złotych	40	462 886	491 676	491 676
WSPIERANIE RODZINY I PIECZA ZASTĘPCZA				
Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	41	11	10	10
Liczba rodzin wspierających	42	0	0	0
Liczba asystentów rodziny	43	1	1	1
Odplatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej w złotych	44	21 712	21 811	25 000

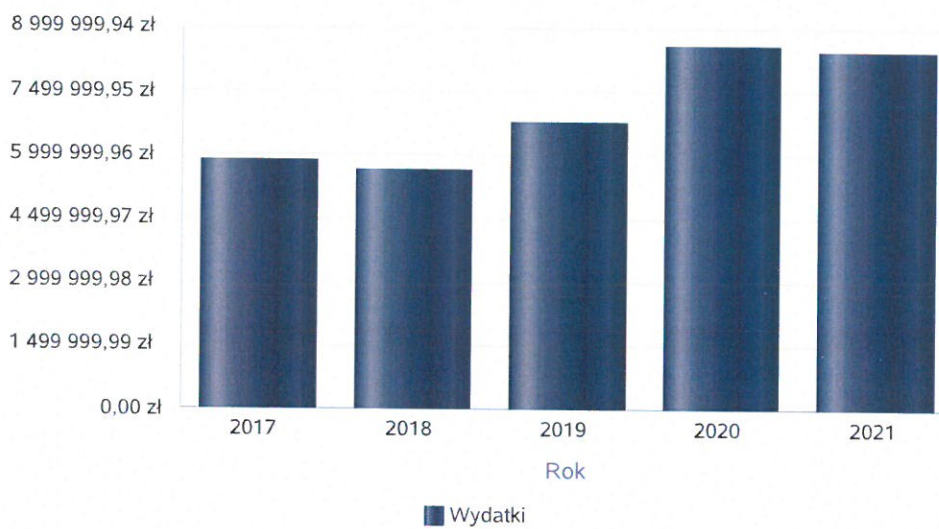
4. Inne rodzaje pomocy i świadczeń

Poniżej prezentujemy w formie graficznej i tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące: liczby rodzin, które otrzymały świadczenie wychowawcze w ciągu roku, kwoty świadczenia wychowawczego w ciągu roku, liczby rodzin i kwoty świadczeń w zakresie zasiłków rodzinnych, dodatków do zasiłków rodzinnych, jednorazowych dodatków z tytułu urodzenia się dziecka, jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka, liczby i kwoty świadczeń pielęgnacyjnych, zasiłku pielęgnacyjnego, zasiłku pielęgnacyjnego dla niepełnosprawnego dziecka oraz dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 lat o różnych stopniach niepełnosprawności, zasiłku pielęgnacyjnego dla osób, które ukończyły 75 lat, specjalnego zasiłku opiekuńczego, zasiłku dla opiekuna i świadczeń alimentacyjnych.

Świadczenie wychowawcze - kwota świadczeń

Rok	Wydatki
2017	5 879 509,00 zł
2018	5 624 153,00 zł
2019	6 743 954,00 zł
2020	8 547 293,00 zł
2021	8 411 640,00 zł

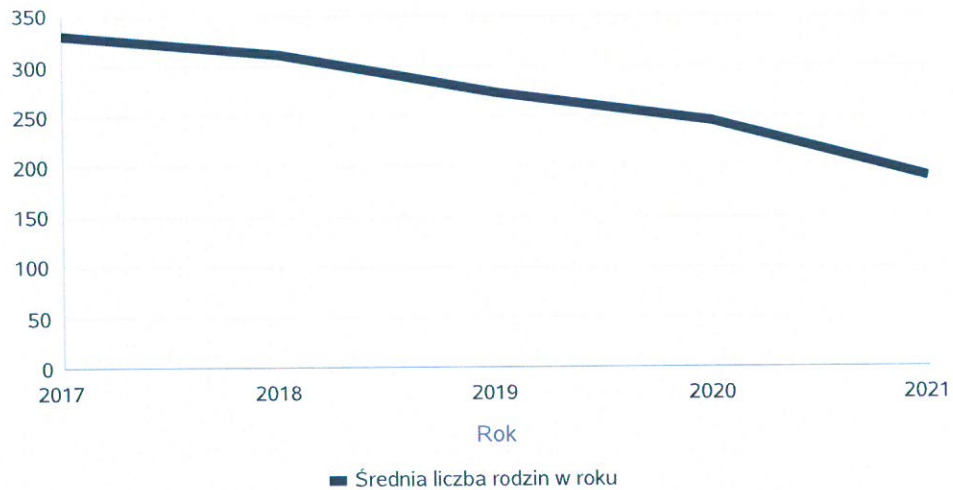
Świadczenie wychowawcze - kwota świadczeń

Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka

	Liczba rodzin				
	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami	330	312	273	244	190

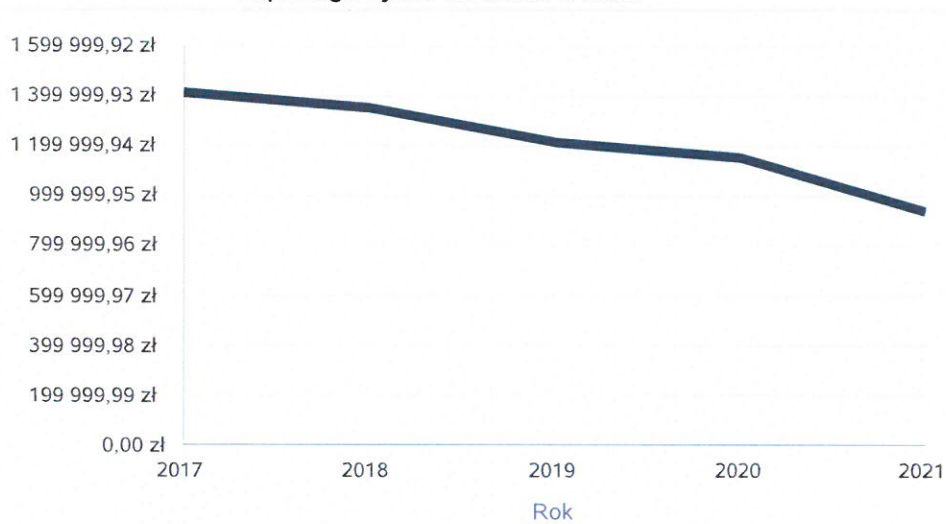
Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami

Kwotę zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami ogółem wypłaconych w ciągu roku

Rok	Kwota
2017	1 412 599,67 zł
2018	1 354 401,00 zł
2019	1 215 039,01 zł
2020	1 152 964,31 zł
2021	937 446,77 zł

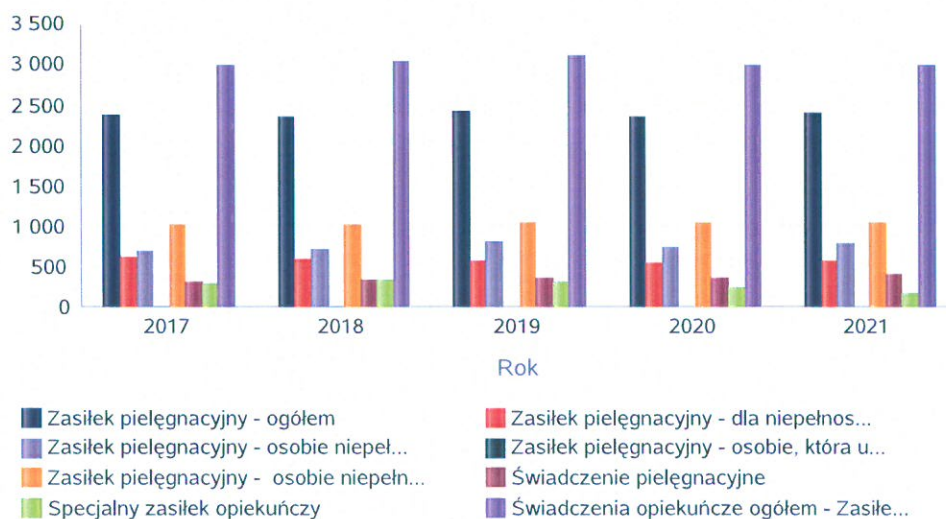
Kwota zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka

Liczba świadczeń: świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek pielęgnacyjny, zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka, dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 lat o różnych stopniach niepełnosprawności, zasiłek pielęgnacyjny dla osób, które ukończyły 75 lat, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna

Świadczenia opiekuńcze	Liczba świadczeń				
	2017	2018	2019	2020	2021
Zasiłek pielęgnacyjny - ogółem	2 367	2 353	2 429	2 359	2 406
Zasiłek pielęgnacyjny - dla niepełnosprawnego dziecka	626	594	574	562	574
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności	693	726	805	744	793
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie, która ukończyła 75 lat	12	12	5	0	0
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia	1 036	1 021	1 045	1 053	1 039
Świadczenie pielęgnacyjne	322	336	360	362	405
Specjalny zasiłek opiekuńczy	302	346	319	257	186
Świadczenia opiekuńcze ogółem - Zasiłek pielęgnacyjny, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy	2 991	3 035	3 108	2 978	2 997

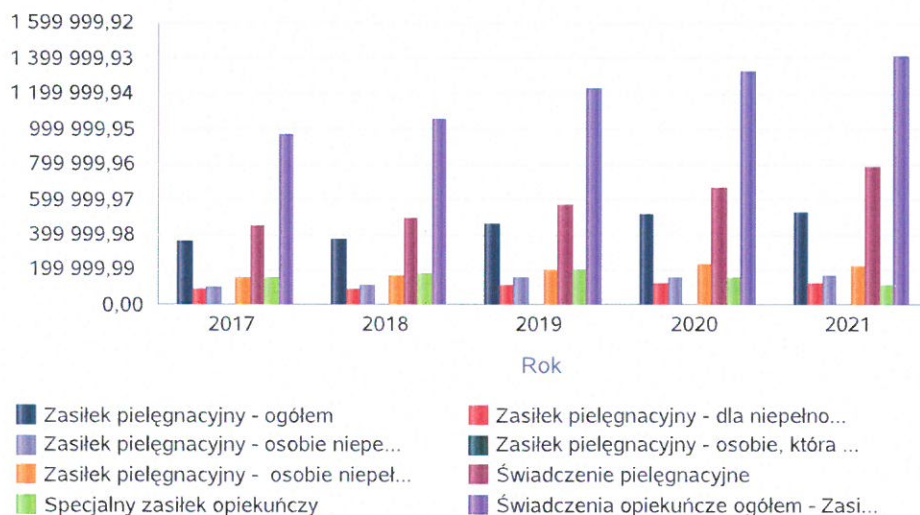
Liczba świadczeń

Kwota świadczeń: świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek pielęgnacyjny, zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka, dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 lat o różnych stopniach niepełnosprawności, zasiłek pielęgnacyjny dla osób które ukończyły 75 lat, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna

Świadczenia opiekuńcze	Kwota świadczeń				
	2017	2018	2019	2020	2021
Zasiłek pielęgnacyjny - ogółem	362 151,00	372 545,00	460 430,00	508 602,00	519 311,00
Zasiłek pielęgnacyjny - dla niepełnosprawnego dziecka	95 778,00	93 898,00	108 653,00	120 737,00	123 892,00
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności	106 029,00	115 131,00	152 480,00	160 585,00	171 161,00
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie, która ukończyła 75 lat	1 836,00	1 899,00	922,00	0,00	0,00
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia	158 508,00	161 617,00	198 375,00	227 280,00	224 258,00
Świadczenie pielęgnacyjne	451 764,00	495 105,00	567 181,00	658 866,00	782 379,00
Specjalny zasiłek opiekuńczy	154 150,00	181 559,00	195 920,00	156 972,00	113 305,00
Świadczenia opiekuńcze ogółem - Zasiłek pielęgnacyjny, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy	968 065,00	1 049 209,00	1 223 531,00	1 324 440,00	1 414 995,00

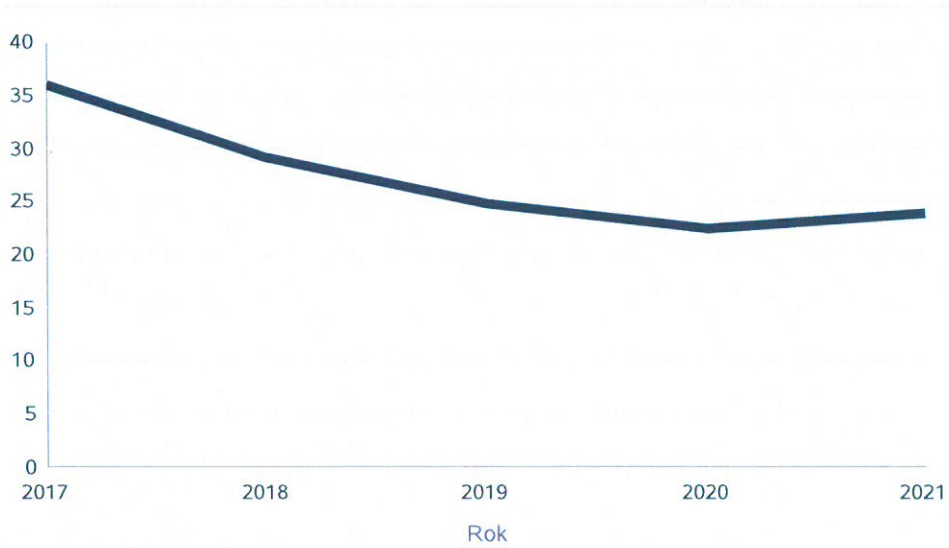
Kwota świadczeń

Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w poszczególnych latach

	Liczba osób				
	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego	36	29	25	23	24

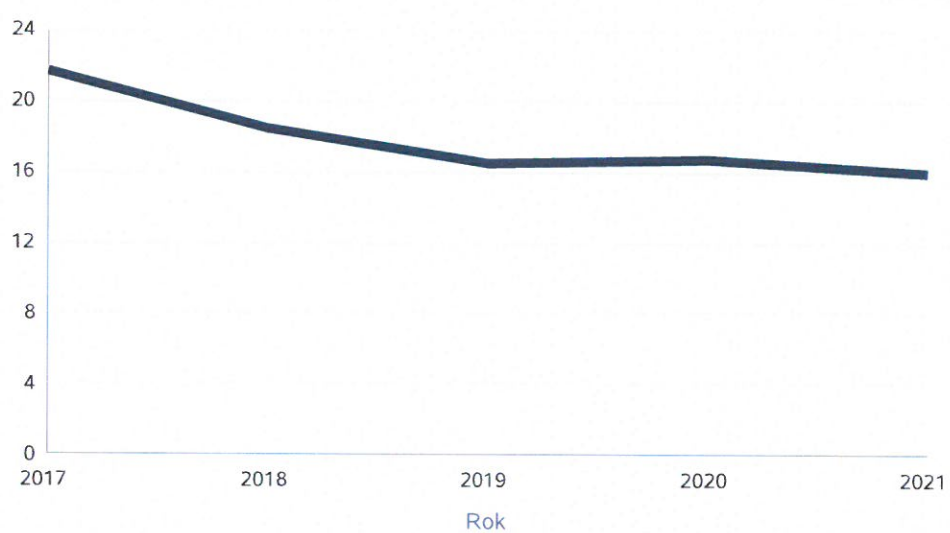
Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego

Liczba rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w poszczególnych latach

	Liczba rodzin				
	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego	22	19	17	17	16

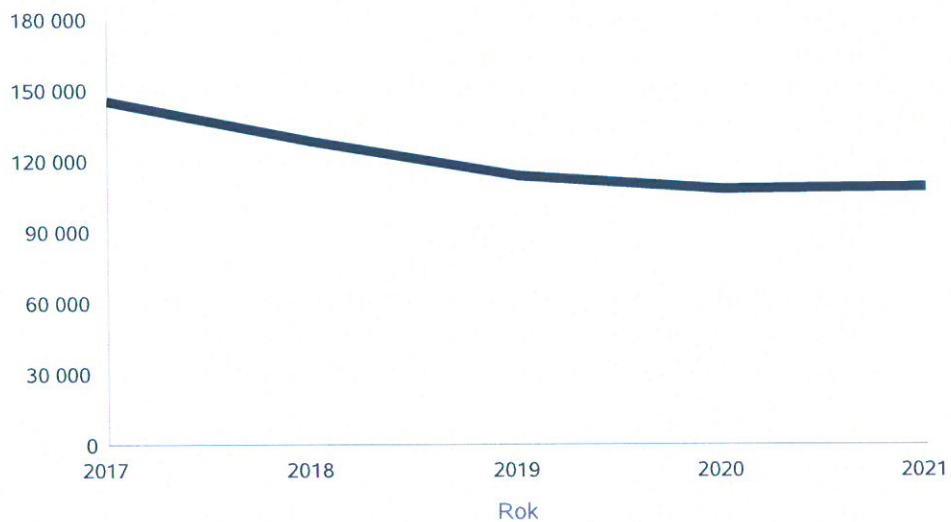
Liczba rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego

Kwota świadczeń z funduszu alimentacyjnego w poszczególnych latach [w zł]

	Kwota				
	2017	2018	2019	2020	2021
Ogólna kwota świadczeń z funduszu alimentacyjnego	146 120	128 970	113 770	108 620	109 020

Kwota świadczeń z funduszu alimentacyjnego

INNE RODZAJE POMOCY I ŚWIADCZEŃ

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2020	Rok oceny 2021	Prognoza 2022
DODATKI MIESZKANIOWE				
Liczba gospodarstw domowych	1	2	1	1
Kwota świadczeń w złotych	2	2 248	570	570
DODATKI ENERGETYCZNE				
Liczba gospodarstw domowych	3	2	1	1
Kwota świadczeń w złotych	4	206	36	36

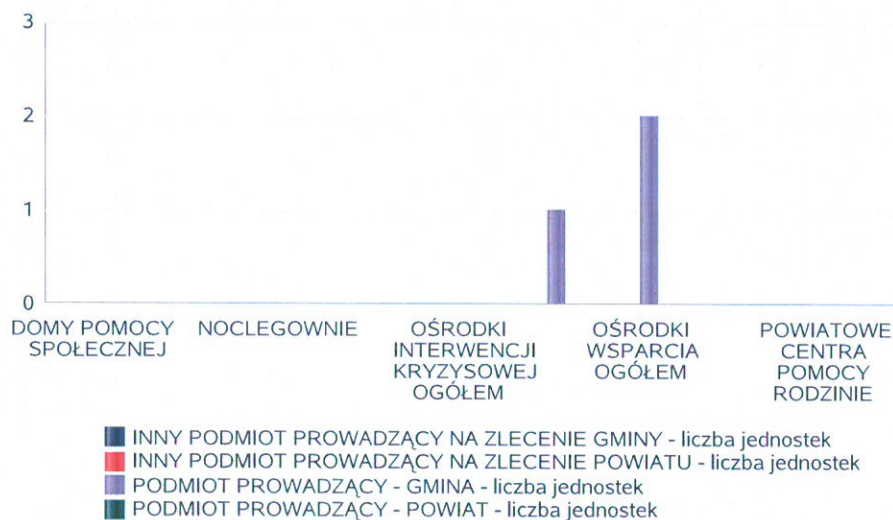
5. Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia

Pomoc społeczna to nie tylko wsparcie finansowe osób i rodzin potrzebujących pomocy, ale także pomoc instytucjonalna, świadczona przez placówki pomocy społecznej. W Gminie Grodzisko Dolne prowadzą działalność następujące instytucje pomocy społecznej, finansowane z budżetu gminy: Środowiskowy Dom Samopomocy w Łaszczynach i Dzienny Dom Pomocy w Grodzisku Dolnym. Poniżej prezentujemy w formie graficznej i tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące: liczby placówek w podziale na typ i instytucje prowadzącą, liczby miejsc i liczby osób korzystających z placówek, wskaźnik nasycenia usługami w postaci środowiskowych domów samopomocy, mieszkań chronionych.

Liczba jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej o zasięgu lokalnym i o zasięgu ponadgminnym w podziale na instytucję prowadzącą

Jednostka	INNY PODMIOT PROWADZĄCY NA ZLECENIE GMINY - liczba jednostek	INNY PODMIOT PROWADZĄCY NA ZLECENIE POWIATU - liczba jednostek	PODMIOT PROWADZĄCY - GMINA - liczba jednostek	PODMIOT PROWADZĄCY - POWIAT - liczba jednostek
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	0	0	0	0
MIESZKANIA CHRONIONE OGÓŁEM	0	0	0	0
NOCLEGOWNIE	0	0	0	0
OGRZEWALNIE	0	0	0	0
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓŁEM		0		0
OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ			1	
OŚRODKI WSPARCIA OGÓŁEM	0	0	2	0
PLACÓWKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA OGÓŁEM		0		0
POWIATOWE CENTRA POMOCY RODZINIE				0
RODZINNE DOMY POMOCY	0			

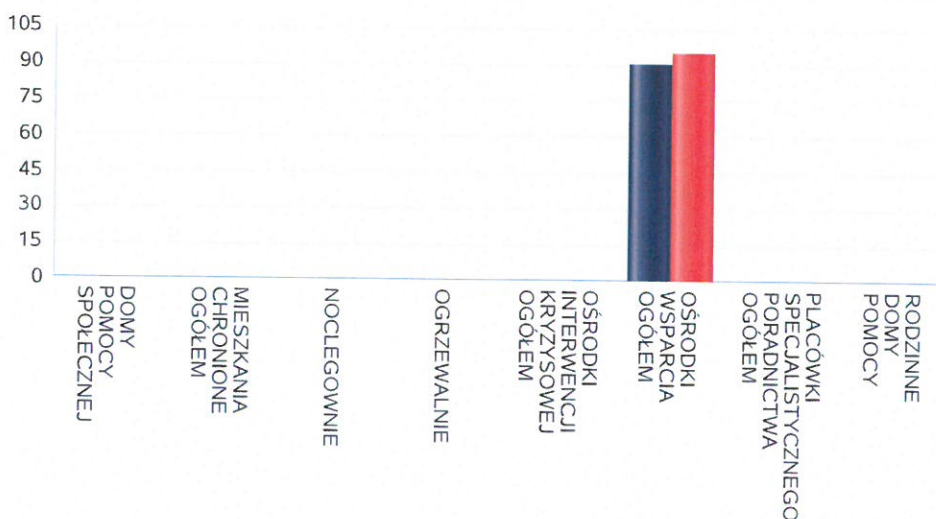
Liczba jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej

Liczba miejsc w jednostkach organizacyjnych pomocy i integracji społecznej o zasięgu lokalnym i o zasięgu ponadgminnym

Rodzaj placówki	liczba miejsc	liczba osób korzystających
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	0	0
MIESZKANIA CHRONIONE OGÓŁEM	0	0
NOCLEGOWNIE	0	0
OGRZEWALNIE	0	0
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓŁEM		0
OŚRODKI WSPARCIA OGÓŁEM	90	95
PLACÓWKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA OGÓŁEM		0
RODZINNE DOMY POMOCY	0	0

Liczba miejsc w jednostkach organizacyjnych pomocy i integracji społecznej o zasięgu lokalnym i o zasięgu ponadgminnym

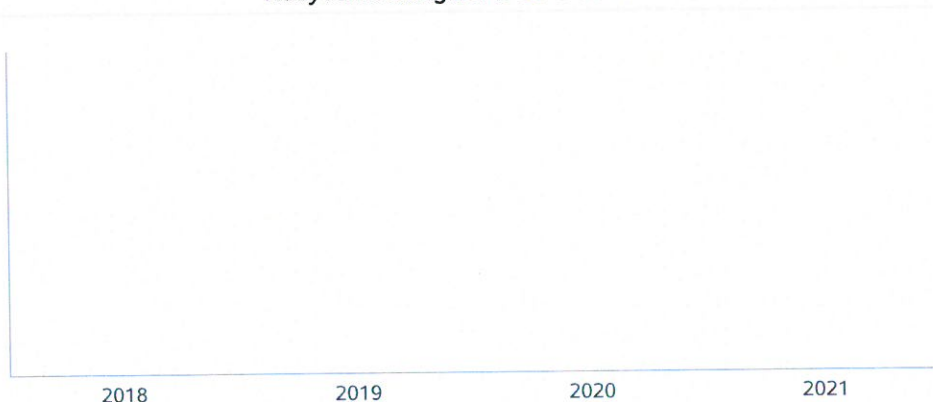

Nasylenie usługami w DPS

Wskaźnik obliczany jako stosunek liczby osób umieszczonych w DPS pomnożony przez 100 do sumy liczby osób umieszczonych w DPS i liczby oczekujących

Grupa osób	Wskaźnik nasycenia usługami w DPS-ach wyrażony w %			
	2018	2019	2020	2021
ogółem				
osoby w podeszłym wieku				
osoby przewlekle somatycznie chore				
osoby przewlekle psychicznie chore				
osoby dorosłe niepełnosprawne intelektualnie				
dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie				
osoby niepełnosprawne fizycznie				
osoby uzależnione od alkoholu				

Nasylenie usługami w DPS-ach

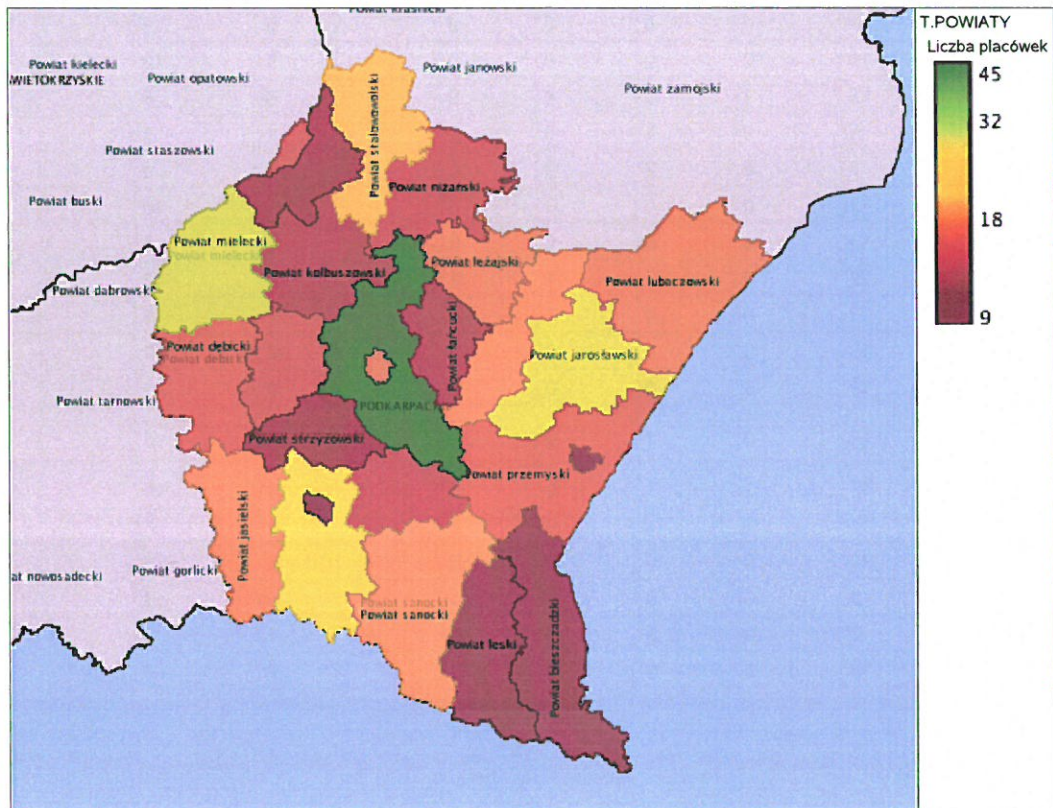
- dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie
- osoby dorosłe niepełnosprawne intelektualnie
- osoby przewlekle psychicznie chore
- osoby uzależnione od alkoholu
- ogółem
- osoby niepełnosprawne fizycznie
- osoby przewlekle somatycznie chore
- osoby w podeszłym wieku

Rozmieszczenie jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej o zasięgu ponadgminnym

Powiat	Ogółem	DOMY POMOCY SPOŁ.	MIESZK. CHRO - NIONE OG.	NOCLE - GOWNIE	OGRZE - WALNIE	OŚR. INTER - WENCJI KRZYYS. OG.	OŚR. POM. SPOŁ.	OŚRODKI WSPARCIA OGÓŁEM	PLAC. SPEC. PORAD.	POWIAT. CENTRA POM. RODZ.	RODZ. DOMY POM.
Powiat bieszczadzki	6	0	0	0	0		3	3			0
Powiat brzozowski	13	0	0	0	0		6	7			0
Powiat dębicki	14	0	0	0	0		7	7			0
Powiat jarosławski	24	0	0	0	0		11	13			0
Powiat jasielski	18	1	0	0	1		10	6			0
Powiat kolbuszowski	11	0	0	0	0		6	5			0
Powiat krośnieński (podkarpackie)	23	1	0	0	0		10	12			0
Powiat leski	7	0	0	0	0		5	2			0
Powiat leżajski	15	0	0	0	0		5	10			0
Powiat lubaczowski	15	1	0	0	0		8	6			0
Powiat m. Krosno	5	0	1	0	0		1	3			0
Powiat m. Przemyśl	7	0	2	0	0		1	4			0
Powiat m. Rzeszów	13	0	0	2	0		1	10			0
Powiat m. Tarnobrzeg	13	0	8	0	0		1	4			0
Powiat mielecki	28	0	6	1	1		10	10			0
Powiat nizański	12	0	0	0	0		7	5			0
Powiat przemyski	15	0	0	0	0		10	5			0
Powiat przeworski	19	0	0	0	0		9	10			0
Powiat ropczycko-sędziszowski	12	0	1	0	0		5	6			0
Powiat rzeszowski	35	1	1	0	0		14	19			0
Powiat sanocki	18	1	1	0	0		8	8			0
Powiat stalowowolski	22	0	0	0	0		6	16			0
Powiat strzyżowski	8	0	0	0	0		5	3			0
Powiat tarnobrzegi	7	0	0	0	0		4	3			0
Powiat łańcucki	10	0	0	0	0		7	3			0

Powiat	Ogółem	DOMY POMOCY SPOŁ.	MIESZK. CHRO - NIONE OG.	NOCLE - GOWNIE	OGRZE - WALNIE	OŚR. INTER - WENCJI KRZYYS. OG.	OŚR. POM. SPOŁ.	OŚRODKI WSPARCIA OGÓŁEM	PLAC. SPEC. PORAD.	POWIAT. CENTRA POM. RODZ.	RODZ. DOMY POM.
Powiat bieszczadzki	4	1	1	0	0	1		0	0	1	
Powiat brzozowski	3	2	0	0	0	0		0	0	1	
Powiat dębicki	4	2	0	0	0	1		0	0	1	
Powiat jarosławski	7	4	1	0	0	0		1	0	1	
Powiat jasielski	4	1	0	0	0	1		1	0	1	
Powiat kolbuszowski	3	1	0	0	0	1		0	0	1	
Powiat krośnieński (podkarpackie)	6	2	0	0	0	1		2	0	1	
Powiat leski	3	0	1	0	0	0		1	0	1	
Powiat leżajski	6	2	0	0	0	1		2	0	1	
Powiat lubaczowski	6	3	0	0	0	1		1	0	1	
Powiat m. Krosno	4	2	0	0	0	1		0	1	0	
Powiat m. Przemyśl	2	2	0	0	0	0		0	0	0	
Powiat m. Rzeszów	8	4	2	0	0	1		0	1	0	
Powiat m. Tarnobrzeg	4	2	2	0	0	0		0	0	0	
Powiat mielecki	4	1	1	0	0	0		1	0	1	
Powiat nizański	4	0	2	0	0	1		0	0	1	
Powiat przemyski	4	2	0	0	0	0		1	0	1	

Powiat	Ogółem	DOMY POMOCY SPOŁ.	MIESZK. CHRO - NIONE OG.	NOCLE - GOWNIE	OGRZE - WALNIE	OŚR. INTER - WENCJI KRYZYS. OG.	OŚR. POM. SPOŁ.	OŚRODKI WSPARCIA OGÓŁEM	PLAC. SPEC. PORAD.	POWIAT. CENTRA POM. RODZ.	RODZ. DOMY POM.
Powiat przeworski	3	1	0	0	0	0		0	1	1	
Powiat ropczycko-sędziszowski	5	2	0	0	0	1		1	0	1	
Powiat rzeszowski	10	5	1	0	0	1		2	0	1	
Powiat sanocki	5	2	1	0	0	0		1	0	1	
Powiat stalowowolski	4	2	0	0	0	1		0	0	1	
Powiat strzyżowski	4	2	0	0	0	1		0	0	1	
Powiat tarnobrzeski	5	1	1	0	0	0		2	0	1	
Powiat łańcucki	4	1	0	0	0	1		1	0	1	

ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2020	Rok oceny 2021	Prognoza 2022
OSRODKI WSPARCIA - OGÓLEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	1	90	90	90
Liczba osób korzystających	2	93	95	95
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	3	0	5	5
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	4	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	5	21	23	23
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	6	1 975 070	2 156 823	2 160 450
W TYM (z wierszy 1-6, dotyczy wierszy 7-27):				
ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	7	60	60	60
Liczba osób korzystających	8	63	64	64
Liczba osób umieszczonych	9	63	62	62
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	10	0	1	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	11	16	18	18
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	12	1 432 689	1 441 702	1 440 450
DZIENNE DOMY POMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	13	30	30	30
Liczba osób korzystających	14	30	31	31
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	15	0	4	4
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	16	5	5	5
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	17	542 381	715 121	720 000
KLUBY SAMOPOMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	18	0	0	0
Liczba osób korzystających	19	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	20	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	21	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	22	0	0	0
SCHRONISKA DLA OSÓB BEZDOMNYCH I SCHRONISKA DLA OSÓB BEZDOMNYCH Z USŁUGAMI OPIEKUŃCZYMI				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	23	0	0	0
Liczba osób korzystających	24	0	0	0
Liczba osób skierowanych w wyniku eksmisji	25	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	26	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	27	0	0	0
OGRZEWALNIE				

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2020	Rok oceny 2021	Prognoza 2022
Liczba miejsc w placówkach ogółem	28	0	0	0
Liczba osób korzystających	29	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	30	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	31	0	0	0
NOCLEGOWNIE				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	32	0	0	0
Liczba osób korzystających	33	0	0	0
Liczba osób skierowanych w wyniku eksmisji	34	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	35	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	36	0	0	0

ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA (c.d.)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2020	Rok oceny 2021	Prognoza 2022
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	1	0	0	0
Liczba osób korzystających	2	0	0	0
Liczba osób umieszczonych	3	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	4	0	0	0
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	5	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	6	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	7	0	0	0
MIESZKANIA CHRONIONE OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	8	0	0	0
Liczba osób korzystających	9	0	0	0
Liczba osób umieszczonych	10	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	11	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	12	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	13	0	0	0
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓŁEM (powiatowe)				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	14			
Liczba osób korzystających	15			
PLACÓWKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA (powiatowe)				
Liczba osób korzystających	16			
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	17			
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	18			

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2020	Rok oceny 2021	Prognoza 2022
PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	19			
Liczba osób korzystających	20			
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	21			
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	22			
PLACÓWKI OPIEKUNCZO-WYCHOWAWCZE OGÓLEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	23	X	X	X
Liczba osób korzystających	24	X	X	X
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	25	X	X	X
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	26	X	X	X
W tym: PLACÓWKI TYPU RODZINNEGO				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	27	X	X	X
Liczba osób korzystających	28	X	X	X
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	29	X	X	X
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	30	X	X	X
CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
Liczba uczestników zajęć	31	0	0	0
KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
Liczba uczestników zajęć	32	0	0	0
WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ				
Liczba uczestników zajęć	33			
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	34			
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	35			
ZAKŁAD AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ				
Liczba uczestników zajęć	36			

INNE INSTYTUCJE POMOCY I WSPARCIA

Rodzaj instytucji	Wyszczególnienie		Rok 2020	Rok oceny 2021	Prognoza 2022
Spółdzielnie socjalne dla których JST jest założycielem lub członkiem	Liczba spółdzielni socjalnych	1	0	0	0
	Liczba osób zatrudnionych w spółdzielniach socjalnych (ogółem wg stanu na 31 grudnia danego roku)	2	0	0	0
	W tym, z wiersza powyżej, liczba osób, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy o spółdzielniach socjalnych, zatrudnionych w spółdzielniach socjalnych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	3	0	0	0
Liczba organizacji pozarządowych w obszarze włączenia społecznego działających na terenie JST	4		0	0	0

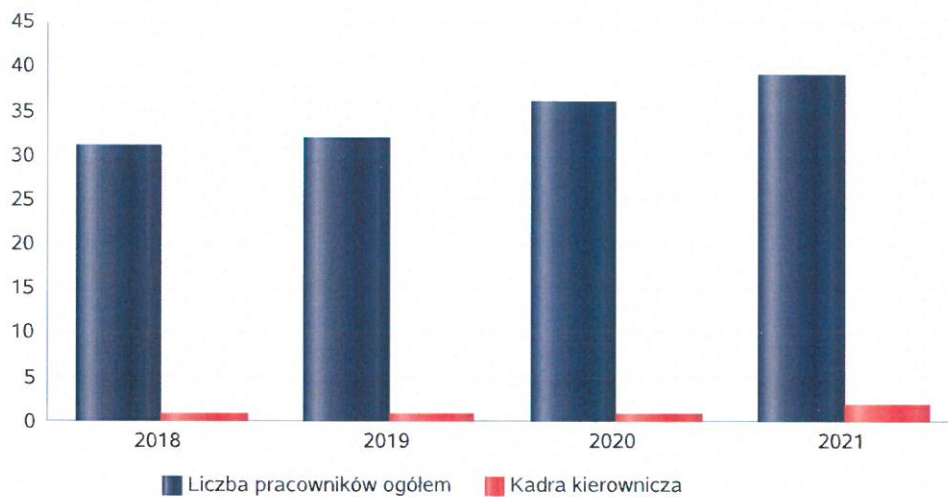
6. Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej

W roku oceny, kadra w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej liczyła 37 osób, w tym: 23 osób w ośrodkach wsparcia: kadra kierownicza - 1 osoba, 14 osób w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Grodzisku Dolnym: kadra kierownicza 1 osoba, pracownicy socjalni 5 osób, pozostali pracownicy 9 osób. Specjalizację I i II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego posiada 2 pracowników socjalnych. Wśród pracowników 2 osoby posiadają specjalizację z organizacji pomocy społecznej. Poniżej prezentujemy w formie graficznej szczegółowe dane dotyczące liczby pracowników jednostki w tym: kadry kierowniczej, pracowników socjalnych, wskaźnika specjalizacji pracowników socjalnych.

Kadra jednostek organizacyjnych pomocy społecznej - osoby zatrudnione

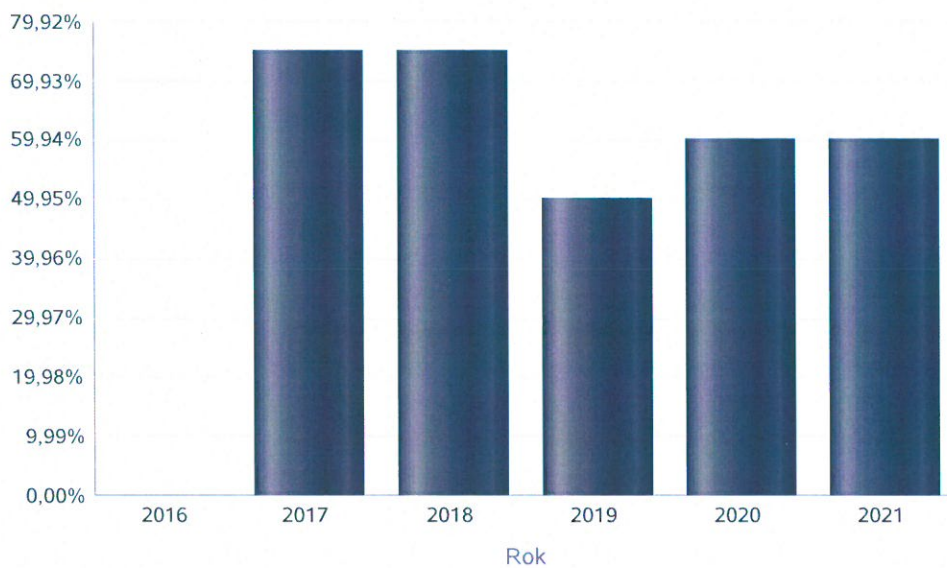
Zatrudnieni	Liczba osób			
	2018	2019	2020	2021
Ogółem we wszystkich rodzajach placówek	30	31	35	37
Kierownicy, dyrektorzy, zastępcy	1	1	1	2

Kadra jednostek organizacyjnych pomocy społecznej - osoby zatrudnione

Kadra jednostek organizacyjnych pomocy społecznej

Rok	Wskaźnik
2016	0,00%
2017	75,00%
2018	75,00%
2019	50,00%
2020	60,00%
2021	60,00%

Czy ośrodek spełnia ustawowy warunek 1 pracownik socjalny na 2000 osób lub 1 pracownik socjalny na 50 rodzin korzystających z pracy socjalnej i czy zatrudnia co najmniej 3 pracowników socjalnych

Rok	Czy spełniony warunek ustawowy dot. pracowników socjalnych	Liczba mieszkańców wg GUS	Liczba rodzin w gminie korzystająca z pracy socjalnej	Liczba pracowników socjalnych
2017	Nie	8 050	201	4
2018	Nie	8 046	259	4
2019	Nie	8 028	240	4
2020	Tak	8 023	88	5
2021	Tak	7 935	48	5

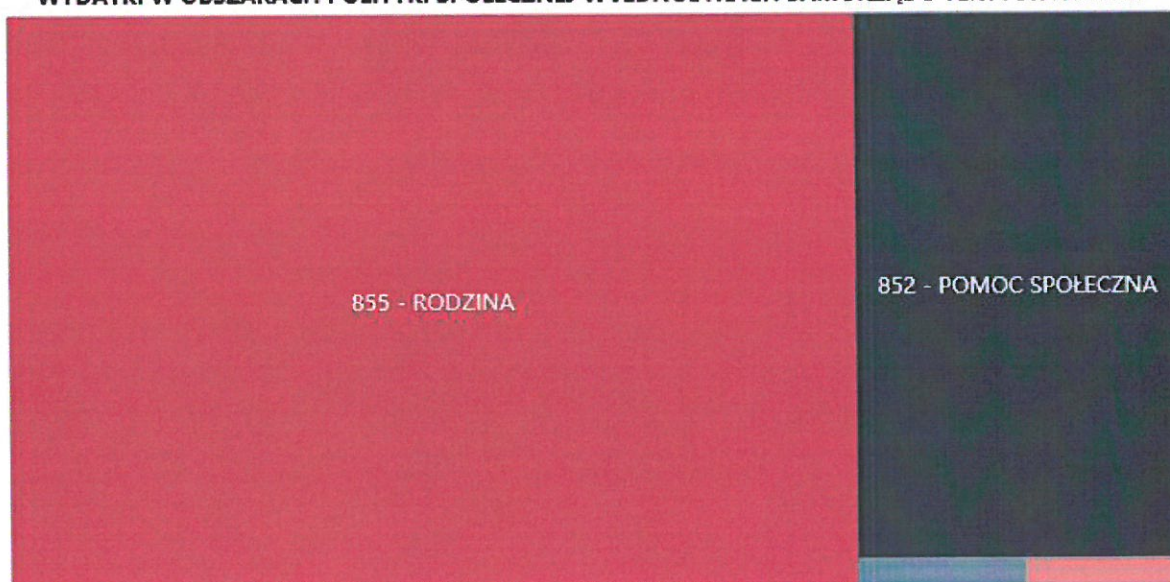
6.1. Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej

6.2. Zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej

7. Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego

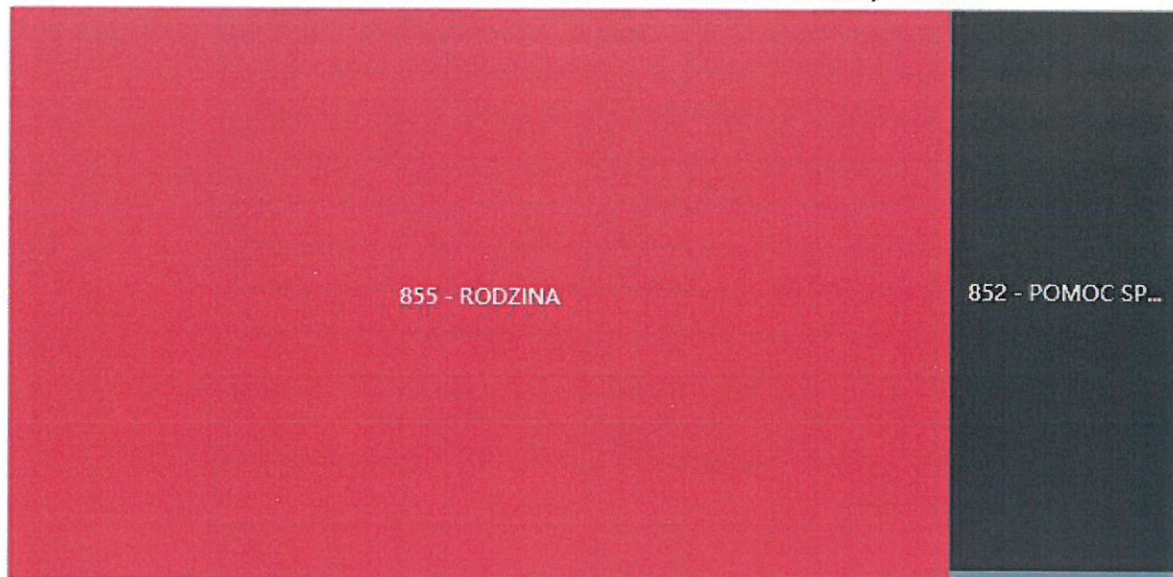
W Gminie Grodzisko Dolne środki finansowe wydatkowane na zadania z zakresu polityki społecznej wyniosły w 2021 roku ogółem 15 902 102 zł, w tym w budżecie OPS 14 309 362zł.

WYDATKI W OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W JEDNOSTKACH SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

- 855 - RODZINA
- 852 - POMOC SPOŁECZNA
- 854 - EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA
- 851 - OCHRONA ZDROWIA
- 853 - POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ

WYDATKI W OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W OPS / PCPR

- 855 - RODZINA
- 852 - POMOC SPOŁECZNA
- 854 - EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA
- 851 - OCHRONA ZDROWIA
- 853 - POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ

ŚRODKI FINANSOWE NA WYDATKI W POMOCY SPOŁECZNEJ I INNYCH OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W BUDŻECIE JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO ZADANIA WŁASNE I ZADANIA ZLECONE - w złotych

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2020	Rok oceny 2021	Prognoza 2022
OGÓLEM				
OGÓLEM (działy)	1	15 945 742	15 902 102	10 551 857
W tym: w budżecie OPS/PCPR	2	13 796 588	14 309 362	9 051 407
851 - OCHRONA ZDROWIA				
85153 - Przeciwdziałanie narkomanii	3	5 500	10 000	10 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	4	0	0	10 000
85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi	5	67 664	90 338	91 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	6	0	0	91 000
852 - POMOC SPOŁECZNA				
85202 - Domy pomocy społecznej	7	462 886	1 105 988	702 286
w tym: w budżecie OPS / PCPR	8	462 886	1 105 988	702 286
85203 - Ośrodki Wsparcia	9	1 975 070	1 441 702	1 440 450
w tym: w budżecie OPS / PCPR	10	0	0	0
85205 - Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	11	2 352	2 744	6 500
w tym: w budżecie OPS / PCPR	12	2 352	2 744	6 500
85213 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	13	8 318	8 851	10 300
w tym: w budżecie OPS / PCPR	14	8 318	8 851	10 300

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2020	Rok oceny 2021	Prognoza 2022
85214 - Zasilki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	15	103 762	148 988	146 200
w tym: w budżecie OPS	16	103 762	148 988	146 200
85215 - Dodatki mieszkaniowe	17	2 248	606	5 062
w tym: w budżecie OPS	18	2 248	606	5 062
85216 - Zasilki stałe	19	92 566	98 375	131 000
w tym: w budżecie OPS	20	92 566	98 375	131 000
85218 - Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie	21	X	X	X
w tym: w budżecie PCPR	22	X	X	X
85219 - Ośrodki Pomocy Społecznej	23	884 610	946 732	1 041 520
w tym: w budżecie OPS	24	884 610	946 732	1 041 520
85220 - Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	25	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	26	0	0	0
85228 - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	27	95 749	236 078	190 650
w tym: w budżecie OPS / PCPR	28	95 749	236 078	190 650
85230 - Pomoc w zakresie dożywiania	29	184 980	177 033	197 864
w tym: w budżecie OPS	30	184 980	177 033	197 864
85231 - Pomoc dla cudzoziemców	31	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	32	0	0	0
W tym (z wiersza 31): Wydatki na pomoc dla cudzoziemców w celu integracji ze środowiskiem (cudzoziemcy, którzy uzyskali status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą)	33	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	34	0	0	0
85232 - Centra Integracji Społecznej	35	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	36	0	0	0
85278 - Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	37	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	38	0	0	0
85295 - Pozostała działalność	39	0	22 066	26 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	40	0	22 066	26 000
853 - POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ				
85311 - Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	41	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	42	0	0	0
85321 - Zespoły orzekania o niepełnosprawności	43	0	0	0
w tym: w budżecie dyspozycji OPS / PCPR	44	0	0	0
85324 - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	45	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	46	0	0	0
85395 - Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	47	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	48	0	0	0
854 - EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA				
85415 - Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	49	56 820	57 588	72 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	50	0	57 588	72 000

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2020	Rok oceny 2021	Prognoza 2022
85416 - Pomoc materialna dla uczniów o charakterze motywacyjnym	51	44 100	50 700	60 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	52	0	0	0
855 - RODZINA				
85501 - Świadczenie wychowawcze	53	8 547 295	8 477 053	3 500 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	54	8 547 295	8 477 053	3 500 000
85502 - Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	55	3 023 475	2 934 606	2 819 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	56	3 023 475	2 934 606	2 819 000
85504 - Wspieranie rodziny	57	352 431	55 059	62 325
w tym: w budżecie OPS / PCPR	58	352 431	55 059	62 325
85516 - Tworzenie i funkcjonowanie żłobków	59	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	60	0	0	0
85516 - Tworzenie i funkcjonowanie klubów dziecięcych	61	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	62	0	0	0
85516 - Dzienni opiekunowie	63	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	64	0	0	0
85508 - Rodziny zastępcze	65	21 712	21 811	25 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	66	21 712	21 811	25 000
85510 - Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	67	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	68	0	0	0
85513 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne, zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów	69	14 204	15 784	14 700
w tym: w budżecie OPS / PCPR	70	14 204	15 784	14 700
85514 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby przebywające na urloпах wychowawczych, za osoby zatrudnione jako nianie oraz za osoby sprawujące osobistą opiekę nad dzieckiem	71	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	72	0	0	0
85578 Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	73	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	74	0	0	0

8. Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej

Od 2020 roku Gmina Grodzisko Dolne realizuje projekt konkursowy, pt. „Aktywny Senior II”; współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Działania 8.3. Zwiększenie dostępu do usług społecznych i zdrowotnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 w zakresie osi priorytetowych VII-IX RPO WP 2014-2020 w ramach umowy nr RPPK.08.03.00-18-00096/19-01 zawartej w dniu 20.05.2020 r. pomiędzy Wojewódzkim Urzędem Pracy w Rzeszowie, a Gminą Grodzisko Dolne/Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Grodzisku Dolnym. W działaniach proponowanych przez DDP w Grodzisku Dolnym w 2021 r. wzięło udział 31 seniorów.

9. Współpraca z organizacjami pozarządowymi - zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia

10. Wnioski końcowe

Ocena zasobów pomocy społecznej dla Gminy Grodzisko Dolne za 2021 rok została przygotowana na podstawie danych zebranych przez Ośrodek Pomocy Społecznej za pośrednictwem systemu Centralnej Aplikacji Statystycznej MRPiPS. Dane z Oceny umożliwiają analizowanie i monitorowanie występowania problemów społecznych oraz planowanie działań aktywizujących jednostki samorządu terytorialnego w obszarze usług społecznych. Zawarte w niej informacje są materiałem poglądowym mającym ułatwić władzom gminy podejmowanie decyzji związanych z planowaniem budżetu w zakresie polityki społecznej w kolejnym roku i stały się podstawą do sformułowania poniższych wniosków i rekomendacji.

Ważną sprawą jest utworzenie na terenie gminy mieszkań chronionych, socjalnych i budowa mieszkań komunalnych, w których mogłyby zamieszkać osoby znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej. Istotną kwestią jest również utworzenie żłobków, gdzie pomoc otrzymaliby głównie pracujący rodzice posiadający najmłodsze dzieci. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grodzisku Dolnym rekomenduje przedstawioną ocenę zasobów pomocy społecznej do zatwierdzenia.

SPRAWOZDANIE
z realizacji
Programu Współpracy Gminy Grodzisko Dolne
z Organizacjami Pozarządowymi za rok 2021

Rozdział I

Współpraca Gminy Grodzisko Dolne z organizacjami pozarządowymi

Organizacje pozarządowe odgrywają obecnie coraz istotniejszą rolę w życiu publicznym. Należy jednak podkreślić, że również ta sfera podlega stałym przeobrażeniom zarówno w sensie stanowienia ram prawnych, finansowych, organizacyjnych, jak i aktywności samych Polaków. Wiąże się to głównie z procesem integracji Polski ze strukturami Unii Europejskiej. Trzeci sektor stał się niewątpliwie reprezentantem interesów społeczeństwa obywatelskiego, chroni prawa poszczególnych grup oraz buduje więzi ze społeczeństwem, a współpraca samorządu terytorialnego z organizacjami stała się jednym z najważniejszych zadań administracji samorządowej. Od kilku lat strategicznymi zadaniami Gminy jest kształtowanie demokratycznego ładu społecznego w środowisku lokalnym poprzez budowanie partnerstwa między administracją samorządową i organizacjami pozarządowymi. Służyć temu ma wspieranie organizacji w realizacji ważnych celów społecznych. Współpraca z organizacjami odbywa się na wielu płaszczyznach, m.in. w zakresie edukacji, oświaty i wychowania, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu, działań na rzecz osób niepełnosprawnych, porządku i bezpieczeństwa publicznego i przyczynia się do podniesienia, jakości różnych usług.

1. Organizacje pozarządowe – dane statystyczne

Na terenie Gminy Grodzisko Dolne działa 25 organizacji pozarządowych zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym. Organizacje te realizują wiele zadań określonych w Ustawie o Pożytku Publicznym i Wolontariacie najważniejsze to:

- w zakresie edukacji, oświaty i wychowania – 4 organizacje -prowadzą społeczne szkoły podstawowe
- w zakresie działalności na rzecz osób niepełnosprawnych – 1 stowarzyszenie -prowadzi ośrodek rewalidacyjno edukacyjno wychowawczy
- w zakresie kultury fizycznej i sportu – 2 stowarzyszenia -prowadzą kluby sportowe i 2 uczniowskie kluby sportowe
- w zakresie porządku i bezpieczeństwa publicznego – 9 stowarzyszeń -ochotnicze straże pożarne
- w zakresie ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego – 2 stowarzyszenia
- w zakresie m.in. ochrony praw kobiet – 1 stowarzyszenie
- w zakresie działalności charytatywnej – 2 stowarzyszenia
- w zakresie szeroko rozumianych spraw społecznych i rozwoju społeczeństwa obywatelskiego -1 stowarzyszenie
- w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym – 1 stowarzyszenie

W Starostwie Powiatowym w Leżajsku zarejestrowanych jest 8 stowarzyszeń zwykłych w tym:

- w zakresie upowszechniania kultury fizycznej – 7 uczniowskich klubów sportowych
- w zakresie rekreacji – 1 stowarzyszenie – Koło Wędkarskie.

Natomiast w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zarejestrowanych jest 9 Kół Gospodyń Wiejskich.

Wszystkie organizacje stanowią kluczowy element struktury społeczności lokalnej, które mają bardzo istotny wpływ na ważne aspekty działań, jakie podejmuje samorząd gminny.

Rozdział II

Finansowe i pozafinansowe formy współpracy z organizacjami pozarządowymi

1. Finansowe formy współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Współpraca o charakterze finansowym odbywała się głównie w postaci wspierania lub powierzania zadań publicznych.

Na wniosek organizacji pozarządowej (art. 14 ustawy o pp) zostało złożonych siedem wniosków, które po podpisaniu umowy zostały dofinansowane w trybie pozakonkursowym tzw. „małe granty” (art. 19a ustawy o pożytku publicznym). Łączna kwota dofinansowania wyniosła 9.000,00 zł. Dofinansowanie otrzymały następujące zadania::

Dziewięć zadań z zakresu: **Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych.**

Tytuł zadania:

„Szkolenie kulinarne w zakresie gotowania” realizowane przez Koło Gospodyń Wiejskich w Laszczynach dofinansowane w trybie pozakonkursowym „małe granty“ w kwocie 1000,00 zł.

Tytuł zadania:

„Szkolenie stroiki i ozdoby świąteczne” realizowane przez Koło Gospodyń Wiejskich w Grodzisku Górnym dofinansowane w trybie pozakonkursowym „małe granty“ w kwocie 1000,00 zł.

Tytuł zadania:

„Zorganizowanie szkolenia szycia i haftu dla mieszkańców Gminy Grodzisko Dolne” realizowane przez Koła Gospodyń Wiejskich w Zmysłówce dofinansowane w trybie pozakonkursowym „małe granty“ w kwocie 1000,00 zł.

Tytuł zadania:

„Szkolenie kulinarne w zakresie gotowania” realizowane przez Koło Gospodyń Wiejskich w Opaleniskach dofinansowane w trybie pozakonkursowym „małe granty“ w kwocie 1000,00 zł.

Tytuł zadania:

„Kurs florystyczny dla członkiń koła i lokalnej społeczności” realizowane przez Koło Gospodyń Wiejskich w Wólce Grodziskiej dofinansowane w trybie pozakonkursowym „małe granty“ w kwocie 1000,00 zł.

Tytuł zadania:

„Warsztaty szycia spódnic do gorsetu grodziskiego” realizowane przez Koła Gospodyń Wiejskich w Grodzisku Dolnym dofinansowane w trybie pozakonkursowym „małe granty“ w kwocie 1000,00 zł.

Jedno zadanie z zakresu: **Ratownictwo i ochrona ludności**

Tytuły zadań: **„Rozwój świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej – spotkanie integracyjne strażaków OSP Gminy Grodzisko Dolne”** realizowane przez Ochotniczą Straż Pożarną w Wólce Grodziskiej dofinansowane w trybie pozakonkursowym „małe granty“ w kwocie 3000,00 zł.

Ponadto w trybie ustawy o sporcie w drodze konkursu ofert powierzono zadanie z zakresu sportu tj. prowadzenie klubu sportowego LKS "Grodziszczanka" i LKS „Wólczanka” w kwocie 150.000,00 zł. w tym: LKS „Grodziszczanka” – 130.000,00 zł., LKS „Wólczanka” – 20.000,00 zł.

Z ustawy o oświacie w drodze konkursu ofert powierzono zadanie dowozu uczniów niepełnosprawnych w kwocie 52.354,00 zł.

2. Pozafinansowe formy współpracy z organizacjami pozarządowymi

Współpraca pozafinansowa Gminy z organizacjami pozarządowymi odbywała się na podstawie założeń Rozdziału III Programu na rok 2021 cele i formy współpracy obejmowały m. in,

1. wzajemne informowanie się o planowanych działaniach i współdziałaniu w celu zharmonizowania tych kierunków,
2. konsultowanie projektów aktów prawnych w dziedzinach dotyczących organizacji pozarządowych,
3. udostępnianie lokali na spotkania organizacji pozarządowych;
4. współdziałanie w pozyskiwaniu środków finansowych z innych źródeł niż budżet Gminy Grodzisko Dolne,
5. promocja działalności organizacji pozarządowych w lokalnej gazecie,
6. udostępnienie organizacjom miejsca na stronach internetowych Gminy Grodzisko Dolne
7. pomoc w wypełnianiu ofert konkursowych przez organizacje i (lub) konsultacje, merytoryczne przed złożeniem oferty konkursowej przez organizacje,
8. funkcjonowanie zakładki na stronie www.grodziskodolne.pl pn. „Organizacje”.

Rozdział III

Rezultaty i wnioski

1. Osiągnięte rezultaty

We wszystkich obszarach, w ramach, których Gmina Grodzisko Dolne wspierała lub powierzała organizacjom pozarządowym realizację zadań publicznych, zostały wykonane w sposób zadawalający.

Założone i spodziewane przez samorząd cele oraz rezultaty, które miały być wynikiem zleconych zadań publicznych zostały osiągnięte.

Różnorodność pomysłów oraz kreatywność organizacji pozarządowych, pomoc finansowa Gminy Grodzisko Dolne oraz dobra współpraca obu sektorów wpłynęły, na częściowe zaspokojenie oczekiwań i potrzeb mieszkańców. Zauważyć należy również wzrastający poziom efektywności oraz profesjonalizmu działań organizacji pozarządowych w realizacji zadań publicznych, jak również w zakresie definiowania potrzeb społecznych. Mnogość zadań realizowanych przez organizacje pozarządowe jest świadectwem zaufania samorządu i instytucji państwa dla organizacji pozarządowych realizujących zadania publiczne.

2. Wnioski

Gmina Grodzisko Dolne jest jedyną z wielu gmin, która powierzyła prowadzenie 4 szkół podstawowych stowarzyszeniom.

Ponadto Stowarzyszenie Rodziców Dzieci Niepełnosprawnych w Grodzisku Dolnym prowadzi Ośrodek Rewalidacyjno Edukacyjno Wychowawczy w Laszczynach dla dzieci z upośledzeniem umysłowym.

Organizacje pozarządowe oraz wolontariusze działający w szklonym kole „CARITAS“ w Grodzisku Dolnym i Grodzisku Górnym poprzez swoją pracę, aktywność i zaangażowanie wniosły ogromny wkład w efektywne działania na rzecz społeczności Gminy Grodzisko Dolne. Zostało zrealizowanych wiele zadań, które wpłynęły na poprawę, jakości życia mieszkańców. W roku 2021 i następnych latach należy nadal systematycznie i konsekwentnie podejmować działania, na rzecz rozwoju, pogłębiania i ulepszania współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi. Konieczne jest budowanie wzajemnego zaufania i przekonania o konieczności wspólnego działania oraz wzajemnego uzupełniania się w realizacji zadań dla dobra Gminy

Grodzisko Dolne oraz jej mieszkańców. Zatem, w kolejnych latach zarówno współpraca finansowa, jak i pozafinansowa powinna być ważnym elementem polityki prowadzonej przez władze samorządu gminnego.

Zgodnie z art. 5a ust.3 ustawy sprawozdanie z realizacji programu współpracy z organizacjami pozarządowymi za rok 2021 zostanie opublikowany w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Grodzisko Dolne

Opracował:
Zbigniew Gdański
Pełnomocnik Wójta
ds. organizacji pozarządowych